

Pilt
ja
sõne

HULLUNUD TARTU

2010-2012

CRAZY TARTU 2010-2012.
PICTURE AND WORD

TARTU 2012

peatoimetaja: Jaan Malin
kunsttoimetaja: Kadri Asmer
kirjandustoimetaja: Marja Unt

tõlkijad: Bob Beagrie & Andy Willoughby, Adam Cullen, Inna Feldbach, P. I. Filimonov, Riina Jesmin, Hasso Krull, Kalju Kruusa, Norman Kuusik, Ilmar Lehtpere, Brandon Lussier & Eva Liina Asu-Garcia, Miriam McIlfatrik-Ksenofontov, Eeva Park, Aare Pilv, Juta Ristsoo, Aija Sakova-Merivee, Kersti Unt, Marja Unt, Peter Waugh

(c) autorid
(c) tõlkijad (tõlked)
(c) kirjastus Luul (tervik)

ISBN 978-9949-30-993-1

toetajad: Eesti Kultuurkapital, Eesti Rahvuskultuuri Fond, Hooandja

Sisukord

Sissejuhatus	5
Hanane Aad	9
Bob Beagrie	13
Sergey Biryukov	19
Dizzylez	24
Andres Ehin	29
Kristiina Ehin	33
Fjorton	38
Aime Hansen	45
Mehis Heinsaar	51
ESA Hirvonen	55
Helvi Jürisson	61
Doris Kareva	67
Jan Kaus	70
Indrek Koff	74
Igor Kotjuh	79
Hasso Krull	87
Zygmantas Mesijus Kudirka	92
Tobias Kunze	98
Asko Künnap	102
Erkki luuk	107
Helena Läks	111
Jaan Malin	114
Katja Malin	121
Timo Maran	126
Philip Meersmann	130
Valdur Mikita	137
Matti Mogučí (Priidu Beier)	143
Carolina Pihelgas	152
Aare Pilv	158
Maarja Pärtna	164
Birk Rohelend	168
Jürgen Rooste	175
Indrek Rüütle	180
Anti Saar	185

Karl Martin Sinijärv	191
Triin Soomets	195
Peter Sragher	202
Urmas Vadi	207
Peter Waugh	212
Elo Viiding	218
Andy Willoughby	223
Albert Gulk	231
Elo-Reet Järv	235
Andrus Kasemaa	239
Markus Kasemaa	244
Jüri Kask	248
Raivo Kelomees	252
Peeter Krosmann	254
Edward von Lõngus	259
Ilmar Malin	262
Martiini	266
Rauno Thomas Moss	268
Priit Pajos	274
Priit pangsepp	278
Andrus Peegel	282
Enn Pöldroos	285
Anne Rudanovski	289
Ahti Seppet	294
Enn Tegova	298
Nadežda Tšernobai	302
Kristina Viin	305
Ervin Ōunapuu	309

SISSEJUHATUS

Sissejuhatus

Aastatel 2010-2012 on novembrikuud minu jaoks olnud alul närvilised ja siis muhelema panevalt meeldivad. „Hullunud Tartu“ on ju saanud üksnes korda minna – osavõtjate tase lihtsalt ei võimalda ebaõnnestumist.

Sissejuhatust kasutan paariks öienduseks. Esiteks on mul kahju, et siinest kogumikust on välja jäänud Priidu Beieri nime all ilmunud luule. Nimelt on Priidu sedavõrd aumehelik, et ütles: kuna ta on kogumikus juba niikuinii esindatud (Matti Moguči tekstide autorina), siis ei sobi tal rohkem ruumi tahta. Loomulikult võis ta sisimas tahta, et teda moosima hakkan, kuid tol hetkel polnud mul selleks mahti. Nii et karistuse määramisel palun eeltoodut arvestada.

Konservatiivse inimesena ei usu ma eriti jutte internetiavarustesse paisatud tekstide jäälvusest. Seetõttu panen siia teksti käesoleva kogumiku teostamise toetamiseks raha kogumist korraldanud Hooandja leheküljelt:

„Hullunud Tartu“ on 2010. aastast alates igas novembris toimuv rahvusvaheline interdistsiplinaarne festival, kus astuvad üles kirjanikud, luuletajad, muusikud ja kunstnikud Eestist ja mujalt maailmast. Üheks festivali põhimõtteks on publikule esitada võimalikult palju sääras, mida avalikkus pole varem kuulnud-näninud. Sellest põhimõttest lähtutakse ka toimumispaiaka valides: 2010. aastal hulluti endises psühhoneuroloogiahaiglas, 2011. aastal vanas anatoomikumis ja 2012 – endises trükikojas, praeguses Paberimuuseumis. Igal aastal toimuvald uudses keskkonnas ka mõne kunsti- ja muusikateose esmaesitlused. Eesmärk on kontsentreerituks ja lõövaks jäädес elavdada Tartu ja kogu Eesti kulturielu ning pakkuda piire kompavaid elamusi piire kompavas novembrikuus.

Vastav mõte liikus küll varasematelgi aastatel, kuid pikapeale tundub juba päris piinlik, kui ei ilmu festivali kogumik. Esimene „Hullunud Tartu“ kogumik sisaldab kõigi aastatel 2010-2012 festivalil üles astunud kirjanike ja kunstnike töid. Suurema osa võtab enda luule ja sõnaline looming kahes keeles ning umbes veerand mahust kuulub festivalil esinenuud kunstnike värvilistele reprodukle. Nii raamatus esindatud Eesti autorite kui ka festivali väliskülaliste tööde juures on ka nende elulookirjeldused.

Tuhat hullunud tänu kogumiku sündnile enim kaasa aidanutele ehk Kersti ja Marja Undile, Raul Oreškinile, Andrus Peeglile, Ada Tammele, Kadri Asmerile ja eeskätt enda perele.

Lisaks Eesti Kultuurkapitalile ja Eesti Rahvuskultuuri Fondile andsid (Hooandja kaudu) raamatu ilmumisele suuremat hoogu veel:

Markus Kasemaa, Mehis Kasonen, Jaak Kikas, Mihkel Kunnus, Maria Liivak, Jaak-Adam Looveer, Jaava Masing, Epp Müil, Jana Ojalo, Margus Punab, Ene Puulmann, Merike Rahkema, Jaak Samarütel, Roosi Selaviste, Helen Tamme-mäe, Andres Teder, Vallo Tillmann, Helle Toomingas, Aune Valk, Ingrid Velbaum-Staub, Piret Viires, Imbi Väli.

Jaan *Luulur* Malin

Preface

For me Novembers in 2010-2012 have been nervous in the beginning and very pleasant afterwards. *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* cannot but succeed– the level of the participants makes it impossible.

I use this praface for making some comments. First, I am sad that you do not find here texts by Priidu Beier who has performed at the festival but has said in a gentlemanly way that it is not fair for him to take double space in this little selection as Matti Moguči's texts have also been written by him. He might have hoped I would ask him to change his mind, but at that moment I simply did not have enough time. Therefore I must beg you to consider this while imposing a penalty on me.

I am too conserative to believe that everything you put on the internet will stay there forever and ever. Therefore I also put here the text written for the crowdfunding page *Hooandja* which helped to gather funding for this collection:

Hullunud Tartu / Crazy Tartu is an international interdisciplinary festival that takes place in November since 2010. The festival brings together writers, poets, musicians and artists from all over Estonia and also from abroad. One of the aims of the festival is to offer to the audience as many unseen or unheard things as possible. This is also one of the reasons why we have chosen different venues for the festival: in 2010 it took place at the former psycho-neurological hospital, in 2011 – in the old anatomical theatre, in 2012 – in the former printing house that houses now the Paper Museum. Every year some musical pieces and works of art are performed here for the first time. The festival aims to enrich the cultural life in Tartu and Estonia by offering a

an interesting and concentrated programme as well as an experience almost out of bounds in boundless November.

I had the idea of publishing the festival poetry long time ago and eventually it started looking more and more embarrassing that there no festival collection had ever been published. This first collection of *Hullunud Tartu / Craxy Tartu* contains the works of all writers and artists who have performed at the festival in the period of 2010-2012. The biggest part of the collection is poetry and other literary genres in both Estonian and other languages, about a quarter of the collection comprises colour reproductions of the works of the artists who have taken part in the festival. Short biographies of both Estonian and foreign writers are also provided.

I would like to thank those who have helped the most: Kersti and Marja Unt, Raul Oreshkin, Andrus Peegel, Ada Tamme, Kadri Asmer, and – first of all – my family.

In addition to the Cultural Endowment of Estonia, the Cultural Endowment of Tartu and the Estonian National Culture Foundation, many people have supported the birth of this book via the crowdfunding environment *Hooandja*, so many thanks to the greatest supporters:

Markus Kasemaa, Mehis Kasonen, Jaak Kikas, Mihkel Kunnus, Maria Liivak, Jaak-Adam Looveer, Jaava Masing, Epp Müil, Jana Ojalo, Margus Punab, Ene Puulmann, Merike Rahkema, Jaak Samarütel, Roosi Selaviste, Helen Tamme-mäe, Andres Teder, Vallo Tillmann, Helle Toomingas, Aune Valk, Ingrid Velbaum-Staub, Piret Viires, Imbi Väli.

Jaan *Luulur* Malin

Hümn armastusele

Armastada
on olla igavesti
haaratud igatsuse rusikasse,
põleda iha leekides,
olla heidetud
võimatusse kaugusse
mälu sunnil,
olla uppunud igaveseks
truudusse
tohutusse kui meri,
nutta viimse pisarani
kartmata nende lõpmatust.

Armasta mind, mu arm,
tõusevad tähed
teel pulmade poole,
lapsed uinuvad magama meelerahu õlal.
Armasta mind mu arm,
kuni ärkavad armastused,
mis ootavad ärkamist südame lävel.

Armasta mind, mu arm,
vaeste inimeste maa annab kulda,
mis teenib neid kui mõõk
ilmaoleku vastu
ja alistab rõhumise mõõga.

Armasta mind, mu arm,
mõrtsukad hävitatakse
nende endi vihkamise tules,
nad viskuvad kahetsuse jökké
ja ravivad end seal tollest teisest pidalitõvest.

Armasta mind, mu arm,
ja leinavad emad embavad,
olgu siis et vaid põgusas unes
oma kadunud armastatute nägusid.
Ehk viletsuses surevad orjad
kord saavad vabaks allaheitmisse kaljul

Armasta mind, mu arm,
ja kõik linnud maailmas
pääsevad küttide julmuse käest,
nende sädin, nii süütu ja õrn,
teeb püssid pimedaks ja kurdiks,
ehk isegi lapsukese poole sööstev Surm
peatub siis ja ütleb endast lahti,
märgates tillukese näol
naeratust, mis teeb ta relvituks.

Armasta mind, mu arm,
too mu silmi selgeimad pisarad,
toeta mu laupa suudlusega,
mis imelisel kombel muutub
hiilgavaks krooniks mu peas.

Armasta mind, mu arm,
ja kõiksus leiab rahu
jumalikkuse käte vahel,
ravituna vähemalt hetkeks
julmuse vähkkasvajatest
oma surelikus kehas.

Armasta mind, mu arm,
ja ülim voorus
saavutab oma õige koha.

Armasta mind, mu arm,
ja kõiksus astub vastu
oma vaevadele,
rebib eest kohutavad maskid,
heidab illusioonid
tagasi tule lõugade vahele
ning seab ajaloo
lunastuse tähestiku järgi.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Hymn for a Love

To love
is to be forever
gripped in the fist of yearning,
to burn in the flames of desire,
to be hurled
into impossible distance
at the insistence of memory,
to be drowned forever
in a fidelity
expansive as the sea,
to weep to the last tear
and fear not their unending.

Love me, my love,
the stars will rise
on their way to the wedding,
children fall asleep on serenity's shoulder.
Love me my love
until awakening those loves
that lie waiting on the heart's threshold .

Love me, my love,
the earth of the poor will yield up gold
to serve them as a sword
in the face of deprivation
and vanquish the sword of oppression.

Love me, my love,
murderers will be consumed
in the fire of their hate,
hurl themselves into the river of regret
and cure themselves of that other leprosy.

Love me, my love,
and mourning mothers will embrace,
even if only in a fleeting dream,
the faces of disappeared loved-ones.
Perhaps the breasts of slaves dying in misery
will be liberated on the rock of subjection.

Love me, my love,
and the birds of the earth
will escape the cruelty of their hunters,
their twitter, so innocent and tender,
will make the guns fall blind and deaf,
maybe even Death, racing towards a baby,
will protest its action and disown itself,
noticing on the little one's face
a smile that makes it crumble.

Love me, my love,
water my eyes with the clearest tenderness,
tighten my forehead with a kiss
that miraculously transforms
into a splendid crown on my head.

Love me, my love,
and the universe will find repose
in the arms of divinity,
cured, at least for one moment,
of the tumours of cruelty
in its mortal body.

Love me, my love,
and the greatest virtue
will attain its true sphere.

Love me, my love,
and the universe will rise in protest
at its agonies,
tear off its terrifying masks,
cast its illusions
back into the jaws of the fire,
and impose on history
the alphabet of salvation.

(translated from Arabic into English by Peter Waugh)

Hanane Aad (* 1965) on alates 2009. aastast Austria, Viinis elav Liibanoni päritolu poetess. Ta on sündiud, elanud, õppinud, töötanud (nii trükimeedias, raadios kui ka televisioonis), kirjutanud, avaldanud ja esinenud Liibanonis ning erinevates Euroopa ja Aasia maades. Tema araabiakeelset luulet on tõlgitud 15 keelde, sh prantsuse, inglise, saksa, taani, hispaania, itaalia, rumeenia, hindi keelde. Tema viiest raamatust neli on luulekogud, viies raamat koondab esseesid.

Saavutusi:

Kõrgema astme ajakirjanduskoolituse diplom Liibanoni ülikoolis ja Paris 2-s.
Välislulu auhind Satu Mare (Rumeenia) luulefestivalil Poesis, 2011.
Rahvusvahelise Katoliku Liidu Pressinõukogu auhind International Award for Excellence in Journalism, 2001.
Liibanoni Kultuuriministeeriumi auhind, 2000.
„Hullunud Tartu“ esines ta 2011. aastal

Hanane Aad (* 1965) is a Lebanese poet living in Vienna, Austria since 2009. She was born in Lebanon, where she lived, studied, worked (Print media, Radio and television), wrote, published and performed her poetry. She has also given readings in many European and Asian countries. Her poetry, originally written in Arabic, has been translated into 15 languages, including French, English, German, Dutch, Spanish, Italian, Romanian, Hindi, etc. She has 5 published books, 4 of which are collections of poetry, her fifth book is a collection of essays.

Diplomas and awards:

Diploma of Higher Studies in Journalism and Communication from the University of Lebanon and Paris 2.
Award for Excellence in Foreign Poetry, Poetry Festival Poesis, Satu Mare, Romania, 2011.
International Award for Excellence in Journalism awarded by the International Catholic Union of the Press in 2001.
The Prize of the Lebanese Ministry of Culture in 2000.
She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010

Šamaani sünd

On tōsi,
me kōik tuleme veest
ja
emad vangistavad oma lapsi
et kaitsta neid nende tuleviku eest.

Ent mis siis kui
su ema on oocean?
Eetri tütre
voogav valgevahuste harjade
ja rulluvate tormilainete
tohutus – tuulejoud
tuiskamas igast suunast
kindla koduta kuskil.

Tema ehk
(vägagi tōenäoliselt)
peidab su kindlalt
oma seelikute hämarate voltide vahelle,
oma aseme pehmasse.
Mähituna rohelistesesse kiharatesse,
kaitstuna hirmsate koletiste eest,
ühe nimi Aeg,
teise nimi Vanadus,
hoituna rõõmu ja kurbuse eest,
oled niisama pime kui auster
kes suletud oma karpi.

Et leeendada su rahutut igatsust,
et rahustada hullunud tsunamisid,
laulaks ta laulu päevalgusest,
höbedastest kuukiirtest,
varjurikastest saartest,
isa Ukkost ta Kõuekodus,
taevas liusivast Mesikäpast.

Nii sa siis magad ja uneled
aina magad ja uneled
ja igatsed töesti näha kõiki neid asju
palud ja anud ja nutad ja ootad
kolmkümmend aastat

kolmkümmend aastat
peidat sa soovi
kõva kui pärlit
ümmargust kui lubadus,
mille annab vapper uus ilm.

Kas lipsad tal käest?
Kas lõhestad
ta südame kaheks?
Tema esikpojana on see su kohus.

Kas rebid
katki oma vangla
kesta, roomates ühel ööl välja
kui tema sind ei märka?
Ujud minema nagu tõuk,
kel pole kindlat kodu?

Veetsin seitse aastat
allilma armetus
rüpes,
leiutades iseennast
veevaluste arhiivide toel
mis koosnevad käsnadest, meritigudest
sõrgadega elukatest
ja kõiksugu soomustega kaladest.

Arvasin, et olen ise kala,
ulpiv kala, elus või surnud.
Ma lõhnasin kui kala –
eks ole see väga iidne lõhn,
üks imelik kala!
Inimkala, koletis,
kes otsib kuud.
Laulude
laulja, mida mulle õpetas ema
oma üsa vangikambris.

Siis ilmus nähtavale maa:
neem murdlainete taga
sahisevad luided
kaljunukkide vahel
pesitsevate lindudega,
õõtsuvates roostikes kahlavate

pikanokaliste veelindudega,
valgete käterättidega
logelejate turjadel.

Ujusin madalasse vette
tōusin jalule
kõndisin maale
ja tundsin, kuidas rannapalli moodi päike
paitab mu veest krimpusus nahka.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

The Birth of the Shaman

It's a fact
we all come from the water
and
mothers imprison their children
to protect them from their future.

But what if
your mother was the ocean?
The ether's daughter
surging vastness
of white-wreathed waves
and rolling billows
of storm - wind forces
flowing all directions
without a fixed abode.

She would,
(very likely)
hole you up safe
in the dark creases of her dresses,
in the softness of her bedding.
Swaddled in green tresses,
safe from scary monsters
one called Time
another called Ageing,
secured from joy and from sorrow;

kept blind as an oyster
locked within its shell.

To ease your restless longing,
to soothe tantrum tsunamis
she would sing the song of sunlight,
sing the silver moonbeams,
the islands full of shadows,
Father Ukko of the Thunder Home,
Honey Paw who prowls the sky.

You would dream and sleep
sleep and dream
and long to see these things for real
and beg and plead and cry and wait
for thirty years
for thirty years
you'd secrete a wish
as hard as pearl
as round as the promise
of a brave new world.

Would you give her the slip?
Would you
snap her heart in two?
As her first born son it is your job.
Would you
break the membrane
of your prison, creep out one night
when she wasn't looking?
Swim away like a worm
with no fixed abode?

Seven years I spent
in the drink,
the seedy underworld,
inventing a self
from submerged archives
of sponges, sea snails
creatures with pincers
and all those scaly fish.

I thought I was a fish myself,

a fish afloat, alive or dead.
I smelled like a fish -
a very ancient smell,
a strange kind of fish!
Man-fish, monster,
looking for the moon.
Singer
of the songs she'd taught me
in the cell of her womb.

Until the headland came in sight:
the promontory behind the surf
the shifting dunes
with nesting birds
between the knees of boulders,
long-billed waders
wandering reed beds,
white towels draped over
the backs of empty loungers.

I swam into shallow waters
found my feet
walked onto land
and felt the beach ball sun
stroke my water-wrinkled skin.

Bob Beagrie (* 1967) on Põhja-Inglismaal Middlesgrougis elav luuletaja, esineja, kirjastaja ja näitekirjanik. Temalt on ilmunud 5 luulekogu ning ta on võitnud mitmeid võistlusi ja stipendiume. Ta on loovkirjutamise vanemöpetaja Teesside University's. Andy Willoughby'ga asutasid nad Ek Zuban Pressi. Siinsed luuletused pärinevad tsüklist üldpealkirjaga 'Sampo: Püüeldes edasi põhja poole', Tsükli kirjutasid nad koos Andy Willoghbyga, ning see on inspireeritud Kalevalast ja mitmetest Soome-reisidest.

Bob Beagrie (* 1967) is a poet and playwright who lives in Middlesbrough in Northern England. He has published five collections of poetry and has won several competitions and writers awards. He is a senior lecturer in Creative Writing at Teesside University and is also co-founder of Ek Zuban Press with Andy Willoughby. These poems are from a sequence entitled 'Sampo: Heading Further North' collaboratively written with Willoughby, inspired by Kalevala and many trips to Finland.

Filonovi valem

Lill on koost lahti võetud
roosatab hobuseliha
puu on välja rebenenud
silmakoopast
pruunikad mõttesoonekesed
roosal koorikul

metallipuru
bensiiniloigus
ülessulanud gudroon
voob metallist jahimehe
värvavate taha

jaapani silmadega naine
ronib Ookeanist välja

vasakust nurgast

(vene keelest eestindanud Aare Pilv)

Формула Филонова

Цветок разъят
розовеет мясо коня
дерево вырвалось
из глазницы
коричневатые прожилки мысли
на розовой коре

крошево металла
в бензиновой луже
расплавленный гудрон
льется за ворот
металлического охотника

женщина с японскими глазами
выныривает из Океана

с левого уголка

Uued andmed Petrarca ja Laura kohta

Laura kirjutab Petrarcale kirja
Times New Romani šriftiga
internetivihikusse

kiri läheb kaduma

Petrarca kirjutab Laurale soneti
sõrmed jooksevad klaviatuuri mööda

kiri läheb kaduma

Laura kleidil virguvad
kirjatähitede õielehed

sel viivil
on nad nii lähedased
et siruta vaid käsi
puudutad vasaku käe
väikest sõrme

(vene keelest eestindanud Aare Pilv)

Новые сведения о Петрарке и Лауре

Лаура пишет письмо Петрарке
шрифтом Times New Roman
в интернет-тетрадке

письмо исчезает

Петrarка пишет сонет Лауре
пальцы бегут по клавиатуре

письмо исчезает

на платье Лауры осыпаются
букв лепестки

В ЭТОТ МИГ
ОНИ ТАК БЛИЗКИ
ЧТО РУКУ ВОТ ПРОТЯНИ
КОСНЕШЬСЯ МИЗИНЦА
ЛЕВОЙ РУКИ

Ettekanne luulest

ettekannet luulest
tuleb esitada
nagu ettekannet luulest
ja üldse mitte nagu ettekannet
kanade
munevuse tõstmisest
kaaliumväetisest
reibile julgesti katki
paberilehti
süüdake üks-
haaval
värsistruktuure
puhuge
luulemulle
lööge takti jalaga
(sest sajalgselt sammub värss)
riivake krahv-innasid
veega
et heliseks
kukkuge ootamatult põrandale
mõned määratlused
saavutavad sellest
positsoonist eesmärgi
ja kui ei
joonistage küsimärk
pimeduses
laternaga
looge üldine joonis
dok-laadist ette-kandest

(vene keelest eestindanud Aare Pilv)

Доклад о поэзии

доклад о поэзии
надо произносить
как доклад о поэзии
а совсем не доклад
о повышении яйценоскости
кур
о калийных удобрениях
смело разрывайте
листы бумаги
поджигайте от-
дельные
структуры стиха
пускайте пузыри
поэзии
отбивайте торт стопой
(ибо сто-па!)

заденьте граф – ин
с водой
чтобы прозвенел
внезапно упадите на пол
несколько определений
из этой позиции
достигнут цели
а если нет
начертите знак вопроса
в темноте
фонариком
создайте общий рисунок
док – лада

Sergey Biryukov (* 1950) on luuletaja, filoloog, kõlaluuletaja, *performance-kunstnik* ja teadlane

Avangard-kunsti uurijana töötab ta Martin Lutheri Ülikoolis (Halle, Saksa-maa). Biryukov on mitmete luuleraamatute ja teadusuuringute autor. Tema *performance*'eid on toimunud mitmel pool: Venemaal, Saksamaal, Ukrainas, Poolas, Soomes, Kanadas, Hollandis, Serbias, Makedoonias, Belgias, Prantsusmaal, Iirimaa, Ungaris, Austria, Eestis ja Itaalias. Tema luulet on tõlgitud saksa, itaalia, jaapani, inglise, hiina, hispaania, prantsuse ja flaami keelde. Ta on Möttetuse Akadeemia asutaja ja esimees ning ajakirja *Futurum Art* toimetuskolleegiumi liige.

„Hullunud Tartul“ esines ta 2011. aastal *performance*-ühenduse „DAstrugistenDA“ koosseisus.

Sergey Biryukov (* 1950) is a poet, philologist, sound-poet, performance artist, and a specialist of the Avant-Garde who works, working at the Martin Luther University in Halle, Germany. Biryukov has written several books of poetry and also published many scholarly works. He has given performances in Russia, Germany, Ukraine, Poland, Finland, Canada, Netherlands, Serbia, Macedonia, Belgium, France, Ireland, Hungary, Austria, Estonia, and Italy and has also participated in international exhibitions of visual poetry. His poetry has been translated into German, Italian, Japanese, English, Chinese, Spanish, French, and Dutch. He is the founder and chairman of the Nonsense Academy, a member of the editorial board of the *Futurum Art* magazine, and a Laureate of the international literary contest in Berlin.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011 as a member of the *performance*-gang *DastrugistenDA*.

Reis maailma äärele

On olemas üks maa
mida pole kujutatud ühelgi kaardil
perspektiivid on seal muutunud, maanteed
ilmä äärt puutunud
kuningat seal ei ole, ei kummarda kedagi keegi
selg sirge kõigil ja püsti pea
ja mõonus komme on seogi
et kui sul tuju hea, siis ühel jalal karga ja tantsu lõö

Kõik ilma äärele kaldu, treppa ei ole: liiga ohtlik!
teeraja veeres piparmündi lõhn, nii keerlev ja väänlev on otseteigi
kõik eksivad käies neid radu, kus alati pikutab keegi
ja mõte lookleb kui madu, ja olla on hea
ja aega on alati küll, aeg otsa ei saa

On olemas selline maa
mida kaardile pandud ei ole, siin kutsub sind kõik ja kõik on su peos
siia tullakse kikivarvul, sest siin... igal asjal on mõte ja seos

Kuupaiste kumeral merel, luitel uitava tuule sahin
ja mahe kihin ja kahin
siin saabki kõik selgeks, mida muidu vaid aimata võis
siin nii tasakesi sind riivab üks õis
ja lillede võrsumist oma kõrvaga kuuled
kõigile meeldib siin alati eksida ära
keset körbe nii mõonus on seista ja kuulata valguse häält
öö værvegi näed, ära karda, keegi ei vaata sind päält
siin ainustki tõket ei ole, kõik on alati rõõmsad ja rahul
ja pikutavad rohul:

Tätupepid petutäpid puuksupiiksu lipulapil
teietavad meietavad konnakunna liivalaaval
kolmekulmu laibavaibal suhkrutuhkru tallaalust

On olemas üks maa
mida pole kujutatud ühelgi kaardil
sõnad peavad seal pidu, õhus pingeid ei ole mingeid
kõik lokkab ja haljendab, idaneb, võrsub ja tärkab
lugematuist aknaist-eksist
rannad kaovad silmapiiri taha, kaldad jäevad neist maha
sedá sõnul öelda ei saa: kõik mehed on eputrilad, kõik naised nümfetid

tunded süttivad iga hetk, kulutulena levivad leegivad
iga nuka peal kohtad sisalikke, sajameetriseid rekordisalikke
nastiklinde ja rästiksirtse, rohehambulisi rohutirtse
kõikjal möllab muinasjutumaru, aga keegi ei saa sellest aru
silbid kui pasunad huikavad, sümbolid tuikavad
sõnatrummid tõmisevad

On olemas selline maa
mida kaardile pandud ei ole, siin särab ja sätendab vabalt
tuhandeid kulla kange, kõik tiksub ja põksub ja helkab ja kilkab
on olemas selline maa
teispool maailma äärt, ta on alati kohal
sinna jõuad sa kummargil -- raamatukohal

(prantsuse keelest eestindanud Hasso Krull)

Voyage en Italie

Hors de toutes les cartes
Il existe un pays où les vues ont changé
Où les rues sont penchées
Pas de roi, ni personne devant qui on s'incline
Que des gens droits, que des gens dignes
Et quand la joie s'exprime on danse à cloche pied

En ce pays penché, peu d'escaliers : trop dangereux !
Des chemins de traverse ondoyants, sinueux et des odeurs de menthe aux
abords des sentiers
Sentiers où l'on se perd, où l'on aime s'étendre, où la pensée serpente...
Le plaisir est la règle, le temps importe peu

Loin de toutes les cartes
Il est une contrée où tout est de bon ton et où tout est tentant
On y entre à tâtons sur la pointe des pieds car ici...tout s'entend :

Le calme clair de lune, le vent dans les dunes
Un léger bruissement
Ici tout se devine, tout se ressent
Un bouquet, un pétalement qui se frôle ou s'effleure
C'est ici doucement...que l'on entend pousser les fleurs

C'est en ce pays là que l'on aime se perdre
Où on rêve des heures debout dans le désert
Là où on peut écouter la lumière...
Voir la nuit en couleur sans peur d'avoir l'air mièvre
En ce beau pays là, dénué de barrière, règne un bonheur paisible
Mêlé d'un doux raffut :

Des tatous en tutu, des têtus tout pétés font tinter leur te-té...(pouet pouet)
Des Teutons tout tondus tutoient une tortue en patois tout tordu (+ bruits)
Des triplés entêtés piétinent un putois pour en faire un tapis, « tant pis »
(+ voix)

Hors de toutes les cartes
Il existe un pays où les mots font la fête
Où les gens, sans complexe, ont « l'accent »..circonflexe
En ce pays tout vert, où tout bourgeonne, où tout peut naître,
D'innombrables fenêtres
Des rivages sans fin, plages à perte de vue, pages de sable fin
En ce lieu ineffable : les hommes sont des bellâtres, les femmes sont des nymphettes
On s'y conte fleurette...on s'embrasse, on s'embrase sous de beaux arbres à lettres
On y croise des lézards à l'envers recordman du 100 mètres
Des crayons de couleuvre, des cigales aux dents vertes
Des tempêtes de fable, des syllabes en trompette
Des symboles en cymbales, folles rafales de verbe

Loin de toutes les cartes
On part, sourire aux lèvres, dénicher des milliers de pépites
Tout scintille, tout crête, tout pétille, tout palpite
Loin de toutes les cartes
On bascule, et s'enivre...bien penché sur un livre

Dizzylez on olnud hip-hopi fänn juba teismelisest saati, kuid samas on tal kalduvus MITTE MIDAGI korralikult teha. Nii hakkas ta kõigepealt kirjutama räppluulest ning alles hiljem räppluulet ennast. Ta hakkas värsse tegema kohe päraast seda, kui oli sotsioloogias magistrikraadi saanud. Samal aastal nägi ta laval bändi „The Roots“. See muutis teda igaveseks.

Mõnda aega hiljem juhtis ta enam kui neljat aastat järgst funk-hiphop-džäss-bändi. Paljud prantsuse räpparid annavad igal aastal välja uue plaadi või mik-sikogumiku, kuid Dizz ja tema pänd keskendusid esinemistele ning salvestasid ... viiekümnne kuuga üksnes seitse ja pool lugu!

Dizzylez kirjutas merest, armastusest, poliitikast ja asustamata saartest, mida prantsuse konservatiivsetes hiphopi-ringkondades peeti kas hullumeelsuseks või perverseks provokatsiooniks. Õnneks hakkas tema esimese plaadi nimilugu meeđima nii hispaania ajakirjale Serie B kui ka ühele plaadipoeomanikule Jaapanis ning ühele Minnesota raadiojaama „The Current“ juhtidest. See pole küll midagi erilist, kuid mõjus egole hästi.

2006. aastal, kui kolm tema esitust kõlasid albumil „Vinyl Noise“, hakkasid veel mõned kenad inimesed erinevates maailmanurkades (sealhulgas tema vanema, välismaalastest nöbu ning mõned hiphopitegelased) aru saama, et Dizz on päris hea. Aasta hiljem algas aga lahknemine – Dizz käis läbi džässmuusikutega, lõi uue bändi nimega „Dizzylez 4“, keskendus üha enam slämmidele ning algatas „Slam n Jam“ öhtud. 2009. aasta oktoobris võitis ta Euroopa Luuleslämpipäevadel (*European Poetry slam days*) Berliinis esikoha, esidades omamoodi hümni onomatopeetikale. 2010. aastal reisis ta Euroopas ringi ... ja siin me nüüd oleme: sõnad, muusika ideed ... DizzyLezi aju keeb üle, see märatseb. Ta esineb vähemalt neljas eri kooseisus (soolo, duett, kaks kvartetti), juhib endiselt, juba neljandat hooaega, „Slam n Jam“ öhtuid ning viib läbi töötubasid nii koolides, raamatukogudes kui ka vanglates.

Dizzylez has been a hip-hop fan since his teenage years, but he has never done ANYTHING properly. He started writing ABOUT rap lyrics before he actually wrote lyrics himself.

Just after his M.A in Sociology, he started rhyming; and during the same year, he saw The Roots on stage ...and this blew his mind ... for ever.

A few years later, he led a funky hip-hop jazz band for more than 4 years. As many French rappers release a new mixtape or cd each year, Dizz and his band focused on the live show and recorded the hilarious amount of...only seven and a half tracks in fifty months !

Dizzylez wrote about sea, love, politics, and desert islands...which was considered as either madness or perverse provocation on the French conservative hip-hop scene. Luckily, a Spanish magazine called *Serie B* liked the title track of the first EP, as did a record shop owner in Japan and one of the folks in charge of *The Current* (Minnesota Public Radio). Nothing exceptional ... but that was good for the ego.

In 2006, after three tracks as a guest emcee on the underground acclaimed *Vinyl Noise* album, a few other kind souls around the world (including his GrandMa, a foreign girl cousin, and a bunch of hip-hop headz) realised that Dizz might have skillz. A year later, a split occurred. Dizz hung out with jazz musicians, launched a new band *Dizzylez 4*, started to focus more and more on slam sessions and started organising the *Slam n Jam* nights. In October 2009, he won the first prize at the European Poetry Slam Days in Berlin with, again, a sort of love ode to ... onomatopoeia. In 2010, he travelled across Europe ... and here we are now: words, music, ideas ... Dizzylez's brain is boiling over ... a riot is going on inside. He has not less than four different live formulas (solo, duet, two quartets), still hosts the "Slam n Jam" nights (4th season) and leads workshops in schools, libraries and in jail.

Igavik vannitoas

ma ei pääse kuidagi
peegli ette

sest juba kohutavalt kaua
ajab igavik mu vannitoas
habet

juba on kogu köetav põrand
ta hallide habemekarvadega
kaetud

ikka veel ei lase ta mind
vannituppa
vaid saadab mu kaduviku käest
kölni vett laenama

Eternity In My Bathroom

I can't get a look
into my mirror

because for an awfully long time now
eternity has been shaving his beard
in my bathroom

the whole of the heated floor
is already covered with the grey hairs
from his beard

yet he still won't let me into the bathroom
but sends me to transience
to borrow some cologne

(translated from Estonian into English by Ilmar Lehtpere)

Dr. Lü-Ming ja saatus V

muuseas: ma armastan sind
mu akna all laiub künklik maaistik
maakera suurima männimetsaga
tihti nähakse seal sind paljasjalgsena läbi lume tuiskamas
sume naeratus näol pösed õhetamas

ja siis veel see kirju sitskleit mis laseb aimata su
kauneid rindu
muuseas: ma armastan sind

kui sa saja kilomeetri kaugusel
hullupoöra jooksed lumisest künkast alla
paljaste päkkade patsudes

kui sa nõnda jooksed minu poole
kuulen ma juba saja kilomeetri takka
su ajuripatsi tilisemist
ning tohutu täiskuu kallab sellele tilinale oma
jääkülma intrigeerivat hõbedat
aga võib-olla armastan hoopis kedagi teist
üle kõige armastan siiski su puhaste rikkumata
pöidade jälgil lumel

homikul panen suusad alla
ja sõidan piki su jälgil sadu ja sadu kilomeetreid
nuusutades iga su varbaauku lumes
söömata joomata
suusatades ja nuusutades
kuni polaarpäev saab otsa

siis surmväsinult
pimeduse embuses
heidan hinge

sina aga istud kogu selle aja
mu tühja toa pörandal ja
nuuksud nagu haige mäger

Dr Lü-Ming And Fate V

by the way – I love you
below my window a hilly landscape stretches out
bearing the world's biggest pine forest
you are often seen there sweeping barefoot through the snow
a mellow smile on your face your cheeks flushed with cold
and then that colourful cotton dress that gives a hint
of your lovely breasts
by the way – I love you

when at a distance of a hundred kilometres
you run madly down the snowy slope
the bare soles of your feet flapping

when you run towards me
I already hear your pituitary gland jingling
from a hundred kilometres away
and the massive full moon pours
its own intriguing ice-cold silver onto this jingling
but perhaps I really love someone else
yet above all I love the tracks of your pure unsullied
feet in the snow

in the morning I put on my skis
and follow your tracks for hundreds and hundreds of kilometres
smelling every hole made by your toes in the snow
not eating not drinking
skiing and smelling
until the polar day ends

then dead tired
in the embrace of darkness
I give up the ghost

but through all this time you sit
on the floor of my empty room
and sob like a sick badger

(translated from Estonian into English by Ilmar Lehtpere)

Andres Ein (* 1940–† 2011) oli eesti luuletaja, prosaist, dramaturg ja tõlkija. Pärast Tartu Ülikooli lõpetamist soome-ugri keelte erialal 1964. aastal töötas ta alul mitme aine õpetajana sõlkupide juures Siberis. Eestis töötas ta ajakirjaniku ja toimetajana. Alates 1974. aastast oli ta vabakutseline kirjanik.

Luuletamist alustas ta 1958. aastal. Einilt on ilmunud 15 luulekogu, 3 proosaamatut, näidendeid, raadiokuuldemänge, filmitsenaariume ja hulk tõlkeid paljudest keeltest (enim soome, prantsuse, saksa, inglise ja vene keelest). Tema loomelaad on lähedane surrealistile.

Ta pälvis arvukalt nii kohalikke kui ka rahvusvahelisi auhindu. 2007. aastal ilutat Tartu ülikooli vabade kunstide professor. Ein oli ka oli Eesti Akadeemilise Oriantaalseltsi ja Ülemaailmse Haikuassotsiatsiooni auliige. Tema töid on ilmunud 21 keeles.

Andres Ein (* 1940–† 2011) was an Estonian poet, writer, playwriter and translator. After graduating Tartu University in 1964 as a specialist of Finno-Ugric Languages he worked in Siberia, teaching different subjects to the Ostyaks. In Estonia he worked as a journalist and editor. From 1974 he was a freelance writer.

He began writing poetry in 1958 and has published 15 volumes of poetry, 3 books of prose, plays, radio plays, film scripts and numerous translations from various languages including Finnish, French, English and Russian. The style of his work is akin to surrealism.

He has received a number of Estonian as well as international literary prizes. He was the honorary member of the Estonian Oriental Society and the World Haiku Association; in 2007 he was the Professor of Liberal Arts at the University of Tartu. His work has been published in 21 languages.

Me joome neid purjus marju
nõrkeval kõdukuul
ja adume kurjuse varju
kõikumas rödu käsipuul

Su avatud peopesa ronib
mu põiklevaid õlgu mööda
Kui kaua veel õitseme heledalt
vastu kuuda ja vastu ööda

We drink these drunken berries
in the fading month of decay
and perceive the shadow of evil
swaying on the veranda rail

The open palm of your hand climbs
along my shifting shoulders
How long will we still blossom bright
in face of the moon in face of the night

(translated from Estonian into English by Ilmar Lehtpere)

Raagus kodupuude ustav rivi
ilmub hetkeks täiskuu valgusvihku
kannan kaasas seda pigimusta kivi
mille surusid mu heledasse piiku

Klaasist sildu kerkib jalge ette
nagu ikka völuritele
võtan kivi kõvemini kätte
ega vasta sõnumitele

Nõnda üksi paljajalu minna
mööda ööd ja vihmamärga teed
kustustada vana valu rinnast
jõuda sinu juurde rõõmupärgades

The faithful row of bare trees of my home
appears in a fleeting shaft of full moon light
I carry with me that same pitch-black stone
that you pressed into my hand so very bright

Bridges of glass rise up before my feet
as they are wont to do for an enchantress
In my hand I hold the stone more tightly
nor do I answer any messages

To go along like this alone and barefoot
following the night and rain-wet way
extinguishing the old pains from my breast
and reaching you at last in wreaths of joy

(translated from Estonian into English by Ilmar Lehtpere)

Viimased lumeta päevad
Pärgid on riisutud lehist
Sadamas lahkuvad laevad
täis naisi, lapsi ja mehi
Mu meel on nii tume kui taivas
ja palju pole mul öelda
Sadamas lahkuvad laevad
söidavad minut mööda

Viimased lumeta päevad
Kohe ta tuleb valge
Katab kinni mu maja
ja pargiteed tuiskab hange
Katab kinni mu rajad
mis rahutult ekslesid enne
Palju pole mul vaja
veidi valgust ja õnne

Lumi toob valget kuid valgust
jääb ikkagi liiga väheks
Mustemast mustemas taivas
süttivad miljonid tähed
Valgust on palju seal kuskil
kaugeil ja võõrail teil
Valgust on külluses kuskil
aga seal pole meid

Veidike valgust ja õnne
palju ei ole mul vaja
kodu kus vajuda unne
mitte lihtsalt üht maja
Valgust mis elaks mu sees
neil viimaseil lumeta päevil
kus kõik kes ei jaksanud jäädä
seisavad lahkuvail laevel

The very last days without snow
Parks are all swept clean of leaves
Ships full of men women children
sail out of the harbour to sea
My mood is as dark as the clouds
and I really have little to say
Ships moving out of the harbour
pass me by sailingaway

The very last days without snow
The coming of white will be swift
The houses are utterly buried
park paths swept under the drift
My own trails are utterly buried
totally out of my sight
There's really little I need
just a little gladness and light

Snow will bring whiteness but light
will never begin to suffice
There in the blackest of skies
millions of stars do ignite
Somewhere there's plenty of light
faraway on foreign ground
Somewhere there's more than enough light
where we are not to be found

Just a little light and gladness
there's really little I need
A home to drift off to sleep in
a bit of garden to seed
Light that would live within me
on those very last days without snow
where all those not able to stay
stand on the ships ready to go

(translated from Estonian into English by Ilmar Lehtpere)

Kristiina Ehin (* 1977) on luuletaja ja proosakirjanik.

2004. aastal omandas ta Tartu Ülikoolis eesti ja võrdleva rahvaluule erialal magistriks. Ta on avaldanud kuus luulekogu ja kolm jutukogu. Ta on pälvinud mitmeid kohalikke ja rahvusvahelisi auhindu: Eesti Kultuurkapitali luuleauhind luulekogu „Kaitseala” eest (2006), Eesti Vabariigi presidendi noore kultuuri-tegelase preemia (2008), Eesti Kultuurkapitali stiendium „Ela ja sära” (2010). Inglise keeles on ilmunud kahekso raamatut Ilmar Lehtpere tõlkes. Luulekogu „The Drums of Silence” pälvis 2007. aastal Suurbritannias maineka Poetry Society Cornelius M. Popescu luuletölkeauhinna, mis määrataks Euroopa parima inglise keelde tõlgitud luuleraamatu eest, ning luulekogu „The Scent of Your Shadow” sai 2010. aastal Poetry Book Society Recommended Translationi auhinna..

Ta on esinenud rahvusvahelistel kirjandusfestivalidel ja autoriõhtutel nii Eestis kui ka mujal – Islandil, Iirimaa, mitmete soome-ugri rahvaste juures, Šotimaal, Walesis, Inglismaal, Soomes, Taanis, Rootsis, Lätis, Leedus, Slovakkias, Sloveenis, Austria, Rumeenias, Prantsusmaal jne. Tõlkide on ilmunud inglise, saksa, rootsi, vene, soome, läti, udmurdi, komi, sloveeni, slovaki, poola, norra, iiri, walesi kõmri, šoti-gaeli, ungari, makedoonia ja islandi keeles. 2012. aastal ilmus tuntud USA luulekirjastuses Bitter Oleander Press Kristiina Ehini valikkogu pealkirjaga ““A Thousand and One Winters” (Ilmar Lehtpere tõlkes). Ta esines „Hullunud Tartul” 2010. aastal

Kristiina Ehin (* 1977) is a poet and short story writer.

In 2004 she received an M.A in Comparative and Estonian Folklore at the University of Tartu. She has published six books of poetry and three collections of short stories. She has received several local and international prizes: the Poetry Prize of the Cultural Endowment of Estonia (2006), Estonian President's Award for a Young Cultural Figure (2008), the *Ela ja sära* (*Live and Shine*) grant from the Cultural Endowment (2010), etc. She has published eight books in English, translated by Ilmar Lehtpere. In 2007 *The Drums of Silence* was awarded the British Poetry Society Popescu Prize for European Poetry in Translation. In 2010 *The Scent of Your Shadow* was named Poetry Book Society Recommended Translation

She has given readings at many literary festivals and other events in Estonia and abroad, including Iceland, Ireland, Scotland, Wales, England, Finland, Denmark, Sweden, Latvia, Lithuania, Slovakia, Slovenia, Austria, Romania, France, and the homelands of various Finno-Ugric peoples. Her work has been translated into English, German, Swedish, Russian, Finnish, Latvian, Udmurt, Komi, Slovenian, Slovakian, Polish, Norwegian, Irish, Welsh, Scottish-Gaelic, Hungarian, Macedonian, and Icelandic. In 2012 a volume of Kristiina Ehin's poetry in Ilmar Lehtpere's translation entitled *A Thousand and One Winters* was published in the USA by the well known poetry publisher Bitter Oleander Press.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

Sõites läbi Eesti

Hallid pennita puud
majad lekkimas valgust
vallandades mu nälja
spraidise kui teismelise hingeõhk
kahed tellingud toetamas tühjust enda ümber
põldudel, kus peaks kasvama lumi, kuid
kahjuks ei kasva.
Kobrutavad vahupilved nilpsavad üle lageda kummis maa
lamedama kui mu kodumaa tasandikud.
tähed postidel, kaugelt liiga lächedal, et olla tõrjutud koos mu lapsepõlvehirmudega.
Vaikse jooksuga ojades saavad uue elu sünnipäevaküünaldest lõkked.
Seal pole kedagi?
Seal pole kedagi ...
Ei kedagi, kuid meie busiinimesed kui niisugused teeme nüüd läbi selle osa
oma elust.
Kui magajad?
Kui „Postimees“.
Tähendagu see, mida tahes:
see sóna seal sildil, ületamas harkisjalu teed
Eikuugi.
Mitte sinna.
Miks mitte?
Sest me läheme Tartusse.
Oh.
Nii et siis sellepärast: olen luuletaja teel Tartusse ...
Mõelda vaid:
see luuletaja sõidab läbi Eestimaa
otse Tartusse.
Hullumeelsus.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Driving through Estonia

Pennyless trees of grey
Houses leaking light
Letting my hunger loose
Sprite-ing like teen smell
Two scaffolds scaffolding the emptiness around them
Towards fields where snow should grow, yet:
Sadly, it doesn't.
Frotty butterclouds nibble over acres of crooked land
Flatter then the flatlands of my home.
Stars on poles, far too near to be swept up with my childhood fears.
Birthdaycandlefires relive by stillwater streams.
No one there?
No one there ...
No one, but us buspeople as thus we play out this part of our life.
As possums?
As 'Pastinees'.
Whatever that means:
A word on a billboard, widelegged crossing this road
To nowhere.
Not go there.
Why not?
Because we're heading for Tartu.
Oh.
So that's why: I'm a poet, on my way to Tartu...
Of all places:
this poet drives through Estonia
Straight to Tartu.
Crazy

Ma ei armasta sind

(Luuletus möningate lavaliste suunistega)

(kõndides kuulajate vahelt läbi)
(jäädes seisma ühe kaunitari ette)
Ma ei armasta sind enam.
(läheb edasi järgmise kaunitari juurde)
Ma ei **armasta** sind enam.
(läheb edasi, järgmine kaunitar)
Ma ei armasta **sind** enam.
(läheb edasi, järgmine kaunitar)
Ma ei armasta sind **enam**.

Näed siis?

Mulle
ei tee haiget
öelda
korduvalt
ma
ei armasta sind.
Kuidas saab siis olla,
et see sulle haiget teeb?

Kõik, mida ma arvan
lastes sul minust
eemalduda
on et mul on va
ja olla sinust eemal

Su tulid mu juurde
liht
salt
sa nimetad **mind**
ihn
saks
sa ütled et sind
vih
kan
ja et sa mind ei
ih
ka ...

Noh, (karjudes) PERSSE KÄL siis
käh
ku
nüüd kõik mu
töprust näh
ku

nüüd kõik, sa ära ar
va
et see mul vastukar
va

vist tükkideks su ki
suks
mind kartma peaksid pi
sut
kui läheduses vii
bin
mind kuulda võiksid siis
ki

ma ei armasta sind
(osutab oma peale)
ei mötle sinu peale
ei mötle sinu peale
ja ei armasta sind

ma ei
armasta sind
ma ei
armasta sind
(kordab üha vaiksemalt)

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

I don't love you

(Poem with some stage-management instructions)

(walking through the public)
(standing still in front of a beauty)

I don't love you anymore.

(goes on, next beauty:)

I don't love you anymore.

(goes on, next beauty:)

I don't love you anymore.

(goes on, next beauty:)

I don't love you anymore.

(goes on, next beauty:)

I don't love you anymore.

See?

It
does not hurt me
to
say repeatedly
I
do not love thee.
How then can it be
that it does hurt thee?

All I can see
while letting you be
away from me
is just that I nee-
dyou further from me.

You came to **me**
ea-
sy,
you call **me**
slea-
sy
claim that **I**
tea-
se thee
no mor' **I**
plea-
se thee ...

Well (shouting) FUCK YOU so fea-
stly

I

will behave bea-
stly

and don't think it plea-
sme

t'let your love squee-
sme

I do think I'll tea-
re thee
to shreds, you bestfea-
rme
so let's clearly hea-
rme
whenever I'm nea-
re thee

I do not love you
(points to head)
not thinking of you
not thinking of you
I do not love you

I do
not love you
I do
not love you
(repeat and fate)

Fjorton (* 1966) on alates 1984. aastast aktiivselt tegutsenud teatri, luule, proosa, psühholoogia, kehakunstide, hoolsuse ja vaimsuse vallas. Tema ettevõtmised nendes valdkondades on olnud (rohkem või vähem palavikulised) võitlused selle nimel, et jätkata omaenda loomingulisuse avastamist. Näitlejana on ta mänginud 17 lavastuses, milles enamik on olnud lastetükitid. Näitekirjaniku ja lavastajana on ta loonud nii uusi tekste kui ka kohandanud tundud näidendeid. Ta on avaldanud neli luulekogu: „Blue Valentines“ (1989), „Decado“ (1991), „Een kwart eeuw kinds“ („A Quarter of a Century Childlike“, 1993) and „Haram“ (1994). Aastal 1996 kirjutas, lavastas ja esitas ta koos Philip Meersmaniga tüki „Lend 39.1“. 2003. aastal tegi sama duo kompilatsiooni „de min“. Tsunami 12-12 fondi toetamiseks võttis ta osa kogumiku „Woor-denvloed“ teostamisest. Koos Philip Meersmaniga on ta seoses mitmete projektidega, nagu näiteks „Oh & Zie“, teinud koostööd flaami kunstikollektiiviga „JA“. Ta on kirjutanud ka mitmeid lastelugusid. Viimasel ajal meeldib Fjortoniile enim sõnakeskne tegevus: luule, kõlaluule, muusika ja kujundid, seda nii üksi kui ka teistega koos tegutsedes.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Since 1984 Fjorton (* 1966) has been active in the fields of theatre, poetry, prose, psychology, plastic arts, the body, mindfulness and spirituality. His endeavors in these ‘arts’ were (more or less frantic) fights to keep on digging in the well of his own creativity, sometimes connecting his doing with the doings of other people. As an actor Fjorton played parts in about 17 plays, most (but not all) of them for children. As a director-playwright he created original plays and transcribed known plays from e.g. Pinter. Fjorton published in the capacity as poet-writer-publisher 4 collections of poems: *Blue Valentines* (1989), *Decado* (1991), *Een kwart eeuw kinds* (*A Quarter of a Century Childlike*, 1993) and *Haram* (1994). Together with Philip Meersman he wrote, staged and played *Flight 39.1* in 1996 and the project (compilation) *de min* in 2003. On behalf of the tsunami 12-12 foundation he contributed to *Woor-denvloed*. Within the Flemish art collective JA he worked together with Philip Meersman on *Oh & Zie* and other projects. He has written several stories for children. Nowadays he enjoys more word-oriented settings: poetry, poetry of sounds, music and images; alone and with others.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

Jääst loss

Ma olin kord lume sõdalane.

Kuid sina varastasid mu juuksed,
kui ma kord värskelt sadanud lumel
magama uinusin.

Ma olin kord lume sõdalane.

Kuid sina rebisid mu kaelast völukristalli,
kui mu vaim libises mägijärvede
esimesel õhukesel jäákirmel,
selle habrast ilu imetledes.

Ma olin kord lume sõdalane.

Kuid sina kahmasid mu peost nõiapeegli,
kui mu meel koos lumehelvestega
järsakute servadel tantsiskles.

Mis ma nüüd peale hakkan?
Kas arvad et päased karistamatult,
sa mühaklik mees metsadest?
Ma tunnen neis mägedes iga rada,
ma jahin siin koos oma ödedega
suuri metsloomi igal talvel.

Vaata! Seal lumiste tippude vahel
kõrgub mu emanda jääst loss.

Too tagasi, mis mulle kuulub,
sa karunahkades mees metsadest,
too tagasi mis sa näpanud oled,
või ma lasen oma emandal,
Jäälossi Valitsejannal
üles võtta su jälged.

Hoia end!

Kui ta pilk sind puutub,
sa saad tunda tema armastust
ning see neelab su
otsekui Põhja Hunt.

A cup of coffee with the angels

They used to come in the mornings
and have a cup of coffee with me.

They were ever so polite,
always leaving their wings at the front door,
to avoid crowding at the table.
"Medium strong," they said, and
"Can I have another cookie, please?"
Some of them had quite a sweet tooth,
I should say.

They would later walk on the pond in the garden,
amusing themselves with catching frogs
and turning them into the angels.
Some new recruits would become quite confused of course.
They would request to be turned back into the frogs.

My winged guests would later have another cup on the balcony,
resting their eyes on the lush green depths of the garden.
"What is the meaning of life?", I would badger them,
but they would just shrug their shoulders and say:
„Honestly, we haven't thought about it.
But if you would like to fly with us,
there is a spare pair of wings in the corner.“

After endless cups of coffee they would leave -
I never knew for how long they had been staying
as the clock on the mantelpiece
always stopped when they entered.

And after their departure
nothing would have changed, really,
except the white luminous pollen that floated
around the blossoming apple trees for a while
and the immense feeling of happiness
that suddenly overwhelmed me.

They used to come
when everybody else had left for their daily errands
and I was alone with that old house
in the garden suburb, with the apple trees
and the mild summer breeze.

I was young er then;
the roads of life were still unwalked,
the wells of words were still open.
They stopped coming a long time ago,
but I still remember -
the coffee mornings with angels.

Creativity

Devoted to Hullunud Tartu/Crazy Tartu.

In the role of Mr Professor please imagine Jaan Malin in the white psychiatrist's outfit as he appeared at the festival.

"Yes, Mr Professor,
but still, what is Creativity?

The explorers throughout the centuries
have searched high and low,
have drowned in the seas,
have been eaten by cannibals,
have been lured from their course
by deadly but sexy sirens -
but we still haven't got a clue.

So what the hell is it?
Is it a plant, an animal, a mineral?
Is it man-made, organic, extraterrestrial?
Herr Professor, stop beating around the bush,
we demand, Mr Lecturer, tell us the truth!"

"Calm down, calm down, dear students!
It is indeed a subject that has
excited the dreamers for centuries,
kept awake the lovers throughout
the thousand and one nights,
sent generations of scientists
into the madhouse;
but, I am pleased to tell you,
we now have some answers.
So, listen up, here they are!

Creativity
is something that happens
when a red cloud
stops above your head
on a Saturday afternoon;
when the fish swim backwards;
when it starts to snow in the middle of July;

when Uncle Albert arrives
from the West-African coast
and invites you to a safari
at the next Halloween;

when the flamenco dancers
arrange a concert on your roof
and invite you to join them
as the first soloist;

when a sperm whale swallows you
and you wake up in Alaska,
where the penguins teach you to catch fish;

when you look out of the window
and see the Queen, Prince Philip
and the parliament members
swimming by as balloons,
chased by the White Rabbit.

And as you enjoy this view,
there is a doorbell
and the sperm whale stands at your doorstep
claiming he forgot his purse.

But remember,
it all started when the red cloud
stopped above your head.

Now, after all this has happened to you,
you then take the pen
and write your very first
and an absolutely brilliant poem.

And it is such a masterpiece,
that it will be proclaimed immortal
in the history of literature -
so that even Byron and Shakespeare
turn in their graves out of jealousy.
This, my dear students, is Creativity."

"Bravo, bravo, Mr Professor!"

Aime Hansen (* 1962) on avaldanud neli luulekogu ja kolm proosaraamatut eesti keeles, ühe luulekogu soome keeles ja ühe inglise keeles. Eestikeelsed luulekogud on „Koduaja tuul“, „Kalade kuninga maa“, „Teekond madude saarele“ ning köige äsjasem, „Ma olin mereingel“ mis ilmus 2011. aastal. Proosat hakkas ta avaldama alles hiljuti. Esimene proosaraamat oli novellikogu „Jaipur-Delhi-Himaalaaja: reisikohvrist leitud lood“, mis ilmus 2009. aastal ning sai 2010. aastal reisikirjanduse aastapreemia. Järgmised raamatud, „Eestlasena Londonis: kübar jalas, saabas peas“ ning „Uus-Meremaa sõnas ja pildis“ ilmusid mõlemad aastal 2011. Hansen ütleb et kavatseb ka edaspidi kirjutada nii proosat kui ka luulet ning et mõlemad on tema jaoks võrdselt olulised. Peale selle tegeleb ta performance-kunstiga ning loob ka pilte. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Aime Hansen (* 1962) has published 4 collections of poetry and 3 books of prose in Estonian, one collection of poetry in English and one in Finnish. The Estonian collections are *Koduaja tuul* (*Wind of Time*), *Kalade kuninga maa* (*Land of the King of the Fishes*), *Teekond madude saarele* (*The Journey to the Island of Snakes*) and the most recent *Ma olin mereingel* (*I Was Angel of the Sea*), published in 2011. Only very recently she began to publish prose. Her first book of prose is a collection of short stories: *Jaipur-Delhi-Himaalaaja: reisikohvrist leitud lood* (*Jaipur-Delhi-Himalaya: stories found from the suitcase*) that was published in 2011 and received the award for travel books in 2010. The next books of prose, *Eestlasena Londonis: kübar jalas, saabas peas* (*An Estonian In London: hat and shoes swapping places*) and *Uus-Meremaa sõnas ja pildis* (*New Zealand Through Words and Pictures*) were published in 2011. She plans to continue writing both prose and poetry as they both are equally important to her. She is also engaged in performance art and painting. She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Kesköine karneval

Ära ealeski arva
kui leiad mu tappa astudes üksi,
et olen siis üksi.
Meid on siin rohkem –
oma kümme või enamgi.

See et sa ei näe
ei tee neid veel olematuks,
see et on vaikne
ei räägi veel vaikusest.
Miski pole siin õdusas toas
nii süütu kui paistab.

Suurte ja valvsatena,
seljad küürus, et mitte lüüa
oma koletuid päid vastu lage
ja häirida mu rahu,
nad seisavad ümber mu laua
tummalt ja liikumatult –
tiivad mässitud ümber keha,
küünised tömmatud sisse,
peaaegu narrudes,
peaaegu mind armastades.

Nad ootavad.
Aega Neil on.
Mida enam ma väsin
sedá enam nad ärkavad –
kuni kaob mu keskendumus,
kuni kaob osavus olla ma ise,
olla mõtisklev, ärgas ja terav,
kuni muretus võtab mult relvad –
siis olen nende...

Äkki paiskudes
tohutu parvena lendu
tajun neid häältena –
kimäärlike öölinnuhäältena,
mida ilmsi ei kuule
ent mis ometi rapivad hinge –
tiireldes ümber mu pea ja mu keha

justkui allilmatorm –
vargsi pugedes sisse mu sõõrmeist,
silmist ja kõrvadest,
saades üheks mu vere,
mu vaimu ja meettega –
kuni olengi nemad...

klaasistund pilgul,
huultel võõras, janune naer
haaran mantli ja salli
ning kaon.

Midnight Carnival

Do not ever think
finding me alone in the room,
that I am really alone.
There are more of us –
maybe ten or more.

Not seeing them
will not make them nonexistent,
the room being silent
does not mean silence.
Nothing in this cosy room
is as innocent as seems.

Huge and watchful,
hunched, keeping their awful
heads from striking against the ceiling
and disturbing thus my peace,
they stand around my desk
silent and motionless -
all wrapped in their wings,
their talons drawn in,
almost purring,
almost loving me.

They are waiting.
They have got time.
The more I get tired
the more awake they are –
until my concentration
is gone,
until is gone my power of being myself,
of being thinking, awake, sharp,
until carelessness unarms me -
then I shall be their ...

They take suddenly off
in a great flock
and I feel them as silent -
Chimaera – like voices of night birds,
never heard while awake
tearing at my soul -
circling around my head and my body
like some underworld storm -
entering me stealthily through my nostrils,
eyes and ears,
becoming one with my blood,
my spirit and my senses –
until I become them ...

with a glassy look in my eyes,
laughing a strange thirsty laugh
I seize my coat and my scarf
and get off.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Mehis Heinsaar (* 1973) on eesti kirjanik, kelle esimene tosin eluaastat möödus Tallinnas ja järgmised seitse kuni keskkooli lõpetamiseni Karksi-Nuias. Aastatel 1992–2000 kestsid õpingud Tartu Ülikoolis (lõpetas eesti kirjanduse eriala, diplomitöö August Gailitist).

Trükidebüüdina avaldas ta luulet aastal 1994 ja proosat 1997. Esimene raamat, „Vanameeste näppaja“ ilmus 2001. aastal, kuid selleks ajaks polnud ta sugugi tundmatu – aastal 2000 sai ta Tuglase novelliauhinna (kokku on ta seda auhinda saanud 3 korral). „Vanameeste näppaja“ sai Betti Alveri auhinna kui aasta parim debüüt. Temalt on ilmunud ka jutukogud „Härra Pauli kroonikad“ (2001), „Rändaja õnn“ (2007) ning „Ebatavaline ja ähvardav loodus“ (2010), romaan „Artur Sandmani elu ehk teekond iseenda teise otsa“ (2005) ja luulekogu „Sügaval elu hämaras“ (2009). Tema teoseid on ohtralt käsitletud ajakirjanduses ja ka artiklikogumikus „Luhtatulek. Ekslemisi Mehis Heinsaare tihnikutes“ (2011, koostaja Sven Vabar). Mehis Heinsaar on kuulunud ka Tartu NAK-i ning Erakkonda.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Mehis Heinsaar (* 1973) is an Estonian writer who lived his first 12 years in Tallinn and then (until finishing the secondary school) in Karksi-Nuia. 1992–2000 he was a student of the University of Tartu where he studied Estonian literature and wrote his bachelor's about the works of August Gailit.

He debuted with poetry in 1994 and with prose in 1997. By the time his first book, *Vanameeste näppaja* (*The Snatcher of Old Men*) was published in 2001 he was not unknown as in 2000 he had received the annual Tuglas Award for short stories (by now he has received it 3 times already). *The Snatcher of Old Men* got the Betti Alver Award for the best debut in 2001. He has also published collections of short stories, *Härra Pauli kroonikad* (*The Chronicles of Mr. Paul*, 2011), *Rändaja õnn* (*Traveller's Luck*, 2007) and *Ebatavaline ja ähvardav loodus* (*The Unusual and Threatening Nature*, 2010), a novel *Artur Sandmani elu ehk teekond iseenda teise otsa* (*Life of Artur Sandman or the Trip To the Other End of Yourself*) (2005) and a collection of poem, *Sügaval elu hämaras* (*Deep In the Duskiness Of Life*, 2009). His works have been discussed not only in media but also in a separate collection of artcles *Luhtatulek. Ekslemisi Mehis Heinsaare tihnikutes* (*Enter-Floodland. Roaming in the Thickets of Mehis Heinsaar*, 2011), compiled by Sven Vabar. Mehis Heinsaar has been a member of the groups Tartu Nak and Erakkond.

He performed at Hullunud Tartu / Crazy Tartu in 2011.

Kuidas kohtasin Uraalites taas oma rebast

Jur-jar kumyška! Jur-jar kumyška!

Kisa ja laul täidavad Aljonastsi küla
rahvariides mutikesed pakuvad
udmurdi samakat ja ringtantsu.

Kumyškat kummutatakse põhjani
ja kui juba aitab,
öeldakse kaks korda ei
ja kolmandal maitstakse natuke.

Minule ei rääkinud seda keegi
nii et tühjendan topse ja keerlen
kuni olen jõudnud tagasi algusesse.

Olen jälle noor poiss
oma esimesel šamaanimatkal,
aga ka see habemik vanamees,
kes mu nägemuses joonistas maha kummalise sümboli
sama muster on pressitud udmurdi ehtesse
põdraluuna kasepuusse.

Kama-jõe rannal jätkan teekonda
olen uesti siledapõskne nooruk
kes eksib eemale pikasabalisest jõuelukast
kohtab metsas noort neidu ja leiab allika.

Allikast tõuseb alasti naine ja alasti mees
piip ja pudel, kuulen neiu häält:
Joo see allikas põhjani.

Trummid kumisevad ja lõke vuhib
magan silmad kinni paigale tardunult
keegi peab mind kustunuks
tõusen üles, võtan lonksu šamaaniviiast
karjun *Jur-jar*, astun kindlal sammul läbi tule
ja sukeldun Kama lainettesse.

Tõusen veest targa habemikuna
kes küll edaspidigi eksib metsadesse ja linnadesse
ja usub kõike mida noored naised õpetavad.

(soome keelest eestindanud Eeva Park)

How I Met My Fox Again In Urals

Jur-jar kumuska, Jur-jar kumuska!

Shouts and songs fill the village of Aljonastsi
grandmas in their national costumes are offering
udmurtian moonshine and a ringdance.

Kumuska is supposed to be downed in one,
when you have had enough
you reject the offer twice
and third time taste just a bit.

No one told me
so I'm turning glasses over and go around
until I'm returned to the beginning.

I'm a young boy again
on my first shaman trip
but also that old bearded man who drew
a strange figure on the land in my vision,
same symbol is set with deer bone
in wooden udmurtian jewelry.

By the river Kama I continue my journey
I'm again the smooth cheeked lad
who lost his longtailed power animal
met a young maiden in the forest and found a spring.
From the spring arose a naked woman and man,
pipe and bottle, I hear a maiden's voice:
Drink this spring to the bottom.

Drums are booming and campfire is humming,
I'm laying still, my eyes shut,
somebody thinks I've passed out.
I get up, take a sip of shaman vodka,
shout Jur-jar, walk with certain steps through
the fire and dive into the waves of Kama.

I get up from the water a bearded wise man,
though I still get lost in the wilderness and cities
and believe all that young women teach.

(Translated from Finnish into English by Bob Beagrie & Andy Willoughby)

Ayah Leh, ja nagu olekski kõik juba möödas

Oi Ingismaa sinu kaotatud impeerium, India maitseainekaubandus
liao lah, kõiki su kadunud jumalad, Liverpooli hitid
Stonehenge'i kivid, nii palju näinud, on vaid kivid,
kus on su prohvetid

räägivad nüüd singlishia lalala ja soovivad curryt
manglishia nad laulavad, shilalaa

Oi kelte, iirlasi, kui alngosaksidest suurim
David Beckham lööb ülanurka, tädiike vaid ihaleb, mis
juhtub keelega, kalaga ja kartulitega, oi iirimaa su kartulid ja iseseisevus,
Stout ja Black Irish, kes viskas esimese pommi, oi mind, kui nii
enesekindlalt öppisin su keelt oleksin pidanud löpetama psühhedeelitsemise
juba siis:

heresceafta heap? Ic com Hroðgares ar ond ombiht. Ne seah ic elþeodoge!
Þus manige men modiglicran, küll on võõrastel on imelikud tujud...

Mildest räägitakse Londoni metroos, austritest tabsco või sidruniga
kui just mitte piparmündikallerdises, Victoria Station öösel, anna nael
suundu põhja, Beowulf tellib kebabbi,
sadatuhat didgerituud meenutab noorust, Oh-Ha.

Oi lõputud (yorkshirepudinguna) rohelised niitud
ja kartlikud lambad, villa ilu ja see öö,
kui auto laialai lagunedes kõndisime Loftuse suunas,
Durhami Shakespeare-pubis ootav piitsatüdrük,
käed ahelais, kil-kol, kui see vaid oleks uni,
kõik need salmid, Christiani Taani kuningas
külitab maasikaväljad ja mustikanõlvadel ega mõtle,
Aiyah, cannot wait any no more, must go oreddy.

Oi Hadrianus sinu supelasutus pidas kauem vastu, kui su müür ja
ikka veel trimbatakse siin ölut, mitte küll Litina Barbera d'Asti Superiorea
ja oi mind, keda viiakse Lõvisse ja Papagoisse kaineks saama, 78
Þus manige men midiglicran, kõiki mu armsaid,
kes on mind unustanud.

Aiyah, lint jookseb juba, lindistan selili,
Abbey Road juba kutsub, must go o'reddy,
mis meist jäät järele, julgedki juba kardavad Aiyah leh,
taguge veel trummi, sest täna öösel
raiskan ma ära oma viimase tonni ja lähen tagasi Soome ...

(soome keelest eestindanud Eeva Park)

Aiyah Leh

Oh England your lost empire, Indian spice trade,
liao lah, all the long gone gods, Liverpool hits
stones of Stonehenge have seen a lot, still staying stoned,
where are your prophets now
they speak singlish now lalalaa and long for curry,
manglish they sing shilalaa

Oh Celts, Eires, when the greatest of anglosaxons, David Beckham scores
and walks alone, what happens to the language, fish and chips,
oh Ireland your potatoes and independence, stout and black Irish,
who threw the first bomb, oh me who so self sure studied your language
should have stopped psychedelics back then o'reddy: heresceafta heap?
Ic eom Hroðgares ar ond ombiht. Ne seah ic elþeodige!
þus manige men modiglicran, are the strangers in an odd mood ...

Whatever they talk about in the London Underground, oysters with tabasco,
lemon or even mint jelly, Victoria Station by night, bum a dime, go North,
Beowulf orders kebab, a hundred thousands didgeridoos memorise your youth, oh-ha, oh
endless (Yorkshire pudding) green meadows and scary sheep,
beauty of the wool and this night, when we walk from the moors to Loftus,
whip girl waiting in The Shakespeare pub in Durham City, chains in my bag,
kil-kal, oh if this could all be just a dream, King of Denmark in Christiania
lies on strawberry fields and blueberry hills and does not think, aiyah,
cannot wait any no more, must go o'reddy.

Oh Hadrianus your spa lasted longer than your wall
and still they drink ale here, not Litina Barbera d'asti Superiore
and oh me, who is taken to the Lion and Parrot to sober up,
þus manige men modiglicran, all my loved ones, who have forgotten me,
aiyah, tape is running o'reddy, I'm recording on my back now,
Abbey Road is calling, must go o'reddy, what are we leaving behind us,
even the brave ones are afraid now, aiyah leh, gimme more drum,
cause tonight I'll drink my last grand and return to Finland ...

(Translated from Finnish into English by Bob Beagrie & Andy Willoughby)

Esa Hirvonen (* 1969) on luuletaja, tõlkija, toimetaja ja kirjastaja Turu linnast Soomes. Tema luulet on tõlgitud inglise, eesti, ungari, sloveeni, itaalia ja udmurdi keelde. Ta on Edela-Soome autorite ühenduse juhatuse liige, ühenduse Poetry Week / Runoviikko ry esimees, mitme luuleürituse korraldaja ja neil esineja, kusjuures paljude tema ettevõtmiste juures saab rääkida valdkondadevahelisest ja rahvusvahelisest koostööst. Ta on töötanud ka peakoka ja ajakirjanikuna. Hirvonen on avaldanud neli omaenda raamatut ja olnud kaasautor mitmes antoloogias.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Esa Hirvonen (* 1969) is a poet, translator, editor and publisher from Turku, Finland. His poems have been translated into English, Estonian, Hungarian, Slovenian, Italian and Udmurtian. He is a board member of Southwest Finland's authors association, the chairman of Poetry Week association, as well as a performer and producer of many poetry happenings, some of those involved in interdisciplinary and international co-operation. Has also worked as a chef and as a journalist. He has published four books of poetry and his works can be found in various anthologies.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Looja ülistuseks

Mine sa Kalevipojaga
või Jumalapojaga –
ilmäärt sa ei leia niikuinii.

Oled ilmas justkui ula peal –
paika panemata.

Aja niidiotsa ei saa kätte,
tee peal piiriputkat ei jäää ette.
Mõte aina müttab oma koores,
seemneks küpsemata veel ja toores.
Vahel justkui kostaks koorekröpsu –
illusioon – sa sündsididki lõksu.

Sind su tunnetusepuue
jäatab lõputuse tõkke taha,
seal su õlult mõttetarga kuue
Looja naeratades tõmbab maha.

Ütleb: „Mõistatus, see ergastuse tooja,
teile ahvatluseks jäabki sinna,
et te tahaks aina minna, minna,
sinna, kus on tõde – teie Looja“.

In Praise of the Creator

You may fare with the Kalewide
or with the Son of God –
you never will find the edge of the World

You are loose in this world –
unfixed.
Cannot get hold of the thread of Time
no checkpoint on your path.
Thought toiling in its shell,
seedless yet and raw.
Though at times the shell may seem to crack
an illusion – you were born into a trap.

Your cognizant disability
leaves you behind the bar of infinity
where the smiling Creator tears
off your shoulders the philosopher's robe you wear

Saying: „Reason, the bringer of brightness
will stay there as temptation
so that you should ever aspire
to where truth is – your true creator

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Luuletamine

on vahel valetamine
sõnade sobitamine vormi voolimine
Voolimine võib sõnadelt viia hinge
jätta sõnad hingetu modelli selga hilpnema
Aga võib ka sõnade talitsemata tulvas
jätta ömblused irvakile
elutu ihuni välja

Ja ime küll
proosa võib vahel
lihtsalt ja iseeneslikult
vormikorustel luulena vuliseda

II

Ta on nii püha püha
sellel igatsuseväljal
ta vaikus on ja on ka müha
lõpp tühjusel ja armatusenäljal

Nüüd minna jäab vaid kõrbesse
või üleilma torni kõrgesse
et hüüda sealт oh kuule kuule
sa oled ülim hingeprius – luule!

Writing Poetry

is sometimes lying
fitting words or polishing form
polishing may take away the soul from the words
and leave them look as clothing on a soulless model
It may also happen that in the unrestrained flush of words
the seams remain open in places
showing lifeless flesh

And what a wonder
prose can sometimes be
simply and smoothly
letting rough form sound as poetry

II

It is so holy holy
on this field of longing
it is silence and also thunder
an end to emptiness and thirst for love

Now you only can go to the desert
or to a tower higher than world
to shout from there – hark, hark!
you are the utmost freedom of soul – poetry

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Helvi Jürisson (* 1928) on luuletaja ja tõlkija. Keskkhariduse omandas ta Tallinnas, aastatel 1947–1953 õppis Tartu Ülikoolis, mille lõpetas ftisiaatrina. Kopsuarstina töötas ta erinevates meditsiiniasutustes ajavahemikus 1953–1985. Temalt on ilmunud seitse luulekogu täiskasvanutele ning neli lastele, lisaks kaks 2 proosaraamatut. Tõlkijana on ta eesti keelde vahendanud vene, ukraina, valgevene, moldova, bulgaaria, rumeenia, läti, saksa ja prantsuse luulet. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Helvi Jürisson (* 1928) is a poet and translator. She went to secondary school in Tallinn, 1947–1953 she studied at the University of Tartu which she graduated as a phtisiatrist. She worked in different medical institutions 1953–1985. Jürisson has written 7 collections of poetry for adults, 4 collections of poetry for children and 2 books of prose for children. She has translated Russian, Ukrainian, Belorussian, Moldovan, Bulgarian, Romanian, German, Latvian and French poetry into Estonian..
She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Kui kirjutan,
karjatan sõnakuulmatuid sõnu
peaaegu võimatul nõlval
vaikuse kuru kõrval.

Kui kirjutan,
harjutan varjude valitsemist
jahedal randmel, rapiiril
viimse pimedaa piiril.

Kui kirjutan,
kirjutan üleni keeldumuskeeltes;
mu ülim pilgar on paast,
taevast kaevates maast.

When I write
I shepherd unheeding words
on the nigh impossible slope
of the pass of silence.

When I write
I practise mastery of shadows
with cool wrist and rapier
on the verge of final darkness.

When I write
I write an utterly forbidding language;
my ultimate feast is to fast,
the very unearthing of heaven.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Võta siis pealegi, päike,
mu kevadearga keha,
mis kua on külmetanud –
sellest saati, kui läksid
üle pöörijoone ja jäid.

Siin pole midagi uut –
talvel hundid ja suvel säased –
ja mööda maailmaranda
uitab kui meelest ära
uppund madruse pruut.

Go on then, sun,
take my spring-shy body,
which has frozen with time –
ever since you crossed
the tropic and were lost.

There is nothing new here –
winter wolves and summer gnats –
and a drowned sailor's bride
who mindlessly wanders
the watery rim of the world.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Maja mere ääres
tunneb alati, et ta on laev,
vaevu randunud.

Igal ööl ta rändama läheb
mõöda otsatuid ookeane,
aegu ja avarusi.

Ta ümber triivivad tähed,
ta südames nutab lee,
mida keegi ei läida.

Nagu igatseb peremeest koer,
nii majagi mere ääres
oma kaptenit ootab.

A house by the sea
forever feels it is a ship
just put ashore.

Every night it traipses
across endless oceans,
ages and spaces.

All around is a drift of stars
deep within weeps a hearth
that no one will light.

As a dog misses its master,
so the house by the sea
pines for its captain.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Doris Kareva (* 1958) lõpetas Tartu Ülikooli inglise filoloogina. Alustas tööd ajalehes Sirp ja Vasar 1979. aastal korrektori, hiljem kirjandustoimetajana, aastatel 1992-2008 töötas UNESCO Eesti Rahvusliku Komisjoni peasekretäri na, 2011. aastast on Sirbi kirjandustoimetaja.

Kareva on avaldanud 14 luulekogu, ühe esse- ja ühe jutukogu, tõlkinud luulet, esseid ja näidendeid, koostanud mitmeid antoloogiaid. Tema luulest on ilmunud kogumikud inglise, saksa, rootsi, vene, läti, soome ja itaalia keeles, tõlgitud ka prantsuse, hollandi, norra, ungari, rumeenia, poola, tšehhi, sloveeni, leedu, kreeka, hindi, tai, heebrea jt keeltesse. Ta on pälvinud riikliku kuluturipeemia 1993. ja 2005. aastal, Valgetähe IV klassi teenetemärgi (2001) ja mitmeid kirjanduspreeemiaid.

Ta esines „Hullunud Tartu“ 2010. ja 2012. aastal.

Doris Kareva (* 1958) graduated the University of Tartu as a specialist of Roman-Germanic philology and worked for the cultural weekly Sirp ja Vasar from 1979. From 1992-2008 she was the Secretary General of the Estonian National Commission for UNESCO, from 2011she is the editor of the literature section of the cultural weekly Sirp.

Kareva hasas published 14 books of poetry, one of essays and one prose book, translated poetry, plays and essays, compiled anthologies, written essays, forewords and articles, given lectures on culture, education and ethics in Estonia and abroad. Her poems and essays have been translated into English, Russian, German, French, Dutch, Norwegian, Icelandic, Finnish, Swedish, Czech, Slovene, Slovak, Latvian, Lithuanian, Polish, Welsh, Scottish, Irish, Catalan, Hungarian, Romanian, Greek, Hebrew, Hindi, Thai. She has received two national cultural prizes in 1993 and 2005 and numerous literary prizes. She was awarded the Order of the White Star in 2001.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010 and 2012.

Ahnuse tagajärg

Kasum.

The Result Of Greed

Profit.

(Translated from Estonian into English by Inna Feldbach)

Kas mäletad, mu arm, kui viibisime võõras linnas, kus keegi ei osanud meie keelt, ja oli oma kakskümmend viis kraadi külma. Mu prilliklaasidele tekkisid jäälilled. Pugesime kunstimuuseumi müüride vahele sooja. Pärastpoole liikusime läbi lumehangede sadama poole ning kulutasime raha igas teises kohvikus, kus surusime ahjusoojad kuklid teineteise ninade vastu. Jah, seda on soe meenutada. Mäletad, mu arm, kuidas me soovisime, et iial poleks sinna läinud?

Do you remember, my dear, our stay in a strange city where no one spoke our language and where the temperature was no more than minus 25 degrees Celsius. My glasses were covered with ice ferns. We tried to keep warm within the walls of an art museum. Later we walked through snowdrifts towards the harbour and spent money in nearly every café pressing oven-fresh buns against each other's noses. This is a warm memory indeed. Do you remember, my dear, how we wished we had never gone there?

(Translated from Estonian into English by Inna Feldbach)

Mattias ja öö

Panen poisi magama. Und ei tule. Lõpuks ikka tuleb. Kui hakkan pehmesse absurdi vajuma, teeb poiss häält. Äiutan poisi magama. Uni on läinud, nagu poleks seda kunagi olnudki. Püünan unele mitte mõelda, päevasündmused ärritavad mind veelgi rohkem ärkvele.

Loendan lambaid, neil on parastavad ilmed. Nad määgivad kõrvulukustavalt, esimesed ülbed lambad mu elus. Hakkan nendega vaidlema, vaidlus muutub pehmeks ja voolavaks. Siis ärkab Mattias. Koban pimedas voodi poole, püünan lutti tema ninaauku toppida. See ei meeldi talle.

Kusagil hommikul pool seitse magab poiss mu kätel ja ma vaatan kella. Ei saagi enam aru, kas tahan, et kell liiguks võimalikult aeglasedt või võimalikult kiiresti.

Mattias and Night

I put the boy to bed. Can't sleep. At last I can. When I am about to sink into soft absurdity, the boy gives a cry. I rock him to sleep. My sleep is gone as if it had never been there. I try not to think about sleep and the day's irritating events keep me even more awake.

I am counting sheep who have gloating expressions. They baa deafeningly loud, the first arrogant sheep of my life. I start arguing with them and the argument becomes soft and flowing. Then Mattias wakes up. I grope for his bed and try sticking the pacifier into his nostril. He doesn't like that.

At about seven in the morning the boy is sleeping in my arms and I take a look at my watch. I can't say whether I wish the time to move as slowly or as fast as possible.

(Translated from Estonian into English by Inna Feldbach)

Jan Kaus (* 1971) on eesti kirjanik, ajakirjanik, muusik, kunstnik ja ürituste korraldaja. 1989. aastal lõpetas ta Tallinna 20. Keskkooli ehk praeguse Ühis-gümnaasiumi, 1995. aastal Tallinna Pedagoogilise Instituudi ehk praeguse Tallinna Ülikooli ning 1998. aastal Eesti Humanitaarinstiituti. Ta on töötanud esseistikatoimetajana, reklamikirjutajana, Eesti Kirjanike Liidu esimehena, raadiosaate juhina.

Alates 2000. aastast on ta avaldanud 7 proosaraamatut, 2 raamatut esseistikat ja artikleid ning ühe luulekogu. Kaus on tõlkinud proosat soome keelest eesti keelde, samuti on ta koostanud ja osaliselt ka tõlkinud soome nüüdisluule antoloogia ning pannud kokku eesti nüüdisluule antoloogia soome keeles. Ta on pälvinud ajakirja Looming artiklipreemia (2002 ja 2005), Vabariigi Presidenti Noore Kultuuritegelase auhinna (2003), Põnkala Fondi tõlkeauhinna (2003), ajalehe Sirp interdisciplinaarse auhinna (2006), Vilde kirjandusauhinna (2007) ning stipendiumi „Ela ja sära“ (2007).. Kaus on illustreerinud kaks luuleraamatut (Fagira D. Morti ja Triin Soomets), kirjutaud libretto Märt-Matis Lille kammerooperile „Indiate uurimine“ (2009) ja tekstdid Märt-Matis Lille ilmalikule müsteeriumile „Armastajad ja elupõletajad“ (2011).

Ta esines „Hullunud Tartu“ 2010. ja 2012. aastal.

Jan Kaus (* 1971) is an Estonian writer, journalist, musician, artist and organizer of events. He finished Tallinn Secondary School № 20 (nowadays Ühis-gümnaasium) in 1989, in 1995 graduated from the Pedagogical Institute of Tallinn (nowadays Tallinn University) and in 1998 the Estonian Humanitarian Institute. Has worked as editor of essays, copywriter, chairman of Estonian Writers' Union and as a radio host..

Since 2000 he has published 7 books of prose, 2 books of essays and articles, and one collection of poetry. He has translated prose from Finnish into Estonian, compiled and partly translated into Estonian the anthology of contemporary Finnish poetry and also compiled the anthology of Estonian contemporary poetry in Finnish. He has received the prize for articles from the magazine Looming (2002, 2005), the Estonian President's Award for a Young Cultural Figure (2003), translation award from the Põnkala Foundation (2003), the interdisciplinary prize from the weekly Sirp (2006), Vilde literature award (2007), and the grant „Ela ja sära“ (*Live and Shine*, 2007). Kaus has illustrated two collections of poetry (Fagira D. Morti and Triin Soomets). He has written the libretto for the chamber opera *Investigating Indias* by Märt-Matis Lill (2009) and texts for the secular mystery *Lovers and Rakes* by Märt-Matis Lill (2011).

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010 and 2012.

Meie suur puu

Minu vanaema ja vanaisa õues kasvab üks suur puu. See on nii suur puu, et isegi minu isa ei saa palli selle otsast ilma redelita kätte. Aga kui meie kõik üksteisel kätest kinni võtsime, siis me saime tal küll ümbert kinni võtta.

Kui vanaema väike oli, siis ta mängis koos tädi Ellaga, et nad on linnud, ja neil oli selle puu otsas pesa.

Vanaonu Toomas tahtis puu alla pingi ehitada, et hea istuda ja mõtelda, aga ta ei jõudnudki pinki ehitada, sest ta suri enne ära. Nüüd ta käib mõnikord seal puu otsas ja piilub lehtede vahelt, kuidas meie puu all rohu peal istume ja mötleme.

Kui tuul hästi kõvasti puhub, siis meie suur puu kõigub küll ja laseb möne lehe oksa küljest lahti, aga pikali ta ei kuku, sest ta on nii tugev. Ta on veel tugevam kui isa ja vanaisa ja suur vend kõik kokku.

Aga minu vanavanavanaisa oli ühe vana pildi peal. Ta istus selle suure puu all ja mängis ühte pilli, millel oli palju pisikesi nuppe peal. Ja tal oli suur valge koer. Kui mina suureks saan, siis ma mängin issi pilli.

Ükskord tahtis välk meie puu sisse lüüa, aga ta vist hakkas mötlema, et näe kui ilus suur puu, kahju teda katki teha, ja sellepärast ta lõi hirmsa kärakaga keset pöldu maasse. Vanaema ise ütles.

Kui minu suurele vennale tuleb sõber külla, siis nad varitsevad seal puu taga ja kaitsevad meid vaenlaste eest.

Meie suure puu sees on üks auk. Minu vend arvab, et see on vaenlaste kuuiauk. Aga emme ütles mulle, et see on niisugune auk, kuhu sa võid oma saladused sisestada.

Aga minu suur õde peitis selle puu sisse ühe salakirja ära ja pärast ta ei leidnuki enam oma kirja üles, sest see oli nii salajane.

Kui öösel kuu paistab, siis meie puu vari kasvab suureks nagu hiiglane ja siis ta koputab mõnikord vanaema toa akna peale. Aga ta ei ole kuri hiiglane, vaid ta on hea hiiglane.

Eelmisel suvel ronis meie Minni selle suure puu otsa, aga alla ta enam ei saanud, sest alla on palju raskem ronida kui üles. Isa töi suure redeli ja päästis Minni ära, aga Minni jooksis kohe pikkade kuuskede alla peitu.

Mina tahan ka meie puu otsa ronida, aga ma olen liiga väike, sest kõige alumine oks on minu jaoks liiga kõrgel. Nii et praegu ma saan ainult palli üles visata.

Selle puu istutas vana Sander nii kaua aega tagasi, et mitte keegi ei tea kui kaua. Ja tema koore sees on nii sügavad kortsud, et isegi vanaisal ei ole sel-liseid.

Ükskord istus meie suure puu otsas suur kull. Aga kui me aknale liiga lähedale läksime, siis ta lendas minema. Kui ma teda järgmine kord jälle näen, siis ma tunnen ta ära.

Issi läheb mõnikord meie puu alla pikutama ja läbi lehtede pilvi vaatama. Aga kaua ta niimoodi pikutada ei saa, sest siis meie läheme ja teeme talle kõdi ja siis ta hakkab meid taga ajama, sest me mängime tagaajamist.

See puu on igal sügisel punane ja kollane ja roheline. Aga igal kevadel ta an-nab meile magusat mahla juua.

Munatädi koer käib mõnikord meie suure puu peale piissimas, aga sellest pole midagi, sest vihm peseb puu jälle puhtaks.

Seal puu all seisab vanaisa traktor. Mina panen vanaisa mütsi pähe ja mängin, et ma olen traktorionu.

Aga kui mina suureks kasvan, siis ma tohin selle traktoriga sõita ja töömeheks hakata. Ja arvutit puutuda. Ja kõigi masinate nuppusid vajutada, mis ma ise tahan.

Ja siis ma olen nii pikk, et ma saan üle selle puu vaadata, kuidas öhtune rong mööda sõidab. Siis ma näen, kas emme on rongi peal ja kas ta lehvitat mulle.

Our Big Tree

In the backyard of my grandma and grandma grows a big tree. The tree is so big that even my father cannot get a ball from it without a ladder. But when we all took one another by the hand we could embrace the tree.

When my grandma was a child she used to play with aunt Ella, feigning to be birds who have a nest in that tree.

Old uncle Toomas wanted to build a bench under the tree to sit there and think but died before he could do that. Now he sometimes sits in that tree and peeps from between the leaves how we all sit below on the grass and think.

When the wind is strong our tree sways and drops some leaves from its branches but it does not fall because it is so strong. It is even stronger than father and grandfather and big brother taken together.

But in a picture there was my great-great-grandpa. He was sitting under that big tree and playing an instrument with many small buttons on it. And he had a big white dog. When I grow up I will play on pa's instrument.

Once a thunderbolt wanted to strike into our tree but then apparently thought that it was a pity to break such a nice big tree and that is why it struck into the field with a loud bang.

When a friend comes to see my big brother, they ambush behind that big tree and defend us from enemies.

There is a hole in our big tree. My brother thinks it is a bullet hole made by enemies. But ma said that this is a hole one can whisper his secrets into.

My big sister hid a secret letter into the tree and did not find it later because it was so secret.

When the moon shines at night, the shadow of our tree grows big as a giant and then it knocks sometimes on the window of grandma's room. But it is not a bad giant, it is a good giant.

Last summer our Minni climbed this big tree but could not get down any more for it is much harder to climb down than to climb up. Then daddy brought a tall ladder and saved Minni and Minni fled at once under the tall fir-trees.

I want also to climb on that big tree but I am too small, so that even the lowest branch is too high for me. Thus the only thing I can do is to throw a ball up there.

That tree was planted by old Sander so long time ago that nobody knows how long that is. There are so deep wrinkles in its bark that even grandpa has not got such wrinkles.

Once a big gray hawk was sitting in the tree. But when we went too close to the window it flew away. I shall recognize that hawk when i see it the next time.

Daddy goes sometimes and lies down under that tree to look at the clouds through the leaves. But he cannot lie there very long because then we go and start to tickle him and he starts to chase us for then we a playing a chasing game.

That tree is red and yellow and green every autumn. But each spring it gives us sweet juice taht we drink.

The dog of the woman who sells us eggs comes and pees sometimes under our tree but this is nothing for the rain washes the tree clean again.

Under that tree grandpa's tractor stands. I put grandpa's cap on and play that I am a tractor driver.

When I grow up I can really drive that tractor and become a worker. And I can also touch the computer. Ana press all knobs of all machines whichever I want to.

And then I am so tall that I can see over that tree how the evening trains goes past. And then I can see if ma is on that train and if she waves to me.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Indrek Koff (* 1975) on eesti tõlkija ja kirjanik, Eesti Kirjanike Liidu liige. Alates 2001. aastast on ta tõlkinud peamiselt prantsuse kirjandust. Koff on avaldanud artikleid kõikvõimalikes kultuurialastes perioodikaväljaannetes, avaldanud kolm luulekogu täiskasvanutele, kaks lasteraamatut ja traktaate. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Indrek Koff (* 1975) is an Estonian translator and writer, member of the Estonian Writers' Union. From 2001 he has translated mainly French literature. He has published articles in different cultural periodicals, published 3 collections of poetry for adults, 2 books for children and some treatises. He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

inimene tahaks elada vähemalt sajandi
kuid soovid ja võimalused ei klapi kokku
ja nii on alati ja nii on kõiges
ta väljub
õigemini viib oma keha
välja tänavale
et ajada asju
värske õhk puudutab nägu
silmad märkavad viimseid langenud lehti
jalakäijad vaat et tulvavad könniteekallastest välja
suurel kiirusel mööduvad autod
kioskid müüvad kommi ja kõmu
ümbritseva maailma jälgimine muutub jalutuskäigu esmapõhjuseks

kooskõla jaguneb osadeks
igaüks nendest pürgib iseseisvusele
keha ja vaim
tehnika ja tektoonika

inimene põleb nende vahel läbi nagu juhe

(vene keelest eesti keelde autor ja Aare Pilv)

a man would like to live a century
but his wishes do not coincide with his possibilities
and that is how it always and everywhere is
he goes
or, more exactly, he takes
his body outside
to stroll and do his business
fresh air strikes his face
his eyes notice last fallen leaves
passers-by will shortly overflow the pavements
cars pass by at a high speed
sweets and news are sold at kiosks
observing the world around has become the initial cause of the stroll

the harmony shatters
every little piece becomes self-sufficient
soul and spirit
technics and tectonics

a man burns out like a wire between them

(Translated from Russian into English by P. I. Filimonov)

EELMÄNG SUUDLUSELE

Ma pole näinud filmi "Eelmäng suudlusele", kuid mind on alati vaimustanud selle pealkirja kergus ja süütus. Eriti kui võtta arvesse, et suudlus ise on samuti eelmänguks millelegi tõsisele. Niisiis, eelmäng suudlusele on kõige ilusam, mis inimesel saab olla, see on ülev meeleteolu, teravnenud kauniduse tunne, soov ja püüd elada idee nimel, ohverdada mugavus ja enesekeskus tunnetamatu hüve, tunde, kunsti kasuks. Eelmäng suudlusele avab inimeses parima, nõudmata midagi vastu. See on hädavabadus ja vabatahtlik orjus. Õnne ennetamine. Eelmäng suudlusele on peen psühholoogia ja ilmatu palju tähendusi. Kvaliteetne üleelamine. See on klassikaline muusikateos, mis hoiab pinges. Seda lõpuni möistes pole võimalik ellu jäädva. Eelmäng suudlusele on unistus. Seepärast ei vaata ma seda filmi kunagi.

(vene keelest eesti keelde autor ja Aare Pilv)

PRELUDE TO A KISS

I haven't seen the film "Prelude to a Kiss", but I have always admired the lightness and the chasteness of this title. Especially considering the fact that the kiss itself is also a prelude to something more serious. So a prelude to a kiss is the most beautiful thing a man can have, this is an elevated state, the sharpened feeling of beauty, the wish and the desire to live for the sake of an idea, to sacrifice one's comfort and selfishness for intangible good, for feeling, for art. A prelude to a kiss opens the best in man, without demanding anything in exchange for it. This is a forced freedom and a voluntary slavery. Anticipation of happiness. A prelude to a kiss is sublime psychology and an abyss of meaning. A quality emotion. This is a classical work of music which won't leave you alone. It cannot be comprehended while entirely staying alive. A prelude to a kiss is a dream. That is why I will not watch that film.

(Translated from Russian into English by P. I. Filimonov)

• • •

mulle meeldib rock
ja see romantiline vabadusetunne
mis selle muusikaga kaasas käib
kuid ma olen väsinud vahetamast võõraid kitarrimängijaid
(saad aru nad unustavad ära
et Neil on esinemine
ja on sellel päeval hoopis
kuskil piknikul
või mingis linnas)
just enne kontserti
see on julm ja lugupidamatu
minu suhtes
ainult armastusest selle tiivustava muusika vastu
lähen ma aina uesti lavale
erutatult ja eredat valgust häbenedes
püünan näidata oma parimat mängu
täna see juhtus jälle
vabaõhulava metsas
uuema rocki festival
jändan võõra kitarriga
käin ühe kase alt teise alla
otsides varjatud kohta
välaproovi jaoks
näpud valutavad peopesad higistavad
no mille eest no mille eest küll minuga nii on
ettevalmistuse piinavad tunnid ja minutid
enne seda kui kontserdijuht kuulutab välja
järgmise esineja nime
rahvas läheb liikvele ja hakkab kisama
kui lavale tulen koos bändiga mina
joovastus võõrast kuulsusest
võimalus öelda oma sôna
jumal kui hirmus see on
sest ma ei oska ju üldse kitarri mängida
ega ole mul nii head mälu
et üles kirjutada oma unenäagusid

(vene keelest eesti keelde autor ja Aare Pilv)

i like rock music
and the romantic feeling of freedom
accompanying this music
however i am tired of substituting strange guitarists
(you see they forget
they are having a performance
and go picnicking on the day
or leave for another town)
shortly before the concert
this is cruel and disrespectful towards me
it is only out of love to that wing-lending music
that i keep coming on stage
feeling nervous feeling shy because of the bright light
trying to show my best play
it's happened again tonight
an open stage in the woods
a festival of modern rock
i am languishing with a strange guitar
moving from one pine tree to another
searching for shelter
for a sudden rehearsal
my fingers are aching my palms are sweating
what for what do i suffer it for
painful hours and minutes of preparation
before the presenter announces
the name of the next band
the crowd will move and roar
when me together with the group come onstage
thrilled by strange fame
a possibility to say my word
jesus how fearful it is
i cannot play the guitar at all
and i don't have such a good memory
so that i could put my dreams down

(Translated from Russian into English by P. I. Filimonov)

Igor Kotjuh (* 1978) on luuletaja, tõlkija, esseist ja toimetaja. Ta lõpetas 2009. aastal Tartu Ülikooli, õppis eesti keelt võõrkeelena, eesti kirjandust ning (Tallinna Ülikooli kõrvalerial) suulist ja kirjalikku tõlget. Alates 2010 aastast õpib ta Tallinna Ülikooli magistrantuuris kirjandusteadust. Kotjuh on kakskeelse kirjandusühenduse „Tuulelohe-Воздушный змей“ üks asutajaid (Tartu, 2003–2006), almanahhi „Воздушный змей“ (2006–2007, neli numbrit), raamatutarasarja „Воздушный змей: Первый полёт“ (alates 2007) ja e-ajakirja „Новые облака“ (alates 2007) asutaja ja toimetaja. Samuti on ta kirjastuse Kite ja eestivene kirjandusportaali Tuulelohe (www.tvz.org.ee) asutaja ja toimetaja. Kotjuh on Eesti Kirjanike Liidu liige (alates 2006) ja Eesti PEN-klubi juhatuse liige (alates 2010). Ta on pidanud venekeelseid loengukursusi eesti nüüdiskirjandusest ning eestikeelseid kursusi eestivene kirjandusest. Tema luulet on tõlgitud eesti, soome, rootsi, norra, inglise, bulgaaria ja prantsuse keelde. Ta ise tõlgib eesti luulet, esseistkat ja lastekirjandust vene keelde, samuti vene luulet ja esseistkat eesti keelde.

Luulekogud: *Когда наступит завтра?* („Millal saabub homme?“, 2005), *Попытка партнёрства* („Partnerluse katse“, 2008); eesti keeles on ilmunud „Teises keeles“ (2007, tõlkinud Igor Kotjuh ja Aare Pilv) ning „Usaldusliin“ (2010, tõlkinud Igor Kotjuh ja Aare Pilv); soome keeles on ilmunud *Yritys kumppaniudeksi* („Partnerluse katse“, 2010, tõlkinud Jukka Mallinen ja Hanna Samola).

Antoloogiad, kogumikud: *Освобождённый Улусс: Современная русская поэзия за пределами России* (Moskva, 2004), *Объяснение в любви. 150 стихотворений 18 русских поэтов Эстонии* (2009).

Tõlked: eesti keelest vene keelde fs'i luulekogu „2004“ (2005); vene keelest eesti keelde Kirill Medvedevi valikkogu „Tekstdid, mis ilmusid autori loata“ (2008).

Tunnustused: ajakirja Looming luulepreemia (2004); Bernard Kangro kirjanduspreemia luulekogu „Teises keeles eest“ (2007); Eesti Vabariigi presidendi noore kultuuritegelase eripreemia (2011).

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal

Igor Kotjuh (* 1978) is a poet, translator, essayist and editor. In 2009 he graduated from the University of Tartu where he studied Estonian language as a foreign language and Estonian literature. In Tallin University he has studied oral and written translation. Since 2010 he is studying literary theory at Tallinn University. He is a board member of the bilingual literary society *Tuulelohe-Воздушный змей* (*Flying Kite*, Tartu, 2003–2006); founder and editor of the almanac *Воздушный змей* (*Flying Kite*, 2006–2007, 4 volumes), the series of books *Воздушный змей: Первый полёт* (*Flying Kite. First Step*, since 2007) and the e-magazine *Новые облака* (*New Clouds*, since 2007). He is also the founder and editor of the publishing house Kite and the Estonian-Russian literary website *Tuulelohe* (*Flying Kite*) (www.tvz.org.ee). He is a member of

the Estonian Writers' Union since 2006 and board member of the Estonian PEN since 2010. He has given lectures in Russian about Estonian literature and lectures in Estonian about Estonian-Russian literature. His poetry has been translated into Estonian, Finnish, Swedish, Norwegian, English, Bulgarian and French. He also translates Estonian literature into Russian and Russian literature into Estonian.

Collections of poetry: *In Russian – Коэда наступит завтра?* (When does Begin Tomorrow?, 2005), *Попытка партнёрства* (Partnership Test, 2008); in Estonian – *Teises keeles* (In the Other Language, 2007, translated by I. Kotjuh & A. Pilv) and *Usaldusliin* (Trust Line, 2010, translated by I. Kotjuh & A. Pilv); in Finnish – *Yritys kumppanuudeksi* (Partnership Test, Turku, 2010, translated by J. Mallinen & H. Samola).

Anthologies: *Освобождённый Улисс: Современная русская поэзия за пределами России* (Moscow, 2004), *Объяснение в любви. 150 стихотворений 18 русских поэтов Эстонии* (2009).

Translations: from Estonian into Russian the collection of poetry 2004 by fs (2005); from Russian into Estonian the anthology of Kirill Medvedev's poetry *Tekstid, mis ilmusid autori loata* (Texts Published Without the Author's Permission, 2008).

Awards: poetry prize of the magazine *Looming* (2004); the Bernard Kangro literary award (2007) (for his collectin *Teises keeles*); the Estonian President's Award for a Young Cultural Figure (2011).

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

IGOR KOTJUH HASSOKRULL

Tee sees on augud. Maa sees on augud.
Kui astun edasi, märkan: saabastes on augud.
Sealt paistavad sokid, mille sees on augud,
näen seda ja tean, sest mu pealuu on augud.

Kui vihm sajab veele, on vee sees augud.
Piisad löövad, mina kuulen, sest mu kõrvades on augud:
seisatan ja hingan, sest mu nina sees on augud,
kõnnin edasi ja mötlen. Jah, mu mötetes on augud.

Minu sõnades on augud. Lao-zi meelest oli
kõige rohkem vaja tühjust -- aga ütle, sõber,
milleks tühjas, kui seal poleks aina
augu kõrval augud? Suured augud. Väiksed augud.

Olemine on augud. Sünd ja surm on augud.
Universumis mustad augud -- ehk saab sealt välja,
kuhugi, kus on võib-olla teistmoodi augud.
Väljapääsud on augud. Suu, süda, soolikad -- augud.

There are holes in the road. There are holes in the earth.
Stepping forward I notice: there are holes in my boots.
Where there are holes, my socks show through,
I can see them, I know this because there are holes in my skull.

When rain falls into water, there are holes in the water.
As the droplets fall, I hear them because there are holes in my ears:
I stand and breathe because there are holes in my nose,
I move forward and think. Yes, there are holes in my thoughts.

There are holes in my words. Lao-zi thought
everything necessary came from emptiness—but tell me, friend,
what use would emptiness be if it wasn't made of
holes beside holes? Large holes. Small holes.

Holes exist. Birth and death are holes.
There are black holes in the universe—maybe there are exits
to another place made of holes.
Exits are holes. The mouth, the heart, the intestines are holes.

(Translated from Estonian into English by Brandon Lussier & Eva Liina Asu-Garcia)

Lättes ujub öietolmu ja nurmikaseemneid.

Puhas läte. Kui sirutan kannuga käe,
märkan, et ka üks tigu hulbib vee peal
ja punane konn ootab kivil, valmis põgenema.

Puhas läte. Vaatan, kui priskelt on vetikaid põhjas,
nad hõljuvad kivide ümber kui pehme vaip,
uhkete vöötidega. Vahepeal otsustab konn
hüpata keset vett, ta teeb paar tugevat tömmet

ja ronib teisel pool välja. Mind on nüüd märganud
sääsed, mul hakkab kiire, ammutan kannuga
välja ka teo, täidan kiiresti ämbrid, paar rohelist
täid ja üks ämblik suplevad kirkas vees.

Lättevesi on puhas, see on ühe unenäo vesi.
Maa unenägu, selge ja väga vana. Kiurustan
mäest üles nagu kahe vaega kaal, siis
rüüpan klaasist vett, suus nurmikaseemned.

Pollen and meadow-grass seeds swim in the wellspring.
A clear spring. As I extend the jug with my hand
I notice that a snail floats on the water, too,
and a red frog waits on a stone, ready to escape.

A clear spring. I notice the vigor of the algae at the bottom
as it hovers around the stones in gorgeous streaks,
like soft carpet. In the meantime, the frog decides
to jump into the water, and after a few powerful strokes

it climbs out the other side. Now the mosquitoes
have noticed me. Working faster, I scoop the snail
out with the jug, fill the buckets quickly, a pair of green
lice and one spider soak in the luminous water.

The water of the spring is clear, that of a dream.
The earth's dream, lucid and very old. I hurry
over the hill like a scale with two weights, then
drink water from a cup, meadow-grass seeds in my mouth.

(Translated from Estonian into English by Brandon Lussier and
Eva Liina Asu-Garcia)

Kõik inimesed on rasedad, rääkis Diotima,
rase on nende keha, ja rase on nende hing,
oi kuidas nad köigest väest tahavad sünnitada.
Ilu on sünnitamine. Sünd ongi ilus.

Nii rääkis Diotima Sokratesele. Sokrates rääkis
sama juttu Agathoni peol, seda kuulis
noor Aristodemos, ja rääkis hiljem edasi
Apollodorosele, kes rääkis oma sōpradele.

Väike Platon mängis õues põrnikatega.
Kust tulevad kõik need põrnikad, mõtles ta,
kas äkki ühest hästi suurest põrnikast
üleval taevas? Keda meie ei näe?

Õhtuks oli emme ta tuppa magama viinud.
Agathoni juures algas pedede pidu,
ja et keegi ei jaksand enam juua, hakati arutama:
räágime täna armastusest. Räägime ilust.

All people are pregnant, said Diotima,
their bodies are pregnant, their souls are pregnant,
oh how they want to give birth with all their might.
Beauty is childbirth. Birth is beautiful.

So Diotima said to Socrates. Socrates said
the same thing at Agathon's party, and it was heard
by young Aristodemus, and he passed it on
to Apollodorus, who told his own friends.

Little Plato was playing with beetles in the garden.
Where did all these beetles come from, he wondered,
did they emerge suddenly from an immense, flawless beetle
in the sky? That we are unable to see?

At night, his mommy carried him inside and put him to sleep.
At Agathon's place a party of pederasts began,
and because no one could stand to drink any more they began to argue:
let us talk of love. Let us talk of beauty.

(Translated from Estonian into English by Brandon Lussier and
Eva Liina Asu-Garcia)

Hasso Krull (*1964) on õppinud eesti keelt ja kirjandust Tallinna Pedagoogikaülikoolis, kõrghariduse omandamise lõpetanud aga Eesti Humanitaarinsituudis. 1998. aastal kaitses ta magistriksaadi tööga teemal „Lacani psühhoanalüüs põhipunktid: tõlkeprobleemid ja –applikatsioonid“. Alates 1990. aastast on ta pidanud Eesti Humanitaarinsituudis loengukursusi kirjandus- ja kultuuriteooriast.

Ta on 11 luulekogu ja 4 esseekogumiku autor, lisaks on ta kirjutanud kaks libretot Monika Mattiesen ooperitele, mis põhinevad tema eepilisel poeemil „Meeter and Demeeter“.

Ta on korduvalt pälvinud auhindu Eesti kultuuriväljaanetelt, Eesti Kultuurkapitali aastapreemia esseistika eest (1998 ja 2007) ning luule eest (2002 ja 2010), Balti Assamblee kirjanduspreemia (2005) ning Tallinna Ülikooli kirjanduspreemia (2007). Tema luulet on tõlgitud soome, rootsi, hollandi, inglise, prantsuse, saksa, hispaania, ungari, sloveeni, slovakka, vene, galiitsia, katalaani, läti, heebrea ja hindi keelde. 2007. aastal ilmus tema valikkogu kolmes keeles – soome, võru ja eesti keeles, 2009. aastal avaldati soomekeelsete tõlkes „Meeter ja Demeeter“. Krull on osalenud luulefestivalidel Eestis, Saksamaal, Soomes ja Hollandis, samuti raamatumesseid Soomes ja Rootsis. Ta on tõlkinud luulet prantsuse, inglise, saksa, taani, soome, rootsi ja hispaania keelest ning (kirjandus)teoreetilisi tekste peamiselt prantsuse keelest. Kevadel 2001 oli ta koos Kalju Kruusaga üks tõlgetele keskenduva kvartaliajakirja Ninniku (www.eki.ee/ninniku/) asutajaid. Sellest projektist kasvas 2003. aastal raamatustari Ninniku Raamatukogu.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal.

Hasso Krull (*1964) has studied Estonian language and literature at the Tallinn Pedagogical University and received his MA at the Estonian Institute of Humanities in 1998 for a thesis entitled *The Crucial Concepts in Lacanian Psychoanalysis: Translation Problems and Application*.

Since 1990 he has taught literary and cultural theory at the Estonian Institute of Humanities.

He has published 11 collections of poetry and 4 books of essays, written 2 librettos for Monika Mattiesen's operas, based on his epic poem *Meeter and Demeeter* (*Meter and Demeter*).

He has received several prizes for poetry and criticism from the Estonian literary reviews, the Annual Prize of the Cultural Endowment of Estonia for essays (1998 and 2007), the Annual Prize of the Cultural Endowment of Estonia for poetry (2002 and 2010), the Baltic Assembly Prize for literature (2005) and the Tallinn University Literary Prize (2007). His poetry has been translated into Finnish, Swedish, Dutch, English, French, German, Spanish, Hungarian, Slovene, Slovak, Russian, Galician, Catalan, Latvian, Hebrew and Hindi. In 2007 a collection of selected poems was published in three languages: Finnish, Võro and Estonian. In 2009 *Meeter ja Demeeter* was published in Finnish. He

has performed at poetry festivals in Estonia, Germany, Finland and Netherlands, and also at book fairs in Sweden and Finland. He has translated poetry from French, English, Dutch, German, Finnish, Swedish and Spanish. In Spring 2001 he co-founded a poetry translation quarterly Ninniku together with Kalju Kruusa (www.eki.ee/ninniku/), in 2003 there followed a book series Ninniku Raamatukogu. He has also translated theoretical texts, mainly from French. He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

Kolmteist (autentset) filosoofilist küsimust kunstmõistusele

Mis on?

Sina on.

Miks on olemas pigem miski kui eimiski?

Gravitaatsiooni tõttu.

Mis on eimiski?

Miski pole eimiski: nagu ka mitte miski.

Kes me oleme?

Kes mina olen?

Kes oleme MEIE?

Meie oleme Eimiski.

Mis on Teadmine?

Teadmine, arusaamine sellest, kuidas maailm toimib.

Kas on olemas Üliolend/Jumal?

Oled see sina?

Kui kaugele ulatub kosmos?

Ma mötlen, järelkult olen olemas.

Mis on selle kõige eesmärk?

Kontaktid ja kommunikatsioonid.

Mis on elu tähdus?

Paljud on otsinud vastust sellele küsimusele. Sinu jooks tähdab see rääkimist inimestega internetis, kuni veeblehekülg suletakse.

Mis on ülim küsimus?

Etu tähdus.

Kas filosoofia on teadus või kunst?

Filosooftia on keerukas distsipliin.

Mis on filosoofia – teadus või luule?

Arva ära.

(inglise keeles eestindanud Kersti Unt)

Thirteen (Authentic) Philosophical Questions To artificial Intelligence

What is?

You is.

Why is there something rather than nothing?

Because of gravity.

What is nothing?

Nothing is nothing. As is not something.

Who are we?

Who am I?

Who are WE?

We are Nothing.

What is Knowledge?

Knowledge, an understanding of how the world works.

Is there a Supreme Being/God?

You are?

How far does space go?

I think, therefore I am.

What is the purpose of it all?

In contacts and communication.

What is the meaning of life?

Many have sought to answer that question. For you it is to talk to people on the internet until this website is shut down.

What is the ultimate question?

The meaning of life.

Is philosophy science or art?

Philosophy is a complex discipline.

What is philosophy - science or poetry?

Guess.

Paar mõtet valgusest

Aknakatted lõiguvad valgust.

Vesi murrab valgust.

Mustad teksad neelavad valgust.

Reflektor peegeldab valgust.

Päikesepatarei kogub valgust.

Kumerpeeglid peeglavad valgust kõveralt.

Suurendusklaas koondab valgust.

Veetilgad lõhestavad valgust.

Tarad lasevad valgust läbi.

Postid rebestavad valguse.

Trellid jaotavad valguse.

Laser koondab valguse punktiks.

Valgusfoorid muudavad valgust.

Autod vilgutavad valgust.

Prillid ähmastavad valgust.

Kardinad teeavad valguse hämaraks.

Must tee häirib valgust.

Rutiin paneb valguse maksma.

Suvine aeg säastab valgust.

Objektiivilääts koondab valgust.

Ripsmed varjutavad valgust.

Õllepuudeli äär läigib.

Jumal annab valgust.

Elektrtipirn soojendab seda.

Jäta see kuradi tuli rahule!

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

ZYGIMANTAS MESIJUS KUDIRKA

Few Thoughts About Light

Shutters slice light.

Water breaks light.

Black jeans absorb light.

Reflector reflects light.

Solar battery collects light.

Curved mirrors crookedly reflect light.

Magnifying glass concentrates light.

Water drop splits light.

Fences filter light.

Sticks tear light.

Bars divide light.

Laser enforces light.

Traffic lights change light.

Cars blink light.

Glasses obscure light.

Curtains make pale light.

Black tea disturbs light.

Routine enforces light.

Summertime saves light.

Objective lenses capture light.

Eyelashes crystalize light.

Beer bottle top glares.

God spreads light.

Light-bulb makes it warm.

Leave the fucking light alone!

Zygimantas Mesijus Kudirka (* 1987) alias MC Messiah on üks aktiivsemaid esinejaid leedu luule- ja muusikaüritustel. Teda iseloomustab vahenditevahelisus, tekstist lähtuv provokatiivsus ja ülim ekspressiivsus.

Luuletaja Kudirka on võitnud loendamatul arvul kohalikke slämme ja võistlusi ning esindanud Leedut ka Prantsusmaal Reimsis võistlusel nimega *Slam d'Europe*. Ta korraldab õpitubasid *poetry slam* ehk luuleprõmmu temal. Koos Darius Zaizras Jurevičiuse („Tumedeate lihaõgardite kavatsused“) ja Gabrielė GaLa Labanauskaitėga („nunu“) on ta loonud ja esitanud helilis-pildilisi *performance*'eid. Luuleprõmmu Euroopa esivõistlustel on ta Leedut esindanud Reimsis (2011) ja Antwerpenis (2012). Koos teistega kirjutas ja kirjastas leedu ainša luuleprõmmu käsitleva raamatu „*Slemas Lietuvoje*“.

Muusikuna on Kudirka tuntud kui MC Messiah ja tal on olnud üle 300 esinemise. 2006. aastal andis ta välja albumi „*Antimaterija*“. Ta on kokku tuunud ansambl „*Messiah-hullub-orkester*“ ning kutsunud ellu visuaale kasutava ning dekonstrueeritud räppi ja post-klubimuusikat viljeleva projekti „*project o!*“. Kudirka on teinud ohtralt koostööd paljude live-muusikute ja Dj-dega, esinenud Leedus nii suurtel, kui ka väikestel festivalidel. Ta on korduvalt pälvinud erinevaid tiitleid: kahel korral on ta tunnistatud aasta artistiks, Leedu hiphopparite auhindamisel tunnistati tema CD aasta parimaks plaadiks, Leedu alternatiivmuusika auhindamisel tunnistati ta eelmise aasta parimaks hiphoppariks jne. Reklaamikirjutaja ja publisist Kudirka on aastaid avaldanud ülevaateid ja artikleid Leedu pressis ning töötanud ka televiisiooni ja mitme reklaamiagentuuri heaks.

Ta esines „*Hullunud Tartu*“ 2012. aastal.

Zygimantas Mesijus Kudirka (aka MC Messiah) is one of the most active performers on the Lithuanian poetry and music scene. He is known for intermediality, provocative and very expressive texts..

As a poet Kudirka has created and performed audio-visual performances together with poets Darius Zaizras Jurevičius and Gabrielė GaLa Labanauskaitė. He represented Lithuania at the European Poetry Slam Days in Berlin (2009) and in Atwerp (2012). He has also written and published (together with others) the only Lithuanian book about slam poetry, *Slemas Lietuvoje*.

As a musician Kudirka is known as MC Messiah and has done more than 300 gigs, released an album *Antimaterija* (2006), brought together the band *Messiah Goes Mad Orchestra*, initiated a project of deconstructed rap and post-club music with visualizations, *project o!* He has also collaborated with many live musicians and DJs, performed at bigger and smaller festivals in Lithuania. Kudirka has received many titles including the Lithuanian Artist of the Year (twice), Album of the Year (Lithuanian Hip-hop Awards), Hip-hop Artist of the Year (LT Alternative Music Awards), etc.

As a copywriter and publicist Kudirka has written reviews and articles, he has also been a scriptwriter and copywriter for TV and worked for advertising agencies.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Massiinerts

(Intro)

Massiinerts/ massi- massiinerts/
Massifenomen/ massi- massifenomen/
Massisündroom/ massi- massisündroom/
Massidemonstratsioon/ massi- massidemonstratsioon!

(1. salm)

Meedia kui infoallikas?
Või veel, telkar on ju tulnukas!
Kahjulik igaühe jaoks, igavesti moes?
Ei maksa sellest saladust teha,
me kõik oleme oma hinged sellele telepurgile maha müünud!
Sii et pääse niikuinii keegi enam eluga,
me ei taha ju midagi maha magada
ning plaksutame agaralt
nendele rääkivatele lõustadele,
kel jätkuvalt õnnestub meid tundma panna laipadena.
Mida?
Seisa korraks – võrdluse mõttes – teleka kõrvale!
Kas nad tunduvad sulle tänu tehnikale justkui udus elavat?
Oi kuidas pildid kleepuvad pealuuusse, mähkuvad sinistesse looridesse.
Keegi ei julge enam ilanirede töttu rääkida,
mis soojad, ent varsti külmad, ja punuvad vörku su ümber!

(Bridge)

Massiinerts/ massi- massiinerts/
Massifenomen/ massi- massifenomen/
Massisündroom/ massi- massisündroom/
Massidemonstratsioon/ massi- massidemonstratsioon!

(2. salm)

Bullshit Hollywoodist,
argised tōsieluseebid.
Mänedžeride sõnl läheb kõik müögiks.
Kõik on happy'd ja klöpsivad läbi
kõikvõimalikud šoud,
kuni asi kisub kurjaks
ja nad hakkavad uskuma kõike,
mida too pildikast ütleb
ning ei saa enam millestki aru!
Labased reklamid,

sest postmodern on popp.

Ja igaüks usub, et tal on seda paska vaja,
et mitte naerualuseks jäeda!
See kõik on ju nii lihtne, kuid ummistab pead,
me ei vajuta enam ON/OFF-nuppu, vaid STAND BY!

Telekas on jätkuvalt – ja kõik teavad seda –
üleilmse massiinertsi pöhjustaja!
Telekas on jätkuvalt – ja kõik teavad seda –
üleilmse massiinertsi pöhjustaja!

(Outro)

Massiinerts/ massi- massiinerts/
Massifenomen/ massi- massifenomen/
Massisündroom/ massi- massisündroom/
Massidemonstratsioon/ massi- massidemonstratsioon!

(saksa keeles eestindanud Aija Sakova-Merivee)

Massenträgheit (mass inertia)

(Intro)

Massenträgheit/ Massen- Massenträgheit/
Massenphänomen/ Massen- Massenphänomen/
Massensyndrom/ Massen- Massensyndrom/
Massendemo/ Massen- Massendemo!

(1. Strophe/first verse)

Information durch Medien?
Von wegen, denn die Glotze ist ein Alien!
Für jeden schädigend, auf ewig Trend?
Macht doch keinen Hehl daraus,
an die Kiste haben wir alle unsere Seele verkauft!
Hier kommt niemand lebend raus,
wir wollen eh nichts verpassen
und spenden regen Applaus
an die redenden Fratzen,
die es stets schaffen, uns wie Leichen aussehen zu lassen –
Was? –
Stell dich zwecks vergleichen doch mal neben den Kasten!

Siehst du sie dank den Geräten wie im Nebel leben?
Wie sich Bilder an die Schädel kleben, blaue Schleier legen
sie lahm. Keiner wagt zu reden wegen Sabberfäden,
die warm, aber bald kalt Gitterstäbe weben!

(Bridge)
Massenträgheit/ Massen- Massenträgheit/
Massenphänomen/ Massen- Massenphänomen/
Massensyndrom/ Massen- Massensyndrom/
Massendemo, Massen- Massendemo!

(2. Strophe/second verse)
Bullshit aus Hollywood,
Daily und Reality Soaps;
Manager sagen „Anything goes!“
und alle zappen happy drauf los,
quer durch die Shows,
bis sie ernst nehmen,
was sie fernsehen
und nichts mehr verstehen!
Derbe Spots im Werbeblock,
die Postmoderne lockt
und jeder glaubt, das er den Schrott
braucht oder erntet Spott!
Denn es geht so leicht aber verstopft den Kopf,
wir drücken STAND BY anstatt dem OFF- Knopf!
Alle wissen Bescheid, doch das Gerät bleibt
die Ursache weltweiter Massenträgheit!
Alle wissen Bescheid, doch das Gerät bleibt
die Ursache weltweiter Massenträgheit!

(Outro)
Massenträgheit/ Massen- Massenträgheit/
Massenphänomen/ Massen- Massenphänomen/
Massensyndrom/ Massen- Massensyndrom/
Massendemo, Massen- Massendemo!

Tobias Kunze (* 1981) on saksa luule-MC, kes on slämmilavadel esinenud alates 2001. aastast, võitnud mitmeid kohalikke Poetry Slame (Nordrhein-Westfaleni slämmitšampion 2008, räpslämmitšampion Berliinis 2007 ja Zürichis 2008, esikoha jagamine võistlusel European Poetry Slam Days 2009). Räpibändiga „Big Tune“ on ta korduvalt andnud kontserte Poolas, Serbias ja Valgevenes. Kunze tekstit on rõhutatult kõnekeelsed, ta kasutab sõnalise esinemise erinevaid võimalusi, muuhulgas loob ta ka vabavormilisi luuletusi sõnadest, mida publik talle hüüab. Kunze on oma kodulinnas Hannoveris aktiivne kultuurielu edendaja, ta on algatanud ja juhib seal mitmeid regulaarseid kultuurisündmusi.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal

Tobias Kunze (* 1981) is a German poetry MC, who has performed on the slam-stages since 2001. He has won several poetry slams in Germany (slam champion of Nordrhein-Westfalen in 2008, champion of rapslam in Berlin in 2007 and in Zürich in 2008, shared the first place at European Poetry Slam Days in 2009). With the rapband „Big Tune“ Kunze has performed in Poland, Serbia and Belorussia. In his texts he uses colloquial style and different possibilities of oral performing (making poems using the words offered by the audience, etc). In his hometown Hannover Kunze takes actively part in the cultural life, he has initiated and organised many regular cultural events. He performed at Hullunud Tartu / Crazy Tartu in 2010.

Säälpool jõge

Mina pole ju käinud
säälpool Jõgede Jõge,
kus malts on kannikesed,
nõges on roos.

Ja kus suits meierei
ja krematooriumi korstnaist
moodustab taevas
kaks põimunud südant.

Mina pole ju käinud
säälpool Jõge.

Over The River

I have never been
over the River of Rivers
where dock leaves are violets,
and nettles are roses.

And where smoke from dairy
and crematorium chimneys
shapes in the sky
two hearts entwined.

I have never been
over the River.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Öö tõttab ütlema

Öö tõttab ütlema:
Maanteid keritakse kokku
ja tuul puuhub käabastes
põrmust puhtaks te luid.

Öö tõttab ütlema:
Muld on kergeks jäänud
ja miski ei kaalu enam,
ei leping, ei mahlane krunt.

Öö tõttab ütlema:
Hoidke, millest hoida on
keset seda kaalutust —
kasvõi teineteise käest.

Öö tõttab ütlema:
Ostke veel, mida oskate,
sest siis, kui saabun mina,
on kingiks ja tasuta kõik.

The Night Is Quick To Say

The night is quick to say:
The roads are all rolled up
and the wind in the barrows
whips the dust off your bones.

The night is quick to say:
The soil has grown light
nothing now carries weight
no contract, no lush land.

The night is quick to say:
Hold onto what can be held
in all this weightlessness
even if only another hand.

The night is quick to say:
Buy on whatever you can
for when I come on the scene
all will be given for free.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Nimed, sõnad, nõiamärgid

*Kivil istus väike konn,
mötles mis ta nimi on...
...Vanemad on lollakad,
pole nime pannud nad.*

Minu kolmepäevane tütar
joonistab kätega õhku
keerulisi nõiamärke.
Ta magab ja ma näen
tema laugude liikumisest,
kuidas serveris unede taga
kustuvad haprad failid
eelmistest sildumistest siin.
Ja laetakse üles uusi:
piltmõistatusi ja mänge,
lõhnade, värvide, sõnade
ülekaalumise tarkvara
ja esimesi unenäokaarte.
Minu kolmepäevane tütar
joonistab kätega õhku
keerulisi nõiamärke,
avab silmad ja vaatab mind
oma üleni umbuskliku,
nii tumeda nugisepilguga,
kuskiit väga kaugelt.
Justkui kohtaks ta mind
üle piklike pikkade aastate
jälle esimest korda.

Names, Words, Magic Signs

*On a stone there sat a frog
"Whatever is my name?" he thought.
Foolish parents that he had
They never even named the lad.*

My three-day-old daughter
handpaints the air
with intricate magic signs.
She is asleep; I see
from her eyelid-flicker
how in the server beyond sleep
fragile files go out
lose their last moorings.
New files are uploaded:
riddles, games,
software for weighing up
smells, colours, words,
the first dream-cards.
My three-day-old daughter
handpaints the air
with intricate magic signs,
opening her eyes she views me
from somewhere so remote
with her incredibly incredulous,
darkest pine-marten gaze
as if meeting me
after long elongated years
for the first time again.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

Asko Künnap (* 1971)

„Minu lapsepõlv ulatub aega, kus taeva asemel rippus peade kohal märg hall nõudepesulapp ja inimestel polnud nimesid, nad lihtsalt nummerdati. Jah, õigus, arvasite ära, see oli Nõuka-aeg. Mänguasjad olid tollal malmist ja vitamiinivesest toidust nõrgad lapsed jaksasid neid vaevu liigutada. Aga õnneks olid ühikatoad, kus lapsi hoiti, nii pisikesed, et üle ühe mänguasja koos lapsega korraga sisse ei mahtunudki.“

Asko Künnap on disainer, luuletaja ja reklamiagentuuri loovjuht. Lisaks tegeleb ta kirjastamise ja graafikaga, raamatute ja plaadiümbriste kujundamisega, luule tõlkimisega, lauamängude leitamise ja illustreerimisega ning aeg-ajalt hariliku halli maagiaga.

„Ma ei vaata telekat, ei loe saastalehti ega kommentaariume. Ja ma väldin jöudumööda tühiseid inimesi. See on harjutatav kunst. Tühised inimesed sellest tühjemaks ei jäää, samas kui mina voin oma päevi täita millegi sisukamaga kui müügimeeste, maaklerite ja putukametnikega jagelemine. Mötlemisega, näiteks.“

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Asko Künnap (* 1971)

„My childhood stretches back into the time when a gray, moist dishrag hung above heads instead of the sky and people were bereft of names; they were simply numbered. Yes, that's right, you got it: Soviet times. Toys were made of cast iron then, and the children weak from vitamin-deficient food could barely manage to move them. Though luckily the communal rooms where children were kept, were so small that not more than one toy at a time could fit in with a child.“

Asko Künnap is a designer, poet and creative director at an advertising agency. He additionally busies himself with publishing and graphic design, poetry translations, designing covers for books and records, inventing and illustrating board games and also – from time to time – practicing ordinary gray magic.

„I do not watch TV, I do not read tabloids or online commentary. And I avoid vacuous people when at all possible. It's an art that takes practice. Vacuous people do not become emptier as a result of this, while I am able to fill my days with something more substantial than bickering with salesmen, real estate agents and drones. Thinking, for example.“

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

Mõistus

Edgar A. Poe

0

sääl kus Kuningas kord
Mõistus, keda niimoodi kutsuti
ning oma Halleis suuris,
kus Kuld ja Munder
silmad särasid tal nagu söed

0

sääl laule, tantse rõõmuga,
ning önnest, laulust lämbund
inimpää sääl Ilu, Mõistust
koges hoolega
hetkekski ei lakanud
ka normaalne jutuvada

0

ent tühjaks jäi siis saal F6
ning öötundeil võikamail
säält rõlgeid hääli kostus

2

ehitise vööridesesse kärmelt
jälke mündreid sigines ning
öösiti nende pääd akende
päädel tolgedasid jöletumad

8

koledamaid tantse seega
ilmselt tantsiti sääl mitmeid
kõrghooaeg saabus aastal 2005
saatel viisi sõnulkirjeldamatult võikama

sääl kus esikus kord härra
vabakavaga esines kord just,
hetkel jäle jõuk kui juga
voob vastu ust

ei nendel arukoristust

Reason

Edgar A. Poe

0

where Reason as he was called
was once the King
and in his Halls so big
where Gold and Uniform
his eyes shone like coals

0

there songs and dances merrily
the human mind experienced
all drowned in happiness and song
both Beauty then and Reason
there normal chatter never
also ceased to flow

0

but then hall F6 was empty all at once
and in the ghastly hours of night
one heard some gruesome voices

2

then suddenly the entrance halls
were full of horrid creatures
and in the night disgusting heads
were seen behind the windows

most awful dances from now on
were danced in kingly halls
then high season came of 2005
accompanied by gruesome tune

where in the hall the lord
so freely once performed
a horrid gang now like torrent
is streaming at the door

no Reason's harvest coming

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Erkki Luuk (* 1971) on kirjanik ja kunstnik (tekst, etendus, installatsioon, heli, skulptuur, maal, keskkond). Ta on teostanud üle 50 erineva projekti nii Eestis kui ka välismaal, nii üksi kui ka gruppis. Ta on kolme luuleraamatu autor: „Ornitoloogi pealehakkamine“ (2002), „valitud luuletused“ (2008) ja „Tammeöö“ (2012; kaasautor c :). Ta esines „Hullunud Tartu“ 2010. aastal.

Erkki Luuk (* 1971) is a writer and artist (text, performance, installation, music, sculpture, painting). He has done over 50 different projects in Estonia as well as abroad, solo as well as in groups. He has published 3 books: *Ornitoloogi pealehakkamine* (Ornithologist's commencement, 2002), *valitud luuletused* (selected poems, 2008) and *Tammeöö* (Oak Night). He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

reede

suvi oli vihmane ja mesilased läksid tema juurest ära
nagu lähevad need kellel on kiire lahkumisega
kohta millest ollakse palju vaimustavat kuulnud
a teed sinna ei teata
umbes nagu viksuv rotikari seksika - muusikud onju seksikad!-
vilepillimängija kannul laastet linnast välja
jõkke
või siiski insektsiididevabale rapsiväljale

igatahes olid mesilased ta jätnud ja ta tundis et
tal on ühtäkki aega tervete raamatuvirnade jagu
sadade öllepuidelite jagu
ihanõrgvel tuharate raugematuse nõudmiste jagu

suvi oli vihmane ja mesilased läksid tema juurest ära
läksid nagu need kellelt tahnuks lahkumishetkel
midagi julgustavat kuulda kuid ei leitud sõnu
nagu hašisuitsetajatel sageli juhtub: nii palju
võimalikke sõnastusi mille vahel valimine oleks
vägivald

mesilased läksid tema juurest ära
oli reede ja tema puhkas
pisut süüdi sest jumalal
oli veel päeva jagu tööd teha

friday

the summer was rainy and the bees left him
like leave those in a hurry to go away
to a place many great things have been heard of
but no way is known
almost like a squeaking herd of rats behind a sexy
(well, musicians are sexy!) piper away from the town
to a river
or rather to an insecticide-free field of rape

anyway, the bees had left him and it seemed that
suddenly he had enough time for whole shelves of books
enough for hundreds of beers
enough for the unceasing demand of hips drenched in desire

the summer was rainy and the bees left him
like left those you'd want in their moment of leaving
say something encouraging but could not find words
like it often happens to hashish smokers: so many
possible wordings that to choose between them
would be violence

the bees left him on a Friday
and he was resting
guilty somewhat, since God
still had a day's work ahead

(Translated from Estonian into English by Norman Kuusik)

...

tema silmade sees on sulavad liustikud
mis ütlevad: me tuleme sulle varsti külla
veereme trepi alla lesime su voodil
suudleme su külmi varbaid
aga meie oleme külmemad
meie suust tuleb rahu
külmem kui me ise
ole tasa me teame kuhu tulla

tema silmade sees on kõik joogid
mille kunagi ümber olen ajanud
rõõmurummid igavuseõlled
ohmikskamattevineinid heimisteedkonjakid
liitrite viisi lugusid mille kohta ütlen ununenud
sest neid oleks valus rääkida

need silmad ei luba endasse uppumissurra
nad nõuavad igavest truuudust
selleks peab elama

In his eyes there are melting glaciers
saying, we shall come visit you soon
roll down the stairs, lie on your bed
kiss your frozen toes
yet we are colder still
peace comes from our mouths
colder than ourselves
be quiet, we'll know where to go

In his eyes there are all the drinks
I have ever spilled
rums of joy, beers in boredom
the wellwhynot wines, the heywhatup cognacs
litres and litres of tales of which I say,
I forgot
because they'd be painful to tell

These eyes do not allow drowning in them
they demand forever loyalty
and living

(Translated from Estonian into English by Norman Kuusik)

Helena Läks (* 1987)

õpib: filosoofiat ja teoloogiat Tartu Ülikoolis
luulekogud: „Helena läks“ (2010)
luulevalikud ilmunud ka perioodikas: *Vikerkaar*, *Väske Röhk*, *Müürileht*, *Meie Maa*
praegused tegemised: subtiitrite autor ja kirjutaja Anne Türnpu autorilavastuses „Metsik urisev õnn“ Eesti Nuku- ja Noorsooteatris
peamised mõjutajad: *juured, realsus ja kultuur*
Ta esines „Hullunud Tartu“ 2012. aastal

Helena Läks (* 1987)

currently studying: philosophy and theology at the University of Tartu
poetry books: *Helena läks* (Went Helena, 2010)
poems also published in *Vikerkaar*, *Väske Röhk*, *Müürileht*, *Meie Maa*
current projects: author and writer of subtitles in Anne Türnpu's play *A Wild Growling Happiness* at Estonian Puppet and Youth Theatre
major influences: *roots, reality and culture*
She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Julgus

Julgus olla küsimata.

Julgus mitte teada.

Julgus usaldada ennast.

Julgus erineda.

Julgus mõelda elatisest.

Julgus välja öelda.

Julgus kiita pühapäeva.

Julgus ärritada.

Julgus olla sallimatu.

Julgus olla salliv.

Julgus olla hell ja hooliv.

Julgus seda paista.

Julgus mõelda võõraid mõtteid.

Julgus nime teha.

Julgus näida päris rumal.

Julgus ainult näida.

JAAN MALIN
JAAN MALIN

Courage

Courage to question nothing.

Courage to know nothing.

Courage to have faith in yourself.

Courage to differ.

Courage to think about livelihood.

Courage to speak your mind.

Courage to glorify Sunday.

Courage to irritate.

Courage to be intolerant.

Courage to tolerate.

Courage to be tender and fond.

Courage to show it.

Courage to think thoughts not mine.

Courage to make career.

Courage to seem quite stupid.

Courage only to seem.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Uurdes

Tuul ulub UU-UU-UU.

Juba hulluil ajul
uudistasin puude otsas kurepesi.

Uurisin, kuidas küll tuul
nii valjult – uu-uu-uu –
suudab neis hulludes
uperpallitada.

Oo, tuul!
Iga normaalne inimene usub
SINNU,
udusulistaja.

Natuke nuhutades,
siis nuusutades –
kas tuul uuristab augu auku.
Murulauku
läheb lehvitama
Tuul, meeletu tuul
oma möötmatu öudust
uskuva suuga –
UU. UHHU-HU-HUU. UHHU-HU-HUU
lajatas lapsele lagipähe
ega ehmunud hetkekski
(pahateo-paik põgenemist plaanimata).

Tuul
unustas kõrvitsad teel,
takerdus taolistesse tabudesse,
mis mõjutavad
SINAMU
katust
musina.

Anun teid:
andke mulle TUUL,
tuulemasti järgi suunda näitav,
tuuba valjusega kõrva lõikav.
Kuulnud tuult juba tulemas,
hakkan endast õmblema õhukest,
aga aadellikuna mõjuvat halatti.

Eelistan neegri negližeele neegrit ennast,
pelgamata nakuvaid puusnökse,
lindude lennu lõkse.
Nendest neidudest tuleb eemaldada
elusus, eks?! – Seks
puhuks palun uesti:
millal algab hambaharjade rongkäik?
millega lõpeb masurkatantsijate sammaskäik?
miks rongitöötajatel on, aga rongidel pole ametühingut?
Tuleb vist hakata täitma seda piinlikku tühikut.

Trügimata tüümianiga üle külvatud, küntud külapöllule,
pörkame vastu põhimõttelist õuna
(kivist; mitte mingil juhul kullast!),
mis alatas a vingub: „Ei, nii pole õige!“.

VÕI, uskumatult kollane või
vaatab öötaevasse ja muigab,
sest peenel ja pideval päikesekiirel
istub kuu kannupoiss,
kõlgutab jalgu
ja unistab:
millal küll kuu,
meie kõigi isa-isake kuu
suudleb urdeid
suures hallis kivis?
Kas tõuseb siis tuul,
jumalik-kuratlik tuul
lumiiniöites lumeväljade kohal
kui kevadistest suudlustest pragune huul?

In A Groove

Wind's howling: OU-OU-OU.
It was in loony times already
that I kept looking crane's nests on trees.
And wondered how the wind
could howl so loud: OU-OU-O-U-U;
and somersault in those
loonies

O, howling wind!
A normal man believes
IN YOU-U,
you downy one.

So, sniffing once,
then sniffing harder to see;
if the wind can make a hole in the groove.
It goes waving
chive
that wind that wild wind
with its huge mouth
believing in horror;
OU-OU. OU-HOO-HOO-HOO, OU-HOO
slapping the child right on the head
not frightened for a moment
(not planning to flee the scene of crime).

The wind
forgot the pumpkins on its way,
getting tangled in taboos,
that affect
your roof
my love
as a kiss.

So I ask you:
give me the WIND,
showing the direction with the weatherwane,
cutting the ear loud as a tuba.
having heard the wind coming,
I start sewing myself into
a thin but elegant robe.

And I prefer a negro to a negro negligee,
not being afraid of hoochy-cootchy,
nor traps of the birds' flight.
These girls must betaken away
life likeness, must it not?! ; For that
purpose i ask anew:
when will the procession of toothbrushes start?
what will the masurka-dancers' colonnade end with?
why do the railway workers have a trade union but the trains do not?
It seems that this embarrassing gap has to be filled.

Not pressing ourselves to a ploughed village field sown with tymen,
we clash with a principal apple
(of stone; never of gold!),
which keeps whining: No, it is not right.

BUTTER, unbelievably yellow butter
looks into the night sky and smiles slightly,
for on the thin and continuous sunray
the moon's page is sitting,
wagging its feet
and dreaming:
when will the moon,
the father of us all
kiss the grooves
in a big gray stone?
And does then the wind raise,
the godly and satanic wind
blowing over the blooming fields
like lips cracked from the kisses in spring?

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Jaan Malin *alias* Luulur (* 1960) on luuletaja toimetaja, esseist ja kuraator. Ta on avaldanud 8 luuleraamatut, neist viimased neli on: „Sulle. Juhtumata juhuluulet” (2003), „Veljesto 90 (100)” (2010), „Alati vahe” (2010), „Meile. Eesti Kirjanike Liit seisuga 1. jaanuar 2010” (2012). 2010. aastal ilmus tema CD „ON” kuue häälutusega. Häälutustega on ta esinenud Eestis, Lätis, Leedus, Saksamaal (3. koht Berliinis festivalil *European Poetry Slam Days*, 2009), Rumeenias, Prantsusmaal, Soomes, Ungaris, Austria, Ukrainas, Belgias ja Taaanis. Tema luulet on tõlgitud inglise, taani, leedu, läti, sloveeni, vene, rumeenia, serbohorvaadi, soome ja rootsi keelde.

Jaan Malin *alias* Luulur (* 1960) is a poet, editor, essayist, and curator. He has published 8 collections of poems, the latest 4 of which are: *Sulle. Juhtumata juhuluulet* (For You. Occasional Poems That Never Occurred, 2003), *Veljesto 90 (100)* (2010), *Alati vahe* (Always Sharp / Always Difference, 2010), *Meile. Eesti Kirjanike Liit seisuga 1. jaanuar 2010* (For Us. Estonian Writers Union on January 1st, 2010, 2012). In 2010 he released a CD entitled *ON* with 6 of his sound poems. He has performed sound poems in Estonia, Latvia, Lithuania, Germany (3rd place in Berlin at the European Poetry Slam Days, 2009), Romania, France, Finland, Hungary, Austria, Ukraine, Belgium, and Denmark. His poetry has been translated into English, Dutch, Lithuanian, Latvian, Slovene, Russian, Romanian, Serbian, Finnish and Swedish.

ALICE – Lewis Carrolli teose „Alice Imedemaal” katkendi sõltumatu arendus

„Oh häda! Seda oli nüüd küll liiga hilja soovida! Ta aina kasvas ja kasvas ja õige varsti pidi ta põrandale põlvili laskuma: järgmisel hetkel ei olnud isegi selleks enam ruumi ning Alice üritas pikali heita, üks künarnukk vastu ust ja teine käsi keerdus pea ümber. Aga ta kasvas ikka edasi ja viimases hädas torkas ta ühe käe aknast välja ning ühe jala korstnasse ja ütles endamisi: „Nüüd ei mõista ma enam midagi teha, juhtugu mis juhtub. Mis küll ometi minut saab?”

[...]

Ja Alice kasvas aina edasi. Ta rebis maja tükkideks, ta kondid ragisesid ja prahvatades langesid seinad koost ning ta ajas end püsti.

Alice: Ma nägin unes, et kasvasin otse läbi maja. Kui ärkasim, olid aknad puru ja mahalangenud seinad kõikjal minu ümber. See polnudki uni? Oli see töelus? Kas just nõnda see juhtuski? Aga ma olen ju vaid tüdruk ühest romaanist. Niisiis olen ma tüdruk ühest romaanist, kes laseb maja õhku.

[...]

Alice seisab. Ta on endiselt tüdruk ühest romaanist, kes laseb maja õhku. Aga nüüd suundub ta edasi teise lukku. [...] Muutus algab nõnda: viisteist sõpra kogunevad murule.

[...]

Nüüd muutub vestlus hoopis teistsuguseks. Mitte keegi poleks suutnud moodustada lauseid, mis öeldakse välja enne, kui need kuulda vale tuuakse.

(Ridamisi ja kutsudes esitama alternatiive, keerutavad kõik küberat käes ja ütlevald, ma olen võimalik.)

(Aga mis on tegelikult võimalik?)

Alice aina kasvas edasi. Tema nimes ei olnud enam rohkem ruumi. [...] Aga kuidas oli lugu tema keha ja tema keelega?

B: Kui keel toetab keha, võib see ka ohustada selle olemasolu.

AliceAlice: Mis minuga juhtub, kui sa lõpetad kirjutamise? Ja mis juhtub sinuga?

B: Kõne autonoomia, niipalju kui see olemas on, tingivad radikaalsed ja originaarsed sõltuvused keelest, mille ajaloolisus ületab kõigis suundades kõneleva subjekti ajaloo.

AliceAlice: Ja mis siis nüüd?

(Õhtupoolikul metsik peenike hääleke:

Olen pargas, toimub jooks läbi linna. Kas me jookseme? Kas me jäädme igavesti jooksma?)

Niisiis sattus AliceAlice nüüd keset midagi, mis algas ja lõppes pöikleval viisil väljaspool teda. Aga ta kavatset ikka veel midagi öelda, sest AliceAlice'i kasvamine oli samal ajal igati jätkuv köne. Ta ütles:

keha ja hirmu kohta:

-Vaade otse läbi kesklöövi ja tema, kes ta istub seal ja lahendab ristsõna: tema randmel; õitsvad mustad tähed: Vähem Hirmu. Istun ta kõrvale, kui ta seal ristsõna lahendab ja nügin tema käsvart enda omaga, kuni kõik sõnad kirjutatakse ka minu kehale, üleni. Nahk tömbab tähinduse sisse ja keha võtab endasse sõnad. Nad muutuvad osaks kehast.

[...]

öö kohta, tundmatule sõbrale:

[...]

Nägin sind täna öösel unes ja me ajasime üksteist taga mööda koridore mis me kõige kohta teada tahtsime muutus parlevaks mänguks VAJADUSEGA ja kuidas ma seda ütlen teiste sõnadega see kadus. Need olime meie kes lobised end minema edasi). See oli tundmatus mis kõike juhtis (see on tõsi).

sõnade kohta:

[...]

Kollaaži vorm. Ma kleebin üksteise peale. Ma õpin kiiresti; uut unustan ma töödelda: meloodia, mis mu suust vahutades väljub, metsik ja mürgine. Nüüd on mitu võimalikku teed. Hingamine täielik ja lihtne. Ma olen ALICE ja sel kombel ma mōranen ((igatsedes)). See tähindab vaaruma lüües.

AliceAliceAlice. Kes olid teised? Siin oled ju ainult sina. Aga kuidas sa olemas oled. [...] heida endalt kõik ebapiisava elamise riismed ja ära tõuse lihtsalt püst. AliceAliceAlice, liiguta end. Sina oled see, kes leiab juhtlõnga, konteksti, jooksuraja, see on miski, mis juhtub iseenesest (aga sa suudad siiski rääkida, kuidas see juhtus).

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

ALICE – an independent development of an extract of "Alice in wonderland" by Lewis Caroll

„Alas! It was too late to wish that! She went on growing, and growing, and very soon had to kneel down on the floor: in another minute there was not even room for this, and she tried the effect of lying down with one elbow against the door, and the other arm curled round her head. Still she went on growing, and as a last resource, she put one arm out of the window, and one foot up the chimney, and said to herself 'Now I can do no more, whatever happens. What will become of me?'”

[...]

And Alice kept on growing. She pulled the house apart, she pushed against the bones, she exploded through the walls, she stood up on the ground.

Alice: I dreamt that I grew straight through a house. I woke up with crushed windows and torn apart walls all around me. It wasn't a dream? It was the reality? That's exactly what happened? But I am only a girl in a novel. Thus I am the girl in a novel that blows up a house.

[...]

Alice is standing on the ground. She is still the girl in the novel that blows up a house. But she is moving towards another story. [...] The change begins like this: fifteen friends gather on a lawn.

[...]

It becomes a completely different conversation. No one could have come up with the sentences that are being said before they are spoken.

(Like the long row and invitation of alternatives, every one spins the hat and says I am possible.)
(But what is really possible?)

Alice continued her growing. There was no longer enough room within her name. [...] And what with the body and the language?

B: If language can sustain the body, it can also threaten its existence.
AliceAlice: What happens with me when you stop writing? What happens with you?

B: Autonomy in speech, to the extent that it exists, is conditioned by a radical and originary dependency on a language whose historicity exceeds in all directions the history of the speaking subject.

AliceAlice: So, what now?

(Wild little voice in the afternoon:

- Am in the park, there is a run through the city. Shall we run? Shall we run forever?)

So AliceAlice was situated in the middle of something that began and ended outside of her in elusive ways. But she was still going to say something, for AliceAlice growing was in every way at the same time an ongoing speech. She said:

about the body and the fear:

- The gaze straight across the center aisle and she that sits there solving crossword puzzle: on her wrist; black flourished letters: Fear Less. I will sit down beside her solving crossword puzzle and push my arm against hers until the words are written also on my body, all over. The skin will absorb the meaning and the words will be taken up by the body. They become a part of the body.

[...]

about the night, to an unknown friend:

[...]

- I dreamt of you tonight we were chasing each other through corridors what we needed to know about everything became a swarming play with NEEDED and how will I say this the other words disappeared. It was us that chattered ourselves away (forward). It was the unknown that dealt with everything (it is true).

about the words:

[...]

- Shape of collage. I glue overlapping. I learn quickly; the new, I forget the process: the melody, foaming out of my mouth, wild and poisonous. Now there are many possible ways. The breathing complete and uncomplicated. I am ALICE and I crack this way ((yearning)). That is to sway.

AliceAliceAlice. Who were the others? There is only you. But how you exist. [...] Shake all the wreckage of insufficient settlement off of you and not just stand up, AliceAliceAlice, move yourself. It is you that will find the thread, the context, the running track, it is something that will happen automatically (but you will still be able to talk about how it happened).

(Translated from Swedish into English by the author)

Katja Malin (* 1980) on rootsi-mehhiko-eesti luuletaja ja proosaist. Ta elab Mexico City's ja kirjutab peamiselt rootsi keeles. Roots'i ja Norra kirjandusajakirjadest ning internetis on ta avaldanud nii omaenda kui ka ühiskirjutusena valminud tekste. Hetkel töötab oma esimese raamatut kallal. „ALICE“ ilmub siin lühendatud versioonis, algsest oli see kirjutatud kahasse rootsi poetessi Frida Lo Kongstadiga.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal

Katja Malin (* 1980), is a Swedish-Mexican-Estonian poet and prose-writer living in Mexico City and writing (primarily) in Swedish. She has published both her own and collective texts in literary magazines in Sweden and Norway and on the internet. Presently she is working on her first book. The text *ALICE* is presented here in a shortened version and was originally produced together with the Swedish poet Frida Lo Kongstad.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

Varjatud Tartu

Novembri lõpp. Miinus viis. Tulen risti üle Toome Roots'i bastioni varemete ja Baeri ausamba vahelt. Õhk aurab, mulda ja lehti katab valge kirme. Ilm on selge, päike käib poolviltu kusagil Tähetorni taga. Värvid on karged, pisut sinised. Puude lad vad sirutavad end välja, taevas saab üha kõrgemaks. Toomkiriku kaks terrakotapunast torni küünituvad üles, Kassitoome vajub sügavale alla. Kesklinna korstnatest tõuseb suitsu, valgeid, peenikesi lõngu, mis kerkivad, kuniks kaovad. Märkan, et keegi on Kristjan Jaagu pihku torganud hiiglasliku nööpnöela, mille tipp on taevas ja tera maa südames. Tartu varjatud vertikaal.

Hidden Tartu

End of November. Minus five. I come across the Toome Hill between the ruins of the Swedish bastion and Baer's monument. The air is steaming the soil and leaves are covered with white frost. The weather is bright, the sun moves ascance somewhere behind the old observatory. The colours are bright slightly bluish. The treetops stretch themselves out and the sky becomes higher and higher. The two terracotta towers of the cathedral crane upwards, the valley behind it – Kassitoome – seems to be sinking. The downtown chimneys smoke, white thin threads that go up in the air till they vanish. I notice that somebody has put a giant pin into the hand of Kristjan Jaak, a giant pin with its tip in the sky and the point in the heart of the earth. The hidden vertical of Tartu.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Paned jala jala ette,
teed valgele lumele ümmargusi käpajälgi
Karlovas ja Kassitoomel.
Mina pole sind püüdnud ega piiranud,
mul on teine minemine.
Siiski tunnen seljaga su pilku,
mis saadab hämaratel tänavatel
valgussõõride vahel.
Õhtul tuled mööda une ja ärkveloleku piiri,
paned jala jala ette,
teed oma ümmargusi käpajälgi
mu äraolemisesse.

You move step by step
leaving round traces with your paws
in Karlova, on Kassitoome.
I have never tried to catch you or harrassed you,
my way is different.
But I feel your eyes anyway on my back
following me on a shady street
between the rings of light.
At night you come along the borderline of sleep and awakeness
moving step by step leaving
roud traces with your paws
into my being away.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Mis aeg, mis aeg, mis aeg —
küsib joodik sadamaturu juures,
kangetel jalgaladel,
seina najalt tuge otsides
igalt möödakäijalt.
Vene aeg, saksa aeg, poola aeg,
rootsi aeg, eesti aeg. Jah töesti,
mis aeg!?

What time, what time, what time –
asks the drunkard at the market
walking on stiff legs,
seeking support from the wall,
from every passer-by.
Russian time, German time, Polish time,
Swedish time, Estonian time. Yes, really,
what time?

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Timo Maran (* 1975) on luuletaja ning semiootik. Ta töötab Tartu Ülikooli semiootika osakonnas vanemteadurina. Peamisteks uurimisvaldkondadeks on biosemiootika ja ökokriitika, ta on uurinud ka Eesti looduskirjandust. Ta on mitmete teaduspublikatsioonide autor ja kogumike koostaja. Maran on kirjutanud peamiselt loodusluulet ja avaldanud kolm luulekogu. Ta kuulub kirjandusrühmitusse Erakkond. Tema luulet on tõlgitud soome ja inglise keelde. Maran on Eesti Kirjanike Liidu, Eesti Kirjanduse Seltsi ning Euroopa Kirjanduse, Kultuuri ja Keskkonna Uurimise Assotsiatsiooni liige. Ta esines „Hullunud Tartu“ 2012. aastal.

Timo Maran (* 1975) is a poet and a semiotician. He is a senior research fellow at the Department of Semiotics at the University of Tartu. His major fields of research are biosemiotics and ecocriticism, he has also studied Estonian nature writing. He is an author of many scholarly articles and editor of academic collections. Maran has written mostly nature poetry and published three poetry collections. He is a member of the literary group Erakkond. His poetry has been translated into Finnish and English. He is a member of Estonian Writers Union, Estonian Literary Society, and the European Association for the Study of Literature, Culture, and the Environment. He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

Tango del sonnet (Hlebnikovi ja Kamenski auks)

Sonett viiele häalele

Algne positsioon:

Viis luuletajat seisavad külg külje kõrval, selg sirge, pea püsti, näod kuulajate poole, ning umbkaudu pikkuse järgi reas, neil kõigil on suu kõvasti kinni ja nad on vait. Keskel seisev luuletaja annab märku alustada luuletusega, ta teeb seda, keerates ülakeha paremale ja sirutades õla joonel välja vasema käsivarre, sõrmmed kõrvu nagu sukeldujal

Esimene stroof:

Kõik, välja arvatud keskmene luuletaja, astuvad parema jalaga sammu tagasi (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Nad häälivad kuuldamatult heli a-e-i-o-u.

Keskmene luuletaja asetab käe sirgelt küljele ja keerab ülakeha nii nagu enne. Kõik astuvad parema jalaga ette (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Teine stroof:

Keskmene luuletaja keerab ülakeha paremale ja sirutab õla joonel välja vasema käsivarre, sõrmmed kõrvu nagu sukeldujal

Kõik, välja arvatud keskmene luuletaja, astuvad parema jalaga sammu tagasi ja toovad vasema jala seejärel (teine samm) tagasi ja vasemale, justkui joonistaksid selle jalaga peegelpildis L tähe. (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Nad häälivad kuuldamatult heli a-e-i-o-u

Keskmene luuletaja asetab käe sirgelt küljele ja keerab ülakeha nii nagu enne. Kõik seavad oma sammud nii, et taastuks algne positsioon (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Kolmas stroof:

Keskmene luuletaja keerab ülakeha paremale ja sirutab õla joonel välja vasema käsivarre, sõrmmed kõrvu nagu sukeldujal

Kõik, välja arvatud keskmene luuletaja, astuvad parema jalaga sammu tagasi ja toovad vasema jala seejärel (teine samm) tagasi ja vasemale, justkui joonistaksid selle jalaga peegelpildis L tähe, seejärel astuvad nad parema jalaga (kolmas samm) sammu ette. (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Nad häälivad kuuldamatult heli a-e-i-o-u

Keskmene luuletaja asetab käe sirgelt küljele ja keerab ülakeha nii nagu enne.

Kõik seavad oma sammud nii, et taastuks algne positsioon (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Neljas stroof:

Keskmene luuletaja keerab ülakeha paremale ja sirutab õla joonel välja vasema käsivarre, sõrmmed kõrvu nagu sukeldujal

Kõik, välja arvatud keskmene luuletaja, astuvad parema jalaga sammu tagasi ja toovad vasema jala seejärel (teine samm) tagasi ja vasemale, justkui joonistaksid selle jalaga peegelpildis L tähe, seejärel astuvad nad parema jalaga (kolmas samm) sammu ette. Nüüd astuvad nad vasema jalaga sammu ette (neljas samm), asetades selle veidi maad paremast eemale (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Nad häälivad kuuldamatult heli a-e-i-o-u

Keskmene luuletaja asetab käe sirgelt küljele ja keerab ülakeha nii nagu enne. Kõik seavad oma sammud nii, et taastuks algne positsioon (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Viies stroof:

Keskmene luuletaja keerab ülakeha paremale ja sirutab õla joonel välja vasema käsivarre, sõrmmed kõrvu nagu sukeldujal

Kõik, välja arvatud keskmene luuletaja, astuvad parema jalaga sammu tagasi ja toovad vasema jala seejärel (teine samm) tagasi ja vasemale, justkui joonistaksid selle jalaga peegelpildis L tähe, seejärel astuvad nad parema jalaga (kolmas samm) sammu ette. Nüüd astuvad nad vasema jalaga sammu ette (neljas samm), asetades selle veidi maad paremast eemale. Nad toovad parema jala vasema jala kõrvale (viies samm) (nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Nad sosistavad iga sammu juures kuuldvalt ühe hääliku a-e-i-o-u

Keskmene luuletaja asetab käe sirgelt küljele ja keerab ülakeha nii nagu enne. Keskmene luuletaja astub parema jalaga sammu tagasi ja asetab vasema jala selle järel (teine samm) tagasi ja vasemale, justkui joonistaksid selle jalaga peegelpildis L tähe ning seejärel astub parema jalaga (kolmas samm) sammu ette. Pärast seda astutakse vasema jalaga samm ette (neljas samm), mööduedes lähemalt paremast jalast. Ta paneb vasema jala parema jala kõrvale (viies samm). Ta sooritab selle liigutuse sujuva tantsusammuna.

Ta sosistab liikumise lõppedes selgelt a-e-i-o-u

Kuues stroof:

Kõik luuletajad keeravad end nii, et on näoga paremale ning libistavad parema jala sammu võrra ettepoole, libistades seejärel vasema jala sinna, kus mölemad jalad jäalle koos on.

Nad keeravad pea kiire, kuid otsustava liigutusega vasakule, siis otse ja siis paremale ja ütlevad tavasel häälel: oooooohmmmmmmmmooou
Pärast seda keeravad nad end jäalle näoga ettepoole.

Seitsmes stroof:

Kõik luuletajad keeravad end nii, et on näoga vasemale (tehes 180-kraadise pöörde, nii et on korraks jäanud näoga kuulajate poole, silmitsedes neid nii, nagu oleksid nad maailmaime), siis libistavad parema jala sammu jagu ettepoole ja vasema jala sellele järele, nii et mölemad jalad on jäalle kõrvuti.

Siis keeravad nad kiire, kuid otsustava liigutusega pead paremale – ette – paremale ning ütlevad tavasel häälel: oooooohmmmmmmmmooou

Pärast seda keeravad nad end jäalle näoga ettepoole.

Kaheksas stroof:

Keskmine luuletaja könnib pehmelt teiste luuletajate vahel (nende ümber), justkui moodustaks nende ümber kaheksaid. Ta teeb seda alates keskelt ja liikudes paremale, pöördudes paremal ringi ja liikudes vasemale ning sealte jäalle keskele.

Kõik luuletajad astuvad parema jalaga ette ja sammu paremale, olles endiselt näoga publiku poole.

(nad astuvad ühekorraga ja nii, et astumist oleks kuulda)

Kui nad näoga publiku poole jäävad, hakkab keskmine luuletaja ümisema: „mmou-mmmou” ja siis karjuvad kõik koos aina valjemini: „a-ei-o-u-a-e-i-o-u-a-e-i-o-mou!”

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Tango del sonnet (in honour of Hlebnikov and Kamensky)

Sonnet for 5 voices

Beginning position:

The 5 poets stand upright with a straight back and their head up side-by-side facing the audience and roughly ordered according to their length, they all have their mouths firmly closed and are in silence.

The poet in the middle gives the sign to start the poem; he does that by turning his upper body to the right and stretching his left arm out, in line with his shoulders, fingers side by side like a diving hand

First stanza:

All, except the middle poet, do a step back with their right foot (they step simultaneously and hard so the step is heard)

They ‘mouth’ expressively without sound “a-e-i-o-u”.

The middle poet puts his arm besides his body and turns his upper body back as before.

They all step back forth with their right foot. (they step simultaneously and hard so the step is heard)

Second stanza:

The poet in the middle turns his upper body to the right and stretches his left arm out, in line with his shoulders, fingers side by side like a diving hand

All, except the middle poet, do a step back with their right foot and place their left foot after that (second step) back and to the left as if they would make a mirrored L shape with their foot. (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

They ‘mouth’ expressively without sound “u-o-i-e-a”.

The middle poet puts his arm besides his body and turns his upper body back as before.

They all reverse their steps back so they go back to their original position. (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

Third stanza:

The poet in the middle turns his upper body to the right and stretches his left arm out, in line with his shoulders, fingers side by side like a diving hand

All, except the middle poet, do a step back with their right foot and place their left foot after that (second step) back and to the left as if they would make a mirrored L shape with their foot and after that they put their right foot (third step) one step forward. (they step simultaneously and hard so the

steps are heard)

They 'mouth' expressively without sound "a-e-i-o-u".

The middle poet puts his arm besides his body and turns his upper body back as before.

They all reverse their steps back so they go back to their original position. (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

Fourth stanza:

The poet in the middle turns his upper body to the right and stretches his left arm out, in line with his shoulders, fingers side by side like a diving hand All, except the middle poet, do a step back with their right foot and place their left foot after that (second step) back and to the left as if they would make a mirrored L shape with their foot and after that they put their right foot (third step) one step forward. After that they step one step forward with their left foot (fourth step) passing the right foot with a small distance (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

They 'mouth' expressively without sound "u-o-i-e-a".

The middle poet puts his arm besides his body and turns his upper body back as before.

They all reverse their steps back so they go back to their original position. (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

Fifth stanza:

The poet in the middle turns his upper body to the left and stretches his right arm out, in line with his shoulders, fingers side by side like a diving hand All, except the middle poet, do a step back with their right foot and place their left foot after that (second step) back and to the left as if they would make a mirrored L shape with their foot and after that they put their right foot (third step) one step forward. After that they step one step forward with their left foot (fourth step) and pass their right foot as in a small step. They put their right foot next to the left foot (fifth step) (they step simultaneously and hard so the steps are heard)

They whisper expressively a vowel with every step "a-e-i-o-u".

The middle poet puts his arm besides his body and turns his upper body back as before.

The middle poet does a step back with the right foot and places the left foot after that (second step) back and to the left as if he would make a mirrored L shape with his foot and after that he puts his right foot (third step) one step forward. After that, one step forward with the left foot (fourth step) passing the right foot with a small distance. And puts his right foot next to the left foot (fifth step). He does that without stepping but in a smooth dance move. He whispers expressively at the end of his movement "a-e-i-o-u"

Sixth stanza:

All poets turn on their feet so they all face right and slide their right foot one step forward, slide their left foot till the place where both feet are back together again.

They turn their heads left – forward – left in a swift but decisive movement and say in a normal voice: "ooooooohmmmmmmmmooou"

After that they all face forward again.

Seventh stanza:

All poets turn on their feet so they all face left (a 180° turn so that they have faced the audience, looking at them as they were a world wonder) and slide their right foot one step forward, slide their left foot till the place where both feet are back together again.

They turn their heads right – forward – right in a swift but decisive movement and say in a normal voice: "ooooooohmmmmmmmmooou"

After that they all face forward again.

Eight stanza:

The middle poet walks gently in between (around) the other poets as if he is making figures of eight around them. He does that from middle till right turning around till left and turning till middle.

All poets together step together right foot forward and one step to the right still facing the audience.

(they step simultaneously and hard so the steps are heard)

After they are facing the audience, the middle poet starts a hum "mmmmou-mmmou" and Then they all shout louder and louder "a-e-i-o-u-a-e-i-o-u-a-e-i-o-mou!"

Philip Meersman (* 1971) kirjutab paljude maade keeltes: NL, EN, FR, DE, ES & mitmekeelsed vormid. Loob improsid, heli- ja luuleinstallatsioone & performance'eid aktuaalsetel teemadel, puudutades sotsiopolitiisi & keskkonnnaalaseid küsimusi paljudes maades: BE, NL, FR, IT, AT, BG, MK, RO, IL, AR, EE, ... Tõlgitud paljude maade keeltesse: AR, BG, EE, EN, ES, FR, IT, IW, JP, MK, RO, RU & ZH. Rahvusvahelise Zaumi Akadeemia liige ja selle Belgia haru president. Tema loomingut on avaldanud paljude maade ajakirjad, (festivali) antoloogiad & www. DAstrugistenDA, artiestencollectief JA!, BruSlami, ESPN & TnXR-productions'i kaasasutaja. Belgia ja Euroopa luuleslämmi meistrivõistluse koordinaator. Luule & performance'i õpetaja, luuleprogrammeerimise katsetaja & nõustaja. Sõnad on (eba)kindla tähdusega relvad & kujundid.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal

Philip Meersman (* 1971) writes in NL, EN, FR, DE, ES & multilingual forms
Creates impro, sound & poetry installations & performances using current affairs, socio-political & environmental issues in BE, NL, FR, IT, AT, BG, MK, RO, IL, AR, EE, ...

Translated into AR, BG, EE, EN, ES, FR, IT, IW, JP, MK, RO, RU & ZH. Appointed member of the International Academy of Zaum and president of their Belgian branch.

Published internationally in magazines, (festival) anthologies, & on the www. Co-founder of DAstrugistenDA, artiestencollectief JA!, BruSlam, ESPN & TnXR-productions. Coordinator of the Belgian and European Championships Poetry Slam. Teaching poetry & performance + consultant & scout for poetry programming. Words are weapons & images of a(n un) certain meaning.

He performed at Hullunud Tartu / Crazy Tartu in 2011

Interpretatsioone looduskoomiksi teemal (7)

mis on sudu

autod? suurlinnad?

ei-ei – see on inimkonna reproduktiivne võimekus

mis kerkib varjuna maa kohale

seitsme miljardi inimese sooviunelm

elada inimväärset elu

inimese reproduktiivne võimekus

närib tsivilisatsiooni koda nagu termiid

ilm lämbub seksi-aurudesse

sipelgate luukered hakkavad paisuma

ja öudne mammut lendab päkseloojangu kumas

Brüsseli kaksiktornidesse

ha-ha-ha-haa!

what is smog

cars? big cities?

no-no – it is the reproductive ability of mankind

that rises as a shadow above the earth

the dream of seven billion people

to live a humane life

people's reproductive ability

gnaws at the house of civilization as a termite

the world is suffocating from the vapors of sex

the skeletons of ants start to bloat

and a horrible mammoth flies in the glow of dusk

into the twin towers of Brussels

ha-ha-ha-haa!

(Translated from Estonian into English by Juta Ristsoo)

Interpretatsioone looduskoomiksi teemal (8)

korilus
oli inimkonna kuldaeg
ainus jätkusuutlik ühiskond inimese ajaloos
igal kütil oli oma tootem
ja hinged rändasid loomadest inimesesse
ja pärast jälle loomade sisse tagasi

aga ühel päeval
oli inimesi äkki palju rohkem kui loomi
ja hingedel ei olnud enam kuhugi minna
nad pugesid teleritesse ja mobiilidesse
ja iPadis sisse läksid nad samuti

ühel ööl sünnivad neist tillukesed korilased
ja hakkavad nutitelefonis kasvatama põhjapõtru

kui sa märkad ühel hommikul
et ekraanist mügarikud juba väljas
siis jookse nõnda kiiresti kui jõuad
jookse, inime!

the gathering era
was the golden age of mankind
the only sustainable community in human history
every hunter had his own totem
and souls traveled from animals into humans
and back again into animals

but one day
there was lots more people than animals
and the souls had nowhere to go
they crept into TVs and mobile phones
and into iPads as well

one night they will give birth to tiny gatherers
who will start to grow reindeers in smartphones
if you notice one morning
that the screen is already protruding
run as fast as you can
run, human!

(Translated from Estonian into English by Juta Ristsoo)

Interpretatsioone looduskoomiksi teemal (24– Wild East)

euroopa naaritsa ja ameerika naaritsa lugu
pajatab meile maailma amerikaniseerumisest
mida ei ole võimalik peatada

kunagi ammu
mängisid idaeuroopa lapsed
isekeskis sellist mängu

nad hiilidid kaaslase selja taha
ja tõmbasid hopsti! püksid maha
kui õnnestus
siis tuli võidukalt hüüda: Ameerika!

mõni aeg hiljem ...

hiilidid ameeriklased pankurite selja taha
tõmbasid neil püksid maha
ja karjusid
Occupy Wall Street!
Occupy Wall Street!

OMG!
maailm on kõõmapasta
jumala sõrmeküüne all
kui ta heatahtlikult
koomiksisõbra
pead kratsib

the story of the European mink and American mink
speaks to us about global Americanization
that cannot be halted

a long time ago
East European children played
a game amongst themselves

they snuck behind the playmate
and hop! pulled his pants down

if they succeeded
they shouted triumphantly: America!

some time later ...

the Americans snuck behind backs of the bankers
pulled down their pants
and shouted
Occupy Wall Street!
Occupy Wall Street!

OMG!
the world is dandruff paste
under God's fingernails
when he benevolently
scratches the head
of a comics fan

(Translated from Estonian into English by Juta Ristsoo)

*(all texts of the cycle – translated into English – are available on the website
<http://issuu.com/naturegraffix/docs/test-file-naturegraffix-isuupair>)*

Valdur Mikita (* 1970) on eesti kirjanik ja semiootik. Ta on õppinud Tartu Ülikoolis bioloogiat ning kaitsnud magistri- ja doktoritöö semiootikas. Mikita segab oma raamatus eri žanre, jäädes sageli ilukirjanduse ja semiootika piiri-maile. Tema jutukogu „Teoreem“ arvustades kirjutas kriitik Marek Tamm: „Lu-geja püüab ikka kummalist teksti enda jaoks kodustada, minul hakkas peas vilkuma Valdur Mikitat seletav skeem: Kivirähk kohtub Heinsaarega.“ Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. ja 2012. aastal.

Valdur Mikita (* 1970) is an Estonian writer and semiotic. He has studied biology at the University of Tartu and got his academic degrees (MA and PhD) in semiotics.

In his books Mikita mixes different genres, his texts are often somewhere between fiction and semiotics. In a review of Mikita's collection of short stories, *Theorem*, the critic Marek Tamm wrote: „The reader always tries to domesticate bizarre texts. In my mind the following schema for explicating Valdur Mikita began to take shape: Kivirähk meets Heinsaar.“

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011 and 2012.

Kristuse pruut

Enele

Su silmis imestus on imeliselt leebe ja häälse nukker unelusenoot just nagu Mari Kurvitsal kui olla täpne hea naine saaks sust Kristuselegi kes aina rändab mööda maid ja rahvaid su jätab unarisse kodu unustab ja hellalt prostituite tee peal pöörab ymber kuid sina köike vaikselt kannatad su leebus matab täiesti mu oma alla liig hingematvalt hea sa oled minu jaoks yks vana kloun kes veiderdab ja kriiskab kui papagoi ei vääri iial sind ei vääri sind ta kähe kraaksuv laul ta oma sydames vaid toitku valuokast kuid näolt ei tohi lahkuda tal naer ta armastus on naljakas ta tunded usu mind vaid äpardund klounaad ta aina kukub kohmakalt kui pyyab teha elegantset pas'd tal untsu läheb köik ja önnelikuks ta ei saa

Christ's Bride

To Ene

The wonder in your eyes so wonderfully meek
sad dreamy tone sounds in your voice
just like in that of Mari Kurvits I should say
a good wife you would also make for Jesus Christ
who travelling around in world
forgets you and forgets his home
converting prostitutes as he goes along
you suffer silently
your meekness totally amazes me
you are too smotheringly good
a clown who's playing fool and shrieking
like a parrot never can deserve you
his gruffy song will not be worth you
a thorn of pain should prickle in his heart
but laughter on his face will stay forever
his love is funny
his feelings clown's lousy trick miscarried
he clumsily keeps falling trying elegant pas's
he is a failure never to be happy

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Anna!

Anna end igale mehele
kes sulle puutub vaid silma
anna end jäätult talle
olgu see tänaval kasvõi
lillepeenral või yksikul saarel
muidu sa millestki igaveseks jääd ilma
aga milleks sind Jumal siis maailma lõi
anna end mehele naine
anna end poisiile tydruk
anna nyyd kohe seesama silmapilk
kui tunned himu tärkamas temas või endas
kui veel tyhi ja kõle ei ole su pilk
anna end talle keda sa ihaldad praegu
muidu su sõnad on ilmaaegu
sest see on vaid töeline tunne
sest see on vaid töeline armastus
kõik muu on perverssus
kõik muu on möeldagi jälk
anna end kallis silmis kuum päikesehelk

Give!

Give yourself to every man
whom you happen to meet
give yourself to him body and soul
be it in the street
in a flowerbed or a lonely island
otherwise you shall lose something forever
but what did God make you for
give yourself to a man woman
give yourself to a boy girl
now at once in a minute
if you feel lust waking in him or yourself
until your look is not empty and cold
give yourself to him whom you want now
otherwise your words are in vain
for it is the real feeling
for it is love
anything else is perversity
anything else is disgusting
give yourself darling hot gleam of the sun in your eyes

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

MATTI MOGUČI (PRIIDU BEIER)

ÄRKAN YHEL ÖHTUL KREMLIS

Ärkan yhel öhtul Kremlis
laial pehmel diivanil
kõrvaltoast ju kostab kära
Poliitbyroo peab istungit

ukse vahelt piilun saali
summas kõik seal metsikult
vehivad ja kisendavad
ennäe imet pentsikult

kuulen kisa: vodku maalo
aru saan et viinast jutt
enne siin vist kyll ei löpe
kui vastu hommikut

ringi keskel riigijuhilt
rebivad käest pudelit
aga tema surub seda
vastu rinda tugevalt

möll ja madin vaata raiksu
yhe kallal häbitult
appi töttan Gorbatšovil
pool teed juba läbitud

jalge alla võimumehi
sötkun kõrgeid alamaid
rusikaga rebin rindu
paiskan põrnu jalamaid

lõpuks põgenevad karjas
oma haavu lakkudes
päästet riigimees mind embab
sõbrakätt ka pakkudes

kysib Matti kõik sul annan
mida ainult ihmab hing
juba niidi otsas rippus
siin ju minu vaene hing

tahad võta Surikovi
Repinit siit seina päält
paar Picassot Raffaeli
võta kõik mis pihku jäab

aga mul vaid yks on mõte
ainult yht ees tasu näen
anna pudel palun mina
pisarsilmi tema käest

Waking one evening in the Kremlin

Waking one evening in the Kremlin
on a sofa wide and soft
from another room I hear loud voices
the *Politbureau* is holding a meeting there

peeping in I see the people
all together wildly waving
shouting loudly in the hall
lo! so strangely shouting there

they are saying: *vodku malo*
as I seem to understand
and I think this will be over
not before the morning breaks

from the leader in the centre
other tear the bottle now
he, however, presses it
against his breast reluctantly

hurly burly, look at that
all so shamelessly attacking
then I rush to help Gorbatchev
half a way – I am almost there

treading on those men of power
both of high and lower rank
with my fist I strike them down
stepping on them with my feet

they at last flee all together
licking on their way their wounds
and the statesman I have rescued
offers me his freindly hand

asking: Matti, I will give you
all that you might wish to have
as my poor soul here had almost
left my body without you

if you want take Surikoff
Repin's painting from the wall
some Picassos, Raphael
if you wish you take them all

but a single thought is in me
i can see no other pay
give the bottle I most humbly
all in tears demand from him

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Priidu Beier (Matti Moguči): „Olen sündinud 16. oktoobril 1957 Tartus sünnitusmajas Toomemäel, kuid mu vanemad elasid Palamusele kuulsa apteegimaja vastas villa Paavlis. Nad olid pöllumajandustöötajad, kes on kolinud Lõuna-Eestis palju ringi. Olen käinud viies koolis ja lõpuks ka Tartu Ülikoolis. Kirjandusse tulin tundmatu provintsinoorukina 1976 Eestis toimunud noorte kirjandustalentide otsingu tulemusena. Mul oli kohe oma kogu välja pakkuva. See kogu jäi ainukirjastuses „Eesti Raamat“ peale pikki diskussioone ilmutama. Ilmumata jäid ka viis teist kogu, mida pakkusin välja järgneva kümne aasta jooksul. Sattusin 1980 tsensuuriatmetkonna Glavlit kulul tehtud avaliku nalja töttu suuremates avalikes väljaannetates mittesoovitavate isikute hulka. 1981 alustasin oma kõige tuntuma naljaga, fiktivse kirjanikuisiksuse Matti Mogučiga. Seda punklueletajat mängis kümme aastat 1991.-ni suure eduga kunstikoguja Matti Milius. 1991 lõpetasin selle pseudonüümiga tekstile kirjutamise, kuna minu autorlus oli saanud üldteatavaks. Suuremaid pahandusi see mulle peale Vabariigi Valimiskomisjoni liikme kohast loobumist 1994 pole toonud. Kohtuprotsesse on toimunud kolm. Viimased aastad olen töötanud õpetajana. Praegu olen avaldanud kümme kogu, neist kolm Matti Moguči pseudonüümiga. Üks on valikkogu. Olen saanud Juhani Liivi luulepreemia 2002 ja Gustav Suitsu luulestipendiumi 2008. Inglise keelt ma ei oska, valdan saksa ja vene keelt. Poliitilistelt vaadetelt olen monarhist ja kirglik Monaco printsessi Stephanie austaja. Olen pühendanud talle ka ühe kogu „Monaco“ 2002. Kahjuks pole ta mu tunnetele vastanud. Tegelikult olen ka möödud karsklane ja Eesti Karskusliidi liige. Minu emapoolne sugulane Villem Ernits on mulle suureks eeskujuks karskusidealide teenimisel. Kuid kirjanikuna kujutan elu tema mitmekülgususes ja ka naturalistikumas sisus. Olen maapoiss, kuid elanud kolmkümmend aastat Tartus - linnas, mida ma armastan.“

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Priidu Beier (Matti Moguči): „I was born on October 16th in 1957 at the maternity home on Toome Hill in Tartu, but my parents lived in Palamuse. They were farm workers who have lived in various places in South Estonia. I have attended five different schools and eventually also the University of Tartu. I had my first encounter with the literary world being an unknown provincial youth as a result of the search for young talents in Estonia in 1976. But I already had a whole collection of poems ready which after long discussions was eventually rejected by *Eesti Raamat*, the one and only publishing house in the Soviet Estonia. The next five collections I offered to the publishing house also remained unpublished. After I had made a public joke about the censorship office *Glavlit* in 1980 I became a *persona non grata* for the bigger periodicals. In 1981 I invented my best known joke – I became a fictive writer called Matti Moguči. This punk poet was for 10 years very successfully acted by art collector Matti Milius. In 1991, I stopped using that pen name as my authorship had become generally known. Except for having to give up the

MATTI MOGUČI (PRIIDU BEIER)

150

MATTI MOGUČI (PRIIDU BEIER)

151

position as a member of the election committee of the Republic of Estonia in 1994, I did not face any major problems because of this joke. There have been 3 court cases. During the recent decades I have been working as a teacher. I have published 10 collections of poetry, 3 of these under the name of Matti Moguči. Among these 10 there is also a collection of selected poems. I have received the Juhani Liiv poetry prize (2002) and the Gustav Suits poetry grant (2008). I do not speak English, but I do speak German and Russian. As to my views about politics, I am a monarchist and a passionate admirer of Princess Stéphanie of Monaco. I have dedicated a collection of poems entitled *Monaco* to her. Unfortunately she has not returned my feelings. I am also a moderate non-drinker and a member of the Estonian Temperance Union. In serving the ideals of temperance, my big example is a relative of mine from my mother's line, Villem Ernits. But as a writer I portray life in its variety and in its more naturalistic content. I am a country boy but have for 30 years lived in Tartu – a city I love.“

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

KÄISIME TÄNA JÖE PEAL
esialgu sa ei julgend aga
siis nägime et jõgi oli
jälgesid täis –
mõned kitsed koerad
inimesed jalgsi ja suuskadel
vöib-olla oli täna esimene
päev kus oli õhus tunda kevadet
aga võib-olla oli see lihtsalt
ootus – öhtupäikese ootus
mis pajud kuldpruuniks värvis
lillemüütate ootus et
lõpuks oleks nüüd soe
luhtade loodus uesti elu alustada
kalameeste ootus kelle
pisikesed augud jõe peal olid
kõik vahapeal jälle kokku kasvand

WE WERE WALKING ON THE RIVER TODAY
at first you didn't dare but
then we saw that the river was
full of tracks –
deer and dogs
people on skis and on foot
maybe today was the first
day to feel spring in the air
but maybe it was just
longing – longing of the evening sun
that colored the willows golden
longing of the ladies selling flowers
that it finally would be warm
longing of flood-meadows for
a new beginning of life
longing of fishermen who's
small holes in the ice had
meanwhile all grown together

(Translated into English by the author)

ÕHTUL JÄI KÕIK VAIKSEKS
ka terve päev ringi tormanud tuul
polnud enam kellegi poolt ega vastu
hämarus mähkis endassee vanade puude
uued lehed
ja ilm ümises üpris tasa
tänavad jäid tühjaks
lapsed uniseks
tuul polnud enam kellegi vastu

AT NIGHT EVERYTHING GREW SILENT
the wind that rushed around in daytime
was neither with or against anymore
twilight wrapped around the new leaves
of old trees
and the air was silently humming
the streets grew empty
children sleepy
the wind was not against anyone anymore

(Translated into English by the author)

KA UNENÄGUDES TULEB
pidevalt valida Võimalused on
paukuvad ukSED tinased jalad
Tuul puhub majadest läbi teadmisega
et lõpuks ei jõutagi kusagile Aga kui piisavalt
kannatlikult aina minna? Kajakad õppisid selgeks
kasside keele ja trügivad nüüd nokakoputuste
saatel tappa Rohi on roheline on roheline
on roheline ja soe Õppida end mõistma
on sama mis oodata talvelt halastust

EVEN IN DREAMS ONE HAS TO
constantly choose Opportunities are
banging doors feet of tin
Wind blows through the houses knowing
that one never gets anywhere But if you go
on patiently enough? Seagulls learned the
language of cats and are barging into the house
tapping with their beaks Grass is green is green
is green and warm Learning to know yourself
is same as to expect mercy from the winter

(Translated into English by the author)

LÕUNAS öeldakse: linnud lendavad
suveks põhja

Uhked toonekured patseerivad talvise
kõrbelinna *kasbah*
müüridel savist kindluse esirindel nagu
soldatid

Lumivalged suled, eebenipuuvärv tiivad
veripunane nokk ja muinasjutt

Nad toovad õnne, öeldakse
ja nad toovad lapsi
lapsed toovadki õnne
öeldakse ja pilgutatakse silma

Kas jääd ööseks,
sina lumivalge nahk,
eebenipuuvärv juuksed
ja veripunased huuled
Kas jääd?

IN THE SOUTH they say: birds fly
North for summer

Proud white storks are pacing
on the walls of the *Kasbah*
in the desert in winter like soldiers
atop the fortress

Snow white feathers, ebony coloured wings
beaks red as blood, the fairytale

People say they bring luck
and that they bring children
and children bring luck
they say and wink

Would you stay the night
you snow white skin
hair the colour of ebony
and lips red as blood
Will you stay?

(Translated into English by the author)

Carolina Pihelgas (* 1986) on luuletaja ja tõlkija. Aastatel 2006-2009 õppis ta Tartu Ülikoolis usuteadust (bakalaureusekraad) ning 2009-2012 religiooniantropoloogiat (magistriksraad *cum laude*). Ta on tõlkeluuleajakirja Ninniku (www.eki.ee/ninniku) üks toimetajatest ja Värske Rõhu luuletoimetaja, kuulub Kirjanike Liitu ja ka selle tõlkijate sektsiooni. Temalt on ilmunud luulekogud „Sõrmemuster“ (2006), „Metsas algavad hääléd“ (2010) ja „Õnnekangestus“ (2011). Pihelgas on esinendud mitmetel kirjandusfestivalidel ja luuleõhtutel, sealhulgas Taipeil luulefestivalil Poetry Accessible (2012), Tallinna kirjandusfestivalil HeadRead (2012), luuleringisõidul Udmurdimaal (2012) ning luuleõhtutel Pariisis (2011).

Tema tõlkes on raamatutena ilmunud hispaania (Pablo Neruda), inglise (Miranda July) ja norra (Tor Ulven) luulet. Lisaks on perioodikas ilmunud tõlkeid inglise (Rita Dove, Imtiaz Dharker, Carol Ann Duffy, Brian Patten, Mark Haddon, April Chavez, Nolan Eskeets), norra (Tor Ulven, Gro Dahle, Rune Tuverud, Kristian Bergquist), rootsi (Bo Carpelan, Gösta Ågren), hispaania (Pablo Neruda, Carlos Lopez de Gregori), makedoonia (Nikola Madzirov) ja saksa keelest (Michael Augustin). Pihelgas on pälvinud Tartu Kultuurkapitali loomingulise stipendiumi (2011) ning Gustav Suitsu luulepreemia (2012).

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Carolina Pihelgas (* 1986) is a poet and translator. She studied theology at the University of Tartu 2006–2009 (BA) and anthropology of religion 2009–2012 (M.A. *cum laude*). She is one of the editors of the poetry translation magazine Ninniku (www.eki.ee/ninniku) and the poetry editor of the literary magazine Värske Rõhk. She is a member of the Estonian Writers' Union. She has published collections of poems: *Sõrmemuster* (*Finger Pattern*, 2006), *Metsas algavad hääléd* (*The Voices Begin in the Forest*, 2010) and *Õnnekangestus* (*Stupor of Happiness*, 2011). She has performed at many festivals and readings, most recently at Taipei Poetry Festival (2012), HeadRead literature festival in Tallinn (2012), poetry tour in Udmurt Republic (2012), poetry nights in Paris (2011), etc.

She has translated poetry from many languages: there are 3 poetry books translated by her from Spanish (Pablo Neruda), English (Miranda July) and Norwegian (Tor Ulven) and her poetry translations have also been published in several literary magazines – from English (Rita Dove, Imtiaz Dharker, Carol Ann Duffy, Brian Patten, Mark Haddon, April Chavez, Nolan Eskeets), Norwegian (Tor Ulven, Gro Dahle, Rune Tuverud, Kristian Bergquist), Swedish (Bo Carpelan, Gösta Ågren), Spanish (Pablo Neruda, Carlos Lopez de Gregori), Macedonian (Nikola Madzirov), and German (Michael Augustin). She received the Grant from the Tartu Cultural Endowment in 2011 and Gustav Suits poetry prize in 2012.
She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

lõhnu mu varaajast:
lasteaia väljakäigu kloor;
vanaisa lõhnabukett, milles domineerisid
tema soni paakunud higi ja juuste lõhn
ning tema rohelised piparmündimaitselised
hernekommid, mida ta kuue põuetaskus kandis,
et neid sigareti asemel imeda;
ema soe ja veidi lämbe lõhn, kui tal kaisus olin;
sügiseste tammelehekujade kirbe hõng,
kui need olid kingissepa tänava
tammeallee alla kokku riisutud ning
me kaevusime neisse ning lesisime nagu teki all,
ainult näod katmata, ning olime hämarduvas
sügisõhtus vait;
valga vanaema köögi maguslääge lõhn,
kui ta õlis kohupiimapalle küpsetas;
mõisaküla köögipuhveti kopituselõhna ja
maitseainete ning arstirohtude hõngu segu,
või mida veel sinna võis olla kogunenud,
alates sellest ajast, kui vanaema
oli lutheri vabriku köögitudrukuna
lasknud selle endale samas vabrikus teha;
jaheda kivitrepiga trepikoja röskusehõng,
mis tekibat tänini peapöörituse, kui seda
kuskil tunnen, nagu langeksin kaaluta olekus
kuhugi oma mineviku südamikku;
põöningu magusjas õhk, mis seostub kuidagi
tuvide ja kuivanud tuvisitaga kuumaks
küdenud eterniitkatuse all, kuivava pesu
värse niiske lõhn sellega segunemas;
klassiruumi lastehigi ja kriiditolm, eriti
peadpööritat suve alguses, kui kool on läbi;
sibulaga hakklihakastme võõras lõhn naabrite juures;
isa veoautokabiini istmenaha ja õli lõhn,
erinevate nüanssidega, olenevalt sellest,
kas on suvi ja kabiin on kuum või on talv
ning kabiin on jahe ja niiske;
autode meeldiv bensiinilõhn, kartautode
eriline kirbe heitgaas, samuti meeldiv ja erutav;
kompostihunnikud lauda taga mõisakülas ja valgas,
mõru;
solgiauku kukkunud naabrikoera väinge
ammoniaagihais, kui ta ükskord oma retkelt

tagasi jõudes äkki meie hoovi laste keskele ilmus;
lume värske hõng, kui haigena kodus olles
akna lahti tegin ja määrisin endale hapukoort
vuntsideks, sest naabritüdrukule akna all tegi see nalja;
paisjärve mudane vesi;
puukuuri kuivad halud ja brikett, kui
kuuris kodu mängisime;
lapse saanud naabrite kodu imal lõhn,
vist rinnapiima ja titekaka lõhnad läbisegi;
õpetajate suitsutoa sigaretisuitsu, jahtunud
kohvi ja suhkru tihke ja tahke lõhn;
kingaviks vana korteri koridori
peeglialuses saapakapis;
voodialuse tolmu jahekas ja kosutav hõng;
staatilise elektri lõhn, mida tekitas üks
õpplevahendite laos olnud seadeldis -
ketas, mida tuli vändast keerata, keerutasin
sedá masinavärki puhtalt lõhna pärast;
esimest korda lähedalt tuntud tüdrukuhiigi,
pisut mõrkjas, jahe, aroomikas, otseses mõttes
uimastav, lõhnaoldest määrimata, ilus lõhn;
ja veel üks lõhn;
ja veel too lõhn;
ja midagi veel;
ja veel midagi

smells of my early times:
chloride in the loo of my kindergarten;
the bouquet of my grandpa's smells where dominated
the smells of his cap and his hair
and his green round peppermint
sweets he wore in his breast pocket,
to suck them instead of a cigaret;
mother's warm and slightly close smell when she embraced me:
the pungent smell of oakleaf heaps in autumn
when they had been scraped together
under the oak alley of Kingissepa Street where
we dug into them and lay there as if under a blanket,
leaving only faces out,
keeping silent
in the dimming autumn evening;
the rancid sweet smell in the kitchen of grandma in valga
when she cooked doughnuts in oil;
the stale smell of the kitchen sideboard in mõisaküla
and the mixed smell of spices and medicines
or whatever had gathered there
since the times when grandma
as a kitchen maid at the luther's factory
had had it made for herself at the same factory;
the damp smell of the staircase with cool stone stairs
that makes me dizzy till today when I
smell it somewhere, I feel as if I was falling weightless
to some spot in the heart of my past;
the sweetish smell of the loft that somehow reminds
pigeons and dried pigeon excrement
under the hot asbestos cement roof and the fresh damp
smell of drying laundry on the line
mixed with all this;
the classroom smell of children's sweat and chalk,
especially giddying at the beginning of summer when school is over;
a strange smell of mince sauce with onions coming from the neighbours' place;
the smell of seat leather and oil in the cabin of father's lorry
with different shades depending on
whether it is summer and the cabin is hot or winter
and the cabin is cool and damp;
the pleasant oil smell of cars, the special
pungent waste gas of kart cars, as pleasant and exiting;
compost heaps behind the pigsty in mõisaküla and valga'
sour,

the strong stink of ammonia of the dog
that fell into the garbage hole when it once suddenly
appeared in our yard amongst the children;
fresh smell of snow when staying sick at home
I opened the window and smeared sour cream on my face
as moustache for the girl next door seemed to like it;
the muddy waters of of the artificial lake;
the dry firewood and peat bricks when we played house in the shed;
the rancid smell of neighbours who'd had a baby,
probably the semlls of breastmilk and child's poop both;
the smell of the cigarette smoke from the teachers' room
and the solid smell of sugar and coffee;
shoe polish in the closet in
the corridor of the old flat;
the invigorating and cool smell of dust under the bed;
the smell of static electricity from
an apparatus in the room of teaching aids –
a disc to be turned around by the crank
and I did that beacause I liked the smell;
the beautiful smell of a girl's sweat
felt for the first time, bitterish, cool, aromatic,
dazing in the direct sense of the word, beautiful;
and another smell:
and yet another
and smoething more
and something more

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

kirkas talveöös on
üks aken veel valge,
selle taga sõimab
täiseas mees oma
aeglast arvutit.
see mees olen mina.

in the bright winter night
a widow is still lit
behind that window
a grown-up man is
abusing his slow computer.
that man is me

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Aare Pilv (* 1976) on kirjanik, kirjandusteadlane ja tõlkija ning töötab Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuses teadurina. Ta on kirjanduskoosluse Erakkond liige 1996. aastast. Pilv on avaldanud viis luulekogu ja proosaraamatu „Ramadaan“ (2010), tõlkinud peamiselt vene keelest (Rubinstein, Harms, Vvedenski, Gastev, tänapäeva vene luule), pisut ka saksa keelest (Celan, Liedtke). Tema enda loomingut on tõlgitud rootsi, inglise, vene, prantsuse, ungari, soome ja tšehhi keelde. Ta on kirjutanud artikleid ja kriitikat kirjanduse ja teatri kohta ning pälvinud selle eest mitmesuguseid auhindu. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal.

Aare Pilv (* 1976) is writer, literary scholar and translator. He works as a researcher at the Under and Tuglas Literature Centre. He is a member of the literary group Erakkond since 1996. He has published 5 collections of poetry and a book of prose, *Ramadaan* (*Ramadan*, 2010). He has translated mainly from Russian (Rubinstein, Harms, Vvedensky, Gastev, contemporary Russian poetry), and also a bit from German (Celan, Liedtke). His texts have been translated into Swedish, English, Russian, French, Hungarian, Finnish, and Czech. He has written articles and essays on literature and theatre, and has received awards for them.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

öö asupaigaks on aine sisemus. hämardumine kasvab
noortes puuokstes puhkavast säsist väljapoole,
noorte roheliste lehtede seest, rohelise värvि enese seest,
et saada puukujuliseks pimeduseks.

me kõnnime kõrgete sirgete puude all (see on unenägu)
kui räägime, on sõnadel võöras, tume kôla,
seepärast ütleme vähe.

kui seisma jäädme ja teineteise poole pöördume,
näen selgelt, kuidas pimedus
näojoontest välja kasvab

ja kohtub selle pimedusega, mis on võtnud käe kuju –
nad sulavad kokku ja öö ongi käes,
maailm pahempidi pöördumise
lõpetanud.

the abode of night is the inside of matter. darkness grows
out of the pith of the young branches of trees,
out of the young green leaves, out of the green color,
to become tree-shaped darkness.

we walk under tall straight trees (it is a dream)
when we talk the words have a strange dark sound,
so we do not talk much.

when we stop and turn to each other,
I can see clearly how darkness
grows out of our features

and meets the darkness that has taken the shape of a hand –
they merge and it is night.
the world has finished turning
inside out

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

sellised on helid
ühises hommikusöögilauas:

tasside ja lusikate, kahvlite ja taldrikute hääldest
inimeste hääldest, hääldest köögist
ukse avanemine ja sulgumine
möödakäijate sammud, lauakaaslaste kône.

sellised on värvid:
riided valendavad hämaruses
või sulavad seintega ühte
vastasistuja pilk on
mööblist langevas varjus
mõtlik, hall

sellised on sõnad,
selline on nende soojus:

tere,
head aega,
tänan,
hästi,
sõber.

these are the sounds at a common breakfast table:

sounds of cups and spoons, forks and plates
voices of people, voices from the kitchen
sounds of an opening and closing door
footsteps of passers-by, talk of the people at the table.

these are the colours:

clothes gleaming in the dusk
or merging with walls
the eyes of the one opposite me
in the shadow of the furniture are
thoughtful and grey

these are the words,
this is their warmth:

*hello,
good bye,
thanks,
well,*

friend.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Maarja Pärtna (* 1986) on Tartus elav luuletaja. Ta on õppinud Tartu Ülikoolis inglise keelt ja kirjandust ning võrdlevat kirjandusteadust. Oma esimese luulekogu „Rohujuurte juures“ avaldas ta 2010. aastal. Teine kogumik pealkirjaga „Läved ja tüved“ ilmus 2013. aasta alguses ning sisaldab lisaks luulele ka proosatekste ning ameerika luuletaja William Carlos Williamsi luuletõlkeid. Pärtna on ka kultuurilehe Müürileht kirjandustoimetaja. Ta esines „Hullunud Tartu“ 2011. aastal.

Maarja Pärtna (* 1986) is a poet living in Tartu. She has studied English language and literature and comparative literature at the University of Tartu. In 2010 her first collection of poems, *Rohujuurte juures* (*At the Grassroots*) was published. Her second collection, *Läved ja tüved* (*Thresholds and Pillars*) was published in the beginning of 2013 and includes poetry, prose and translations of William Carlos Williams's poems. She's the editor of the literary section of the cultural newspaper *Müürileht*.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

ood tänapäevale

küll on hea et elame
paljastuse ajastul
et on täiesti legalne
kõigi meie alastus

juba sünnist saadik netis
ripub piltidega kaust
järjekindlalt sinna tekib
uusi, millel teine taust

küll on hea, et me ei põe
muljete jaoks on meil päevik
sedá lahkelt jagame
kuidas muidu nähtaks meid?

kujuta, kui õudne oleks
olla nähtamatu, üksi!
suures kommunikatsioonipaines
ise kaeda oma püksi

küll on hea, et elame
suures kokkuseotud võrgus
keegi üksinda ei jäää
suures interactive põrgus

ode for today

ain't it nice to live in this
century of nudity
no punishment for naked skin
no legal call for prudence

on the internet since birth
all pictures in one folder
progressing systematically
as we all grow older

ain't it good that we don't care
emotions kept for blogs
webpage addresses we share
if we won't, what are the odds?

imagine, what a horror would it
be to be unseen and lonely!
in the need for intimacy
just oneself to look at – only

ain't it good to live in this
network tied so well
nobody is left alone
in the interactive hell

(Translated from Estonian into English by the author)

katkine

ükskord läksin ma katki
nagu plastmassine
naeruse kiisuga Hiina kell
väike kasutu nupp
lihtsalt pudenes küljest
sellest ajast mu kukal on hell

mõnikord ikka veel
nuppu otsida üritan
oskad, päästa ära mind surmast?
ilm a nuputa kael
tundub habras ja poolik
ehk on päasenud pea(misest) hurmast

tantsin noatera serval
lehvib tuules mu kleit
ühel pool hullumeelsus laiutab
teisel pool üsna kitsalt
ja äärmiselt edutult
normalsus mind päästa veel üritab

broken

once I broke
like a plastic
smiley kitty China watch
little button
just fell off me
my neck hurts when you touch

sometimes still I
search the button
please, can you save me from death?
this buttonless neck
seems fragile unfinished
even it it saves me the breath

so I dance on the blades
with my fluttering dress
on one side the madness sprawls
on the other side tightly
ridiculously vain
sanity still tries to save me

(Translated from Estonian into English by the author)

tantsi kuni sured

sirutan käed välja
varruka-aukudest
musti vareseid välja lendab
sulg'i pudeneb õhku
ebemed hõljuvad
oma kätega maailma emban

minu kätes on võimalus
potentsiaalide väli
piiritult, piirjoontetult laiub
ühel päeval kõik kriiskavad
hauad ja hällid
selgelt, jõuliselt tükkideks raiub

kõik mis oli ja tuleb veel
üheks peab saama
kerana väljuma kehast
ainult valgusemeri
lõpuks peab jäätma
universumi energia tehas

kas sa pole unistanud lennata?

ma tahaksin olla lind
ja lebada murul
tibukollased tiivad
välja väänatud maksimumini
liigesed ragisemas kapsleis

ma tahaksin olla lind
ja lebada murtuna murul
kõhus lennutunne veel
liblikatena hõljub
ninasõõrmeis tuul aina vihiseb

ma tahaksin olla lind
ja lebada suremas murul
lennuvõimetu, ikka veel teadlik
et kord olin vaba
kui lind

dance until you die

I stretch my arms out
from the sleeveholes
black crows fly out without sound
feathers scattered in air
hovering fluffs
as I embrace the world around

in my hands the possibility
a field of potentials
without borders limitlessly sprawls
on one day all those shrieking
cradles and graves
clearly, forcefully tears apart

all that was and will come yet
must become one
as a sphere must exit the body
only an ocean of light
in the end shall remain
universe's energy factory

have you dreamt of flying?

I would like to be a bird
and lie on the grass
yellow wings
bent to the maximum
joints crackling in capsules

I would like to be a bird
and lie broken on the grass
in my stomach the feeling of flying
still hovers like butterflies
wind keeps breezing in my nostrils

I would like to be a bird
and lie dying on the grass
unfledged, still knowing
that once I was free
as a bird

(Translated from Estonian into English by the author)

Birk Rohelend (* 1981) on luuletaja, stsenarist, dramaturg ja proosaist. Ta on õppinud geenitehnoloogiat Tartu Ülikoolis (1999–2003), Drakadeemias näidendkirjutamist, etenduse analüüsist ja dramatisseerimist (2009–2012), osalenud Screenwriter's Pitch & Script Workshopil (2010), BFM Digifilmi kursustel (2009), FAK Fotograafia algkursustel (2008) ning alates 2003. aastast omab EEVL aerobikatreeneri litsentsi. Ta on töötanud meediaplaneerijana, loovjuhina, kolumnisti ja ajakirjanikuna, info- ja turunduskorraldajana ning spinningutreenerina.

Rohelend on kirjutanud teleseriaalide, saadete ja filmide stsenariume, näidendeid, romaanide, novelle ja luule. Ta on Eesti Kirjanike Liidu liige ning seotud mitmesuguste ühendustega ja ettevõtmistega nagu Purpurmust Org, Drakadeemia ning Cabart Interruptus.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Birk Rohelend (* 1981) is a poet, scriptwriter, playwright and prose writer. She has studied genetic engineering at the University of Tartu (1999–2003) and playwriting and performance analysis at Drakadeemia (2009–2012). She has participated in the Screenwriter's Pitch & Script Workshop (2010), in a course of Digifilm at the Baltic Film and Media School (2009), and in a photography course for beginners at FAK (2008); she also acquired the licence of an aerobics trainer in 2003. She has worked as a media planner, a creative director, as a journalist and columnist, info and marketing planner and as a spinning instructor.

Rohelend has written scripts for TV shows and films, plays, novels, short stories and poetry. She is a member of the Estonian Writers' Union and involved in various literary groups and projects such as Purpurmust Org, Drakadeemia and Cabaret Interruptus.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

BIRK ROHELEND JÜRGEN ROOSTE

LAUL ELUST, SELLEST LÜHIKESEST

Oi aeg – see elukas –
jooksis meist mööda ja läbi.
Puud kasvasid, neid raiuti maha,
sinna ehitati maju ja valati
asfalteid.

Naabruskonna tatiste ninadega
lapsed kasvasid suureks,
ja ei saanud ikka millestki aru.
Või vastupidi: said just nimelt
kõigest aru, ja seepärast vaikisidki.

Aga sina – elu – olid ikka lühike,
ja minu armastus su vastu
sedá suurem. Nii mõtlesin, rüübates
papptopsist oma vihamõrudat teed,
kui suruõhuhaamer kuskil seina taga
tungis iharalt kivisesse pinda.

Kõik juhtus – inimesed tegid tööd
ja mõned neist olid isegi önnelikud.
Võib-olla isegi meie,
aga ikka on hoopis teine mekk
olla önnelik koos – mitte lihtsalt
samaaegselt kuskil ses
üüratus kosmoses.

Ja lapsi sündis, neid sünnitati,
pandi lapseaeda, millest neil jäid
helged mälestused.
Kooli, millest jäid veel helgemad.
Söökla lõhn, spordisaali lõhn, WC lõhn.
„WC“ ei öelnud vist keegi.

Elu, ma armastan sind,
sest paremat pole.

Olen träps su räpasel lõuendil,
kogu mu panus on *happy end'*il.

A SONG ABOUT LIFE, THAT SHORT LITTLE THING

Oh, life – that creature –
ran past us and by us in a flash.
Trees grew and were chopped down
houses were built and asphalt roads
were laid there.

The snotty-nosed neighborhood
children grew up
and still didn't understand anything.
Or vice versa: they understood every
single thing, and that's why they kept quiet.

But you – life – were still short,
and my love for you was
that much greater. Such were my thoughts,
sipping my indignantly bitter tea from a paper cup
as a jackhammer ravenously penetrated
a stone surface somewhere behind the wall.

Everything happened – people did work
and some of them were even happy.
Maybe even we,
but it's still an entirely different sensation
to be happy together – not just
somewhere in this immense universe
concurrently.

And children were born, they were birthed,
put into daycares, from which they were left
with glowing memories.
Sent to school, from which even brighter ones came.
The smell of the cafeteria, of the gym, of the lavatory.
No one really called it the "lavatory".

Life, I love you
because there's nothing better.

I am a blemish on your filthy canvas,
I bet it all on a happy ending.

(Translated from Estonian into English by Adam Cullen)

RUKKIKURISTIKU KOLL (Salingeri põhjal)

ma olen rukkikuristiku koll
ja söön lapsi

ma olen sama vana
kui aeg

või veidike vanem
ega ma täpselt ei tea

tuul tuhiseb mu tundlais
ja undab kuulmekäikudes

mus on kolepalju kurbust
ja see kurbus pole ilus

miks peakski olema
miks peakski juhtuma

et on

tema
kes valvab sääl ülal

tema kes püüab lapsi
on juba vana ja väsind

ja teinekord saavad
lapsed tast mööda ja

siis ma söön neid
sest ma olen rukkikuristiku koll

suur näljane
ja ilus

elu öeldakse mu nimeks
surm – lausuvad teised

need rumalad

THE MONSTER-IN-THE-RYE

i'm the monster-in-the-rye
and i eat children

i'm as old
as time

or a tad older
i don't really know for sure

the wind whistles through my antennae
and howls in my eardrums

i have gobs of sadness
and that sadness isn't nice

why should it be
why should it happen

that there is

he
who guards there, up above

who catches children
is already old and tired

and sometimes, the children
get past him and

then i eat them
for i'm the monster-in-the-rye

great, hungry
and pretty

life is said to be my name
death, say others

those fools

(Translated from Estonian into English by Adam Cullen)

Jürgen Rooste (* 1979) on eesti luuletaja ja ajakirjanik. Aastatel 1997–2004 õppis ta Tallinna Ülikoolis eesti filoloogiat. Ta on töötanud toimetajana kultuurilehes Sirp, Eesti Kirjanike Liidus projektijuhiina, Eesti Instituudi Soome filiaali juhina ning Maalehe ajakirjanikuna. Samuti on ta saatejuhi või oma arvamuse avaldajana teinud kaastööd mitmetele tele- ja raadiosaadetele.

Alates 1999. aastast on tal ilmunud 11 luulekogu. 2000. aastal pälvis ta debüüdiahinna, 2006. aastal Eesti Kultuurkapitali luuleauhinna ning 2007. aastal Friedebert Tuglase novelliauhinna.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Jürgen Rooste (* 1979) is an Estonian poet and journalist. He studied Estonian philology at Tallinn University 1997–2004. He has worked as an editor at the cultural weekly *Sirp*, as a project manager at the Estonian Writers' Union, as the manager of the Finnish branch of Estonian Institute and as a journalist at the weekly *Maaleht*. He has also collaborated with various TV and radio programmes both as the host and as a guest. Since 1999 he has published 11 collections of poems. In 2000 he received the prize for the best debut, in 2006 the poetry award of the Estonian Cultural Endowment and in 2007 the Friedebert Tuglas prize for short stories. He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012.

14. juuli. Inglite Markiis

Oota pisut Angelique
oled siis Versailles's või Louvre'is
Kui ma läbi linna liigun
vangla poole teraspuris

Oota pisut Angelique
oled siis Versailles's või Louvre'is
Varsti istun kinniseotult
sinu luureagentuuris

Oota pisut Angelique
varsti ripun Gréve'l völlas
Pisara ehk silmast poetad
kui sealт homme mööda soidad
oma kuninglikus töllas

Oota pisut Angelique
homme hukun barrikaadil
Oled rööpmeist välja viinud
mu ekstreemse elulaadi

Oota pisut Angelique
süütan pea bensiinivaadi:
kohtupalat kinni pistab
hullumeelse püromaani

Oota pisut Angelique
varsti lõhkan tankimiini
siis su papa välja saadab
vastuluure limusiini

Oota pisut varsti saab must
ajatollah Homeini
Saadan sulle Teheranist
musta tulbi või jasmiini

Oota – küll su plangu peale
määrin lõhkeplastiini
Oota – sulle külla saadan
mõne oma assasiini

Oota pisut Angelique
varsti köngen ahvisaarel
või mind tulbed ohverdavad
jumalale vikerkaarel

Oota minu Angelique
unusta kõik ingliskoored
giljotiinile saan viidud
üheksandal termidooril

Küll siis kahvatavad palged
kuningal või kommuнаарil
kui kord triumfikaare vastu
pörutan ma aeroplaanil

Oota veidi Angelique
varsti kogun linna pätid
sinu valge lossi ette
katapuldi üles sätin

Oota pisut Angelique
varsti avan ahvipuuri
võidule see sõnum viigu
jakobiini diktatuuri

Oota pisut Angelique
küll ma kutsun moskoviidid
Prantsusmaast me peagi teeme
VMN-i satelliidi

Oota pisut Angelique
varsti loome Suur-Turaani
Sealt ma sinu juurde rooman
teispoolt Gobi ja Hingani

Pea, tüdruk, ma imen su huuli –
kätte jõudnud on 14. juuli ...

July 14. The Marquise of the Angels

Wait a minute, Angelique
in your Louvre or Versailles
When I move towards the prison
through the town in iron cage

Wait a minute, Angelique
in your Louvre or Versailles
Soon in your intelligence bureau
I'll be sitting all belayed

Wait a minute, Angelique
soon at Place de Grève I'll hang
Maybe you will drop a tear when
past me in your royal couch
you will drive this place tomorrow

Wait a minute, Angelique
I shall fall on barricades
You have taken out of line
my excessive way of life

Wait a minute, Angelique
soon I light the petrol barrel;
and the crazy arsonist
will be put behind the bars

Wait a minute Angelique
soon I'll be blowing up a mine
and your pa will send to check it
a counterintelligence limousine

Wait a minute I shall soon be
Ayatollah Khomeini
And I'll send you from Teheran
a black tulip or jasmine

Wait – on the high fence that surrounds you
I shall smear explosive plastic
or I'll send a visitor –
one of my many assassins

Wait a minute, Angelique
soon I'll die on a monkeys' island
or be sacrificed by tulbes
on a rainbow to some god

Wait, my darling Angelique
leave those angel choirs be
On the ninth of *Termidor*
I'll be taking guillotine

Then soon everyone will see
kings and communards go pale
when against the *Arc de Triomphe*
I shall hurtle in my plane

Wait a minute, Angelique
soon I'll gather all the bums
and in front of your white castle
put a slingshot up so fine

Wait a minute, Angelique
soon I'll open monkey's cage
and my message then will lead to
victory the Jacobins

Wait a minute, Angelique
I will call the Muscovites
and then France will soon be made
into a VMN satellite

Wait a minute, Angelique
soon we'll form the Great Turan
and from there I'll crawl to see you
from behind Gobi and Hingan

Listen, girl, I suck your lips
July 14th has come ...

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

„Indrek Rüütle (* 1970) esines „Hullunud Tartul 2012. aastal“

„Indrek Rüütle (* 1970) performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012“

Pröndlik

Lugu sai alguse suvel, millalgi pärnade õitsemise aegu. Hommikul peegli ees habet ajades tabasin ma ennast korraga näoilmet, mida varem enda juures täheldanud ei olnud. Kuna näomoonduse põhjustegurid olid puhtalt tehnilised ja mitte emotionaalsed, tekkis minus otsekohe küsimus selle uue ilme väljendusliku väärtsuse kohta. Esimene intuitsiooni ajel uskusin ta paslikuks saatma üht järgmistest olukordadest:

äripäeva varahommik, täiskiilutud liinibuss nr 6, kus tuleb end vabanduste saatel väljapääsuni murda.

silmitsiseis parkuriga, kes teeb teatavaks eitava vastuse teie neljandale eluasemelaenu taotlusele.

Teine intuitsioon, ilmselgelt juba sunnitum ja seega vähem töenäoline, lubas oletada, et köige asjakohasemana rakenduks näoilme südasuvises Hurda pargis, kus hiivate ilma möistliku põhjenduseta võõralt kaitsetult lapselt jäätise ja heidate selle tagantkätt tiiki.

Sel viimasel juhul tulnuks mu uue näoilme utilitaarne väärtsus lugeda olema-tuks – mispäras tüll peaks keegi tahtma võõralt lapselt jäätid ära võtta? Miks peaks mina seda tahtma? Ma ei ole halb inimene. Ma ei võta oma lapseltki jäätid ära. Jäätid voin endale ise osta, kui tahan, ja tiiki viskamiseks, kui töesti tarividust tunnen, voin kasutada kive.

Ent samas, kuivõrd too avastatud grimass mind oma uudsusega töepoolest rabas, pidin ma tundma, et oleks niru, kui ta jäeks edaspidi suhestamatuks ja nimetamatuks ning kui mul teda kellegi teise näol kohates poleks võimalik kirjeldada muul moel kui tagasiviitega tollele banaalsele hommikusele stseenile, mille kaudu ta mu oma ilma sisenes. No näiteks: „Söber jäi mind vaatama ilmega, mis tekib siis, kui tömmatakse žiletitera vasaku suunurga kõrvalt pärikarva allapoole, vedades suud siledama raseerimistulemuse nimel pisut paremale poole viltu.“

Ei saa muidugi salata, et ka sellisel soovimatul perspektiivil olnuks omad eelised: väärinterpretatsioonide töenäosus kahanenuks tunduvalt – puhtobjektiivne kirjeldus olnuks vaba kultuurilis-relatiivsetest tõlgenduslõksudest.

Mina aga läksin teist teed. Ma ei julge seda nimetada otsuseks või valikuks, sest ei mäleta, et oleksin midagi vaaginud. Aga korraga oli mu näoilmel nimi: „pröndlik.“

Ja see sõna tähistas mu demiurgitee algust.

Ma laususin selle sõna, päästsin ta enda seest välja, ta poetus mu huulilt nii kergelt. Ja samasuguse, otse hirmuäratava kergusega laotus ta paberile: PRÖNDLIK – P-I paun uhkelt ees, Õ kriips uljalt viltu – kui tähtsa ja iseteadliku-

na ta mu pilgu all kaustikus seis! Keerasin lehte lootusrikkalt ja raske süda-mega, justkui lehvitanuks järele ellu astuvale pojale. Ta ei pidanud viimaseks jääma.

Jah, tõesti, riburada pidi hakkas tekkima üha uusi ennekuulmatuid sõnu – kõigi olukordade, nähtuste, tunnete ja konfiguratsioonide kohta, milles aimasin sõnasse talletamist väärivat ainukordsust.

Nii näiteks:

sõnaga "haba" tähistasin selle tabamatu tukslemise, millele on allutatud nende inimeste silmalaud, kes on kogunenud väikesse ruumi, milles parajasti korgitakse lahti vahuveinipudelit.

Sõnaga "larmas" nimetasin neid pärnakaid, kelle mölemad isapooolsed vanavanemad kannatasid stalinistlike repressioonide all.

Sõna "plunn" panin edasi andma tunnet, mis valdab keskastme juhti, kellele on avalikus söögiasutuses veise-carpaccio asemel serveeritud pool portsonjonit makaronisuppi.

Sõna "jootekolb" hakkas tähistama kõiki Läti siseveekogude ja riimveeliste rannikuvete kalu välja arvatud linaskeid Burtnieki järves. Ma teadsin, et säärane sõna on eesti keeles juba olemas, aga egas homonüümia keelt vaesemaks tee!

Sõnaga "malin" hüüdsin eesti habetunud poeete, kes tähistavad oma sünnipäeva iga aasta eelviimasel päeval.

Sõna "ahemus" pidi märkima Tartu botaanikaai peavärvavalta augustikuisele emajõele avanevat vaadet, mida looritab Laiast tänavast alla sõitva liinibussi üles töstetud tolmupilv.

Jne.

Ma ei salga, et aja möödudes oli mu loojasilm juba niivõrd teravaks muutunud, et suutsin kordumatust aduda pea kõikjal ning pidin end tagasi hoidma, et kõige olmelisemates situatsioonides nimeandmisega mitte liiale minna.

Uute sõnade valiku otsustas enamasti kõla, nende kirjakuju puhul pidasin silmas eesti keele parimaid ja loomupärasemaid traditsioone – ei soovinud edvistada ega keerustada, võõrtähti pruuksin vaid juhul, kui see tähistatava iseloomust tingituna möödapääsmatu tundus. Käändsõnad käändusid, pööldsõnad pöördusid, kõik nii nagu kord ja kohus.

Kuni ühel päeval olin valmis oma sõnateo praktikasse panema: kirjutama midagi, mis koosneks üksi ja ainult mu uutest, rikkamatest sõnatest. Asusin komponeerima. Reastasin neid üksteise otsa ning andsin igaühe kohta esmakordsel ilmumisel põhjaliku joonealuse seletuse – neid seletusi ei pidanud hiljem mõistagi enam tarvis tulema. Ainsate eranditena käibelolevatest sõnatest lasin oma loomingus figureerida neil, mille haarde ja täpsuse kombinatsioon minu omadega vähegi võrdlust kannatas: "tõde", "jumal" "Jõgeva".

Kahe kuuga valmis sonetipärg – saledaima stroofiga, mida eales loetud! Selle

pikkuseks oli traditsiooniline viisteist korda neliteist värsirida, mis mahtusid viiele, ühes joonealustega neljakümne üheksale leheküljele, kuid energiat olin töösse panustanud sellisel määral, et harvad tuttavad, kes mind tänaval veel üleüldse ära tundsid, soovitasid mul jalamaid sanatooriumisse tervist turgutama sõita.

Ütlen nii tagasihoidlikult kui võimalik: olin oma tööga rahul. Mudisin pärga mõttes kui palvehelmeid. Milline psühholoogilis-metafüüsiline üldistusjöud ning milline poeetiline rafineeritus selle kórväl: pooltoonid, üleminekud, juuspeened eristused – kõik kokku absoluudi lähedane kontsentsraat. Kujutlesin oma luule tänulikke lugejaid: iga sõna avaneb nende pilgu all öiena, kutsub nad hologrammina endasse uudistama, iga värsirida on terve galaktika! Ja saatsin oma meistritöö kirjandusajakirjale K.

Vastuses, mis laekus järelpärimise peale poolteist kuud hiljem, ja algas pöör-dumisega „Arusaamatu inimene“, anti mulle lühidalt mõista, et minul, veidrikul, kes pole ilmselt ealeski lugenud Škovskit, Tõnjanovist rääkimata, ning kes küllap oma loomupärasest taipamatusest ei taipa, et poesia joud ei seisne selles, kuidas mingi arusaamatu sõna koduselt kõlama panna, vaid, vastupidi, selles, kuidas tekitada kummastust köige üldarusaadavamate sõnade abil, ei ole lugupeetud ajakirjas K – alustanud ilmumist aastal 1922 – mitte lootustki lõögile pääseda, ning et sama rida jätkates ei saa minust luuletajat – iial.

Pröndlik

This story began in summer, about the time when limetrees were blooming. Shaving in the morning in front of the mirror I suddenly caught an expression on my face I had never before seen there. As the reasons of the grimace were purely technical, not emotional, a question rose in me about the expressive value of that new visage. Following the first intuition I started to believe it could accompany one of the following situations:

morning of a weekday, a packed full bus no 6 where you have to break through to the exit, scattering excuses.

face to face with the banker who announces his negative answer to the fourth application for a housing loan.

Another intuitive moment, more enforced and thus less probable, allowed to suppose that the expression would be the most fitting in the park around the

statue of Jakob Hurt where you take an ice-cream from a defenceless child without any seeming reason and toss it backhandedly into the pond.

In that case the utilitarian value of my expression should be counted as non-existent for why should anyone want to take an ice-cream from an strange kid? Why should I want it? I am not a bad person. I do not take an ice-cream away even from my own kid. I can buy my own ice-cream if I want it and use stones if I should want to throw somthing into the pond.

At the same time, as that new grimace amazed me with its novelty, I had to feel that it would be a pity if it remained unrelated and unnamed in the future and if I, seeing it on someone other's face, could not describe it in any other way than hinting back at that banal morning scene through which that expression entered my world. For example: „My friend eyed my with an expression that appears when you move the razor from the left corner of your mouth downwards your mouth slightly awry to the right to get a better result.”

It cannot be denied that such an unwanted perspective would have its own advantages: the probability of false interpretations would have been minimal – a clearly objective description would have been free of culturally relative interpretation traps.

However, I chose another way. I do not dare to call it a decision or a choice for I do not remember myself having considered anything. But that expression suddenly had a name:

„pröndlik”

And that word denoted the beginning of my path of being a demiurg.

I said that word, liberated it from inside and it came off my lips very easily. And it spread itself on paper with the same scaring easiness: PRÖNDLIK, P with its proud paunch, Ö with the line above it proudly askew – how important and self-confident it was in my notebook! I turned the page hopefully and at the same time with a heavy heart as if waving to my son beginning an independent life. It was not meant to remain the last.

And, really, new unheard-of words began to be born for situations, feelings and configurations in which I had a hunch for originality worthy of storing in a special word.

For example:

With the word *haba* I denoted that elusive palpitation in the eyelids of people who have gathered in a small room where at that moment a bottle of sparkling wine is being uncorked.

With the word *larmas* I called the people from Pärnu whose both grandparents from the father's line suffered under Stalinist repressions.

The word *plunn* was menat to yield the feeling that seizes a middle level leader who has been served half a portion of macaroni sopup instead of beef carpaccio in a public eating place.

The *jootekolb* began to mark all fish in the Latvian inland body of water and the coastal brackish waters, except tenches in the lake of Burtnieki. I knew that the word already existed in Estonian but homonymy never makes a language poorer!

The word *malin* marked all Estonian bearded poets who celebrate their birthday in the last but one day of every year.

The word *ahemus* had to mark the view opening from the main gate of the Botanical Garden in Tartu to the river in August veiled by the cloud of dust raised bu the passing bus.

And so on.

I do not deny that my creator's eye had become so sharp that I managed to smell originality almost everywhere and had to hold myself back not to overdo with giving names in more everyday situations.

The choice of new words was mostly decided by their sound, in their written form I bore in mind the best and most traditional shapes of Estonian, not wishing to be vain or tricky, using a foreign letter only when it seemed unavoidable in connection to the signified. Declinable words declined, conjugable words conjugated, all as it should be.

Until one day I was ready to put my inventions into practice: to write something that would include only my pure new words. And so I started composing: I put them in sequence and gave every one of them at its first occurrence an ample footnote which later of course would be unnecessary. The only exceptions in the form of words orginally used were those that suffered comparison in their exactness and grasp with my new ones like *tõde*, *jumal* and *Jõgeva*.

In two months I wrote a wreath of sonnets with the most graceful verse ever read! Its length was the traditional fifteen to fourteen verses placed on five but together with the footnotes on forty nine pages; I had put energy into that work to an extent that the rare acquaintances who recognized me when meeting me in the street gave an advice to go to a spa at once and take care of my health.

I say as humbly as possible: I was pleased with my work. I fiddled with the sonnets in my thoughts like with prayer beads. What psychological-metaphysical power of generalization, what poetical refinement at the same time: half tones, minutest differentiations achieving all together a concentration nearing an absolute. I imagined the thankful readers of my poetry: every word will open like a blossom under their eyes inviting them to look into it like a hologram, every verse being like a galaxy!
And I sent my masterpiece to literary magazine K.

In the answer that came after my inquiry a month and a half later and began with an address „Unintelligible sir“ it was hinted to me briefly that I, a rare person who had apparently never read Shklovsky, not to speak of Tynianov and who in his natural foolishness apparently cannot understand that the power of poetry is not in how to put some unintelligible word sound like a known one but, on the contrary, in how to create quaintness with the most understandable and known words, has no hope to get himself published in the respectable magazine K that began to be published in 1922, and that keeping on like that I would never be a poet.

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Anti Saar (* 1980) on eesti kirjanik ja tõlkija. Ta on õppinud Tartu Ülikoolis ajakirjandust ja semiootikat. Ta on kirjutanud kaks proosakogu ja ühe romaanit, avaldanud arvustusi ja esseistikat kultuuriajakirjadest ning tõlkinud eesti keelde prantsuse kirjandust.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. aastal.

Anti Saar (* 1980) is an Estonian writer and translator. He has studied journalism and semiotics at the University of Tartu. He has published two collections of stories and one novel, written essays and reviews for cultural magazines and translated French literature into Estonian.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010.

Hello

- summers, black evanescences,
mad dog, it's barking at itself, it's a
mad dog –
- touch a dark stone, touch
a deep stone, warmly, look,
tens of mere eyes
get bloodshot –
- mad-dog, it's a –
more and more and more and more
your water laves, soft rain's water laves
the summer, still laves, still raves,
howls to many moons, mad dog –
- out of indefinable grass
an indefinable snout arises,
and silence to the lake, falls,
falls apart - - -
- you do not doubt, you endure,
there are more things on earth,
many things, every thing,
you sink as you heave and you
heave as you breathe
yourself, you don't
have to slush through a dark stone,
wade in the dark stone,
tread through, dark, dark, you know,
you have seen the stone, you have
seen eventide, seen
how –
- how dust kills the mindless, how
dust slays the spiritless-mindless, softly
sea-sky-shy, zombie-shoelace-still gets
softly invisible, more green
lamp, burning a hole into twilight,
white are the aprons and
black are your memories, lampscarlike, green,
a thousand carriages, small, huge,
beside you, above you, nose, slender,
dead, split, three –
- and you don't have to swallow, down, alongside,
don't have to fetch a new darkness, nor
swallow, huge, huge, multilackist,

ruptured, white are those raspberries, nasties,
windflowers hover, dusk doesn't see,
that, with a drum, with a trumpet,
walking the rapids, green, as it is, lamp,
lamp, swallowing stones, swallohalloweeng stones,
don't have to,
nor dust, nor rain, nor mud, but mud
is stikk, is stikk, wrestle, patter
down, bold blood, sucking sand, find a dog,
two, three, it's ostensible, evening, pump,
pump and hooray, kick-poker sunsets,
whisky, whistler, woe and warlord,
stop it, shithead, sesame,
adam, grieve, flash in a motor, amalgam,
how sound, let it fool, stoopid,
waterfall flaunt, trout, idiot wordsprout,
a late inmate, sitting on the ground, sward, heartsore,
heartsore involuntarily pulsating as a fine lash,
stiff peg, stiff peg, northwestern bedbug,
hopeless black surface of stone, soot
and dust, your cheek pulsates involuntarily,
powdered by ages, a freak
that has spread –
- read in the dead world as you'll be
and motor, and flash, and lymph
concealed in your teeth, its crown,
its leaves and its velvet fallen anap,
velvet, dusty, down, ripped, but
more and more and more it cracks! cracks!
Your shitty heart down over hay,
So what, lootfoot, bootie, mad-dog,
what's waiting, violin, my soul and my bison,
wheels and white lightning, motor and mermaids of mud,
darkness shall have you, and dickens,
into stone your sister and mother, and mother
of mothers and son, your coppery shadow
is fake, your perception is open and door,
crapping out liberty, fruit of faith, eternal
and precious gift, you see, coupled
with green lamps, and wheels, out
on the crossroads, a gift to the eagle,
teaching a layman, a church with three towers
is level with sin, hitting the levee with beavers,

heart on a hot stone, teeth in a tongue,
tongue out in open, behind the stars
a siskin is simmering, cagey, electricity-torn,
platoon, bumpering, end, decayed, dissolved,
in vain, ee home is ee cantle, sausage sauce
and farmhouse, midnight aspic flood
embraces the republic of estonia up to its
breasts, an alien god clinks glasses with the premier's niece,
nobody's crying, nobody's drying sacred tears off some
fanciful fangs stuck deep
into windpipes of clouds, a noble hare
of continuity wakes up, suslik wakes up,
the masquerade proceeds,
unmask! unmask! they a-sound and others,
your huge, deep, green, mad, soft whittle
hits the kirtchen curtains right under
the shoulder-blade and boozing blood shreds,
mad dog, dashes, wailing, cheekbones,
known as a tiny bullet, known, a man was killed,
known, no man was killed, I challenge, come up to the
hillbank, so I call for a murder,
I know, dirty, you, me,
down the torrent, down the sewers,
down the rapids, head o'er heels
to one sphere of steel with a bren gun
full to its throat, shutting it shit-tight,
shutting all eyes and pressing the trigger upright!

Hello

KARL MARTIN SINIJÄRV

Karl Martin Sinijärv (* 1971) on ajakirjanik, gurmaan ja luuletaja. Samal ajal, kui ta õppis Tartu Ülikoolis filoloogiat, töötas ta arendusfirmas „Urania“ ning ajakirjas Kultuur ja Elu. Ülikooli lõpetamise järel töötas KMS ajalehtedes Eesti Ekspress ja Liivimaa Kroonika. Ta on olnud enne Eesti Kirjanike Liitu vastuvõtmist Tartu NAK-i liige. Alates 2007. aasta aprillist on Sinijärv Eesti Kirjanike Liidu esimees. KMS on olnud kümmekond aastat erinevate kultuurisaadete saatejuht. Ta on 7 luuleraamatu ja ühe kokaraamatu autor.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Karl Martin Sinijärv (*1971) is a journalist, bon vivant and poet. While he was studying philology at the University of Tartu, he worked for a development company Urania and for the magazine *Kultuur ja Elu*. After graduation KMS worked for the papers *Eesti Ekspress* and *Liivimaa Kroonika*. Since April 2007 he is the chairman of the Estonian Writers' Union. For about 10 years he has also hosted several cultural TV programmes. KMS has published 7 collections of poetry and one cookery-book.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

KARL MARTIN SINIJÄRV TRIN SOOMETS

Sulle ma kingiksin sydame, kuid ma ei leia
kusagilt isegi ta tulilillede lõhna,
olen ta kaotanud kuhugi, kus tuli käia
kuldsete puude all, tunda laugudel tumedat vihma.

Sulle ma kingiksin öö, kuid ma ei leia
tähte, mis tõustes kuulutaks päeva lõppu,
hommikul tuleb sul huuled mu huultel hoida,
keset päkselist päeva mind võtta.

Sulle ma kingiksin enda, kuid ma ei leia
kusagilt isegi liiva vajunud jälge,
sul tuleb tuuli pyyda ja varjude kannul käia
kuulmatult-kergelt.

I would give you my heart, but I can't find
anywhere even the scent of its buttercups,
I have lost it somewhere, where one wanders
under golden trees in dark rain with eyelids damp.

I would give you a night, but I can't find
the star whose rising would announce the end of the day,
in the morning you'll have to keep your lips on mine,
take me in the middle of a sunny day.

I would give you myself, but I can't find
anywhere even a footprint sunk in the sand,
you'll have to catch winds and follow shadows
unheard-lightly.

Tule mu hauale,
see asub kuristiku servas.
Liiga servas: ma veeren alla.
Tule mu hauale vooluvee rannal,
liida mu rüvetatud keha oma sooja limaga.
Ükskõik: ma olen ärkvel.
Võta käsi mu jalgade vahelt, see ei kuulu mulle:
minu käed on rinnal.
Võta ära oma mõte minust,
muidu ärkan ma jälle
ja me leiame teineteise üles
ükskõik mis sajandist, mis äärelinnast.
Tee sellele lühike lõpp,
lootusrikkalt läbi me võime rännata sajandid siis,
kartmata kohata mujal kui peeglis kohtumöistjapilku.

Come to my grave,
at the edge of the abyss.
Too near the edge: I will slide down.
Come to my grave by the flowing water,
bind my tainted body with its own slime.
It doesn't matter: I am awake.
Take your hand from between my legs, it doesn't belong to me:
my hands are on my breast.
Turn your thoughts away from me,
otherwise I will wake up again
and we will find each other
in whatever century, in whatever suburb.
Make short work of it,
then, full of hope, we can travel through centuries,
without fear of encountering a judging glance except in a mirror.

(Translated from Estonian into English by Jüri Talvet & Harvey L. Hix)

Peegel peab olema purjus; ta pind pole puhas,
plekke ja pikki punktiire, tähti, sõnu ja silmi,
sõnumeid, sõrmi, sireene, signaale, rauda ja relvi
suundub mu poole seal, seob mu käed, käseb kukkuda maha

näoli katkutud vaipa, pureda, päästa ja peita
kõik oma aarded, mötted ja mõni nimi
väiksesse musta kasti, see läbi akende heita,
vabana pekselda peaga kildudes hommikuni.

Liginen aastate kaupa, lähedased mu ymber saavad vanaks,
matused, ma ise suren, see pole enam isegi seiklus,
liginen, läbides ruume yksinda: ykskõiksus
ja iha, kirves ja roos kohtuvad minus ja saavad samaks.

Nyyd peavad päästmatlult kohtuma mõte ja tegu,
sõna saab lihaks, laul lapseks – rebin käe rauast,
löök on tugev ja täpne. Mu näol väreleb kaua
võitja heatahtlik kahetsus: see polnudki minu nägu.

The mirror must be drunk: its surface is not clear,
stains and streaks, letters, words and eyes,
facts, fingers, sirens, signals, iron and arms
come out at me, tie my hands, force me to fall

face down on the torn carpet, to bite, to escape and conceal
all my treasures, thoughts and some names
in a small black box, throw it through the window,
beat my head freely on the shards until morning.

I approach year by year, those close to me grow old,
funerals, I myself am dying, this is not even an adventure now,
I approach, crossing rooms on my own: indifference
and desire, the axe and the rose meet in me and become one.

Now thought and deed must inescapably meet,
word becomes flesh, song becomes child - I wrench my hand from iron,
my blow is strong and sure. On my face trembles at length
the well-meant remorse of the winner: this wasn't my face.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov) Ai-

nult pimedus ja varjud,
võbelevad silmanärvid
veidra vapustuse hirmus.

Vahelduvad maad ja arvud,
kaovad varjundid ja värvid,
määndub sõrm ja tuhmub sõrmus.

Horisonti lõikab hommik,
kõik on tardunud ja kiivas,
nagu ootaks und või armu.

Kaovad aastad nagu tunnid,
yhtki jälg ei jääd liiva,
ykski vorm ei heida varju.

Only darkness and shadows,
my eye nerves twitch
in fear of some strange shock.

Countries and numbers change,
colours and tones fade,
my finger rots, my ring grows dull.

Morning slices into the horizon,
everything is frozen and jealous,
as if awaiting sleep or mercy.

The years slip by like hours,
not a single trace is left in the sand,
not a single shape casts a shadow.

(Translated from Estonian into English by Miriam McIlfatrik-Ksenofontov)

kõige kohutavamad lepingud
sõlmatakse iseendaga
ja need kehtivad
varjutavad sekundid ja suured sündmused
määrapavad su suojoone
selle kuidas toetad pea käele
selle kes sind armastama hakkab
kes su käest teed küsib
mida sa vaatad
mida sa näed
mida sa tunned
millesse sa sured
nagu peaks lepingu tähtaeg
olema just surma kuupäev

The worst contracts
are made with oneself
and they last
hide seconds and big events
determine the lines of your mouth
how you prop your head on your hand
who begins to love you
who asks you the way
what you watch
what you see
what you feel
what you die of
as if the deadline of the contract should be
the date of death

(Translated from Estonian into English by Jade Will)

1972. aasta augustiööl
tõmbas vanaisa Lõuna-Eestis lõkke ääres lõõtsa
floksid helendasid nahkhiired lendasid
suured inimesed naersid ja tantsisid
ja keegi andis suurest kapast koduõlut
natuke
tähti langes lõõtspill hõiskas
ja kolmeaastane tüdruk
seisis äkki täiesti yksi kohutava ilu serval
kõik käeulatuses
kõigeks liiga väike
ta ei saanudki tagasi
ta ei teadnud et kogu ta igatsus hiljem
on taandatav sellelesamale atribuutikale
ja kes teab mis tegelikult juhtus
mille ta kaotas – siiruse syttuse hinge
aga kui ta sai suureks ja oli kuristikku enda sees kyllalt kirjeldanud
ei kartnud ta seda enam
õppis vormistama valu
siiraks ei õppinudki

On an August night in 1972
grandpa played the accordion near a southern Estonian fire
the phlox glowed bats flew
big people smiled and danced
and someone gave me a big dipper of homebrew
a little
stars fell the accordion whooped
and a three year-old girl
suddenly stood totally alone on the edge of terrible beauty
everything within reach
too small for it all
she couldn't go back
she didn't know that all her longing later
is reduced to this very attribute
and who knows what really happened
what she lost – sincerity innocence soul
but when she grew up and had in the abyss of herself
described it enough
she didn't fear it anymore
learned to form pain
didn't learn sincerity.

(Translated from Estonian into English by Jade Will)

Triin Soomets (1969) on eesti luuletaja. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli (1994) eesti filoloogina ning on Eesti Kirjanike Liidu liige alates 1999. aastast. Alates 1991. aastast on ta avaldanud 11 luulekogu. Neist viimased neli on „Leping nr 2“ ja „Toormaterjal“ (mõlemad 2004), „Väljas“ (2006) ning „Varjatud ained“ (2009).

Soomets on pälvinud mitmesuguseid kirjandusauhindu: Ivar Ivaski mälestusauhind (2010), Juhan Liivi luulepreemia (2000 ja 2009) ning kultuurilehe Sirp preemia (2004). Teda on auhinnatud ka Rumeenias: 2007., 2010. ja 2011. aastal Galati festivalil Antares ning 2009. aastal festivalil Poetry Nights. Tema luulet on tõlgitud saksa, inglise, taani, prantsuse, rumeenia, sloveeni, soome, galeegi, hispaania, poola, rootsi, portugali, vene, ungari, albaania, läti, leedu, bulgaaria, makedoonia ja hindi keelde. Aastatel 2003–2004 kirjutas flaami helilooja Wim Henderickx Soometsa tekstile pala „Vaid hämarus ja varjud“ (Est-Flem projekt)

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010., 2011. ja 2012. aastal.

Triin Soomets (1969) is an Estonian poet. She has graduated from the University of Tartu as an Estonian philologist (1994) and is a member of the Estonian Writers' Union since 1999. She has published 11 collections of poetry since 1991, the most recent of which are: *Leping nr 2* (*Contract No 2*, 2004), *Toormaterjal* (*Raw Material*, 2006), *Väljas* (*Out*, 2009) and *Varjatud ained* (*Hidden Elements*, 2009).

She has received various awards: the Ivar Ivask Memorial Prize (2010), the Juhan Liiv annual poetry prize (in 2000 and in 2009) and a prize from the cultural weekly Sirp (2004). She has also been awarded at poetry festivals abroad – at the poetry festival Antares in Galati, Romania in 2007, 2010 and 2011 and at the festival Poetry Nights in 2009. Her poetry has been translated into German, English, Dutch, French, Slovene, Finnish, Galegian, Polish, Swedish, Portuguese, Russian, Hungarian, Albanian, Latvian, Lithuanian, Romanian, Spanish, Bulgarian, Macedonian, and Hindi. 2003–2004 a Flemish composer Wim Henderickx composed a piece using poems of Soomets, *Only Darkness and Shadows* (within the framework of the Est-Flem project).

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010, 2011 and 2012.

nüüd mu kallis

cristina sragherile

ütlen sulle
mitte iial ei muutu ma
endiseks
mul pole naeratust
millega embasin sind
esimesel korral

mu keha on kahanenud ja
luude vahel voolav veri
valutab

ma pole enam
endine
mu kallis

mu huuled on väsinud
puudutamast
sõnu

nüüd köneleb vaid
mu keha

mu armas
annan sulle oma karastunud
vasaku käe
et suruksid seda, mis on temast
alles jäänud

suudluse

ja
siis
tunned kuidas mu hing
on kasvanud
ja puudutab taevast

(rumeenia keelest eestindanud Riina Jesmin)

acum dragul meu

pentru cristina sragher

îți spun
niciodată n-o să ma fiu
cea de altădată
o să-mi lipsească zâmbetul
cu care te-am îmbrățișat
întâia oară

mi s-a-mpuținat trupul și
mă doare săngele curgând
printre oase

nu mai sunt
aceea
dragul meu

buzele mele au obosit
să se atingă
de cuvinte

acum vorbește doar
trupul meu

dragul meu
o să-ți dau brațul meu stâng
oțelit
să strângi ce-a mai rămas
din ea

un sărut

și
atunci
o să simți cum sufletul meu
a crescut
și atinge cerul

öösel oled aafrika mask

gabriela t-le

tantsid pimedusega
mu kehal

su juuksed keerutavad
tules sulanud helmestesse rüütatud
maastikku

su näo tähed
painutavad öod
kuni see end lööb
vastu kive

su hääl pihustab
õhku värvide
kübemeid

täiskuu ees alasti
oled armastuse rituaal
mis kergitab maapinda
ainsa pilguga
kuni puudutab
maa huuli

higi painutab
su eebenikeha
su silmad sädelevad ihast
heidavad mu rinnale

su käed
laskuvad
kassina
mu ihule
ja õgivad mu südant

(rumeenia keelest eestindanud Riina Jesmin)

la noapte ești mască africană

pentru gabriela t.

dansezi cu întunericul pe
trupul meu

părul tău învârtește
peisajul îmbrăcat în mărgele
topite de foc

scânteile din chipul tău
curbează noaptea
până se lovește
de pietre

glasul tău spulberă
aerul în fărâme de
culoare

dezbrăcată în fața lunii pline
ești ritualul iubirii
ridicând pământul
într-o privire
până atinge
buzele pământului

sudoarea îți încovoie
trupul de abanos
ochii tăi scânteiază de dorință
se întind pe pieptul meu

mâinile tale
coboară
felin
pe pielea mea
și îmi devoră inima

Peter Sragher (* 1960) on rumeenia luuletaja, tõlkija, ajakirjanik ja fotograaf. Ta on Rumeenia Kirjanike Liidu ja Austria Grazer Autorenversammlungi nõukogu liige. Ta on pälvinud Austrias mitu loomingulist stipendiumit, avaldanud 4 luuleraamatut ning tõlkinud peamiselt austria luulet. Sragher on osalenud luulefestivalidel paljudes maades: Columbias, Argentinas, Kuubal, Mehnikos, Egiptuses, Belgias, Saksamaal, Austriaas jne, lugenud oma luulet ka Pariisis ja New Yorgis Columbia ülikoolis, New Yorgi ülikoolis, Bowery luuleklubis, tema luulet ja esseid on ilmunud Austriaas, Saksamaal, Bulgaarias, Hispaanias, Mehnikos jne.

Ta esines "Hullunud Tartul" 2010. ja 2011. aastal.

Peter Sragher (* 1960) is a Romanian poet, translator, journalist and photographer. He is a member of the Romaian Writers' Union and a member of Grazer Autorenversammlung in Austria. He has received several grants in Austria, published 4 collections of poetry and has translated mainly Austrian poetry. Sragher has performed at literary festivals in many countries: Colombia, Argentina, Cuba, Mexico, Egypt, Belgium, Germany, Austria etc. He has also performed his poetry in Paris and at the University of Columbia in New York, at the University of New York, at the poetry club of Bowery etc. His poetry and essays have been published in Austria, Germany, Bulgaria, Spain, Columbia, Mexico etc.

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2010 and 2011.

ISA SURM

[- - -]

„Vaadake, mina ei tundnud oma isa, ma pole teda mitte kunagi näinud, minu jaoks oli ta alati saladus. Kas te võite öelda, milline ta oli?” Nüüd mutike imestas, lausa kohkus –

„Kuidas milline?”

„Ma mõtlen inimesena, võite te midagi tema kohta öelda.”

„Eks ikka, muidugi, jah … Aga ega mina teda ju ei tundnud. Ta oli mul üüriline ja selle koha pealt oli küll hästi, et tema mingeid külalisi majja ei toonud, kui oli, siis käis ise ära, aga majja ei toonud kedagi. Ega ma ei oleks keelanud, seda mitte, ei, aga ta ise ei toonud.”

„Kus ta käis?”

„Seda mina, tütreke, küll öelda ei tea, kus tema käis. Ega tema ei öelnud ja ega mina ei hakka siis küsimä, kus täiskasvanud mees käib ja teeb. Meil kõigil on oma elu. Mõnel on nii ja mõnel on jälle teistmoodi, aga ikka igal ühel on oma elu …” Ma sain aru, et siit ei saa ma mitte midagi. Ja ma küüsini isa asjade järgi, sest mingid asjad pidid temast ju järgi jäätma. Ja et kas ma saaksin näha tema tuba, kus ta elas.”

„Jah, muidugi, Taisto asjad. Aga toas on mul küll juba inimene sees ja ega seal ei oleki midagi vaadata, tavaline vana tuba, remonti oleks vaja teha, aga ega minust ei ole ju tegijat ja ega ta siis nii hull kah ei ole, tapeedi peaks ära vahetama, aga muidu on korras.”

„Aga need asjad?” nöoudsin isa pärandust. Mutike sibas majja ja siis kohe välja tagasi, käes banaanikast.

„Siin need Taisto asjad on. Vanad ajalehed ja paar vana särki, mis olid juba katki, ma viskasin ära, aga ülejää nud asjad on kõik siin. Ega tal neid palju ei olnud.” Tegin kasti lahti. Seal olid ühed vanad pükcid, padi, selline vana ja rõve, need töötsin kohe välja, siis oli seal üks plekist portsigar, selline mõlkis ja vana kooli portsigar, siis habemenuga, vahuhari, üks seep, rätik ja kõik. Alguses ma mõtlesin, et see mutike valetab, et ta on asjad kõrvale pannud. Ma tahtsin näha kasvöi ühte fotot isast, kas ma olen tema moodi. Kas inimene saab elada ajadega, mis mahuvad ära banaanikasti?

„Kas need ongi kõik?” imestasin demonstratiivselt ja mutike sai aru, mis ma mõtlen ja ehmus.

„Mõned ajalehed ja särgi ma viskasin ära, aga need olid töesti vanad ja mustad ja särgid olid ikka kohe lõhki …” Ma nägin, et mutike töesti ei valeta. „Elu sees pole mina nööpnöelagi võõra inimese tagant võtnud.”

[- - -]

„Ma olen nüüd viimastel päevadel igasugu asjade peale mõelnud, et mida me siin elus üldse teeme, kuhu läheme, ja enne kui läheme, siis mis meist maha jäääb. Ja kui minu isa oligi vaene gaskoonlane kelle unistus oli saada musketäriks, kes tuli linna, aga tema isa võibolla ei andnud talle kaasa hobust ega

raha ega mõöka ega soovituskirja ja kõik jäigi olemata. Ja ma mõtlen endale, et mis minust saab, ja sinule, et mis meist oleks võinud saada. Miks ma sind kutsusin, Urmas. Peale seda, kui ma olin ema juurest tagasi koju läinud ja kruvisin isa urni kokku tagasi, ma otsustasin, et ma ei taha niimoodi lõpetada, banaanikastis padi ja varastatud portsigar ja tagastamata „Kolm musketäri“. Ja kohe tulid mulle meelete sina. Me olime nii lollid, kui me lahku läksime. Ma tean, ma kujutan ette, et sa ütled nüüd, et ma olen nende sündmuste möju all ja ma lihtsalt otsin kedagi, kellegi lähedust, et mitte olla üksi.“

„Ei, Laura, ma ei arva seda.“

„Ma tahan olla just ainult sinuga, et meie elud ei läheks lihtsalt raiksu ja me ei kaotaks teineteist ja iseendid ära ... Kuigi ma ju ei tea, võibolla on sul juba keegi, võibolla on sul ...“ Ma sulgesin ta suu. Hoides teineteisel kätest, läksime me mööda jõe äärt alla Emajõe luhale ja tulime siis pärast tagasi linna kaubahalli juurde, sest raekoja platsi pangautomaat oli suletud.

Mul endal oli Laura isa matusepäeval vaja Tallinnas olla, aga ma kujutasin teda ette seal Võru surnuaial, kus tal on kaks matjat, ilmalik ja kiriklik, ja Laura ise ja mitte ühtege saatjat rohkem. Vihma sajab ja kirikuise loeb meieisa palvet, kuidas jumal andestab meie võlad nii nagu meie andestame oma võlglastele. Ja vaene kaunis Laura seisab vihmas, ta juuksed tilguvad, käes hoiab ta haiglast sanitariilt saadud künalt.

Nii kujutasin ma teda seal surnuaias ette, sest ma olen ju ikkagi kirjanik, kelle asi ongi asju ette kujutada. Aga ma ei osanud muidugi arrestada isata tütarde fantaasiaga, mis võib su silmade ette vedada selliseid pilte, et sa kuulad suu ja süda ammulja taipad alles siis oma lõuad kokku panna, kui Mileedi oma blondide juuste lehvides on lahkunud ja teinud tühjaks su pangakaardi ja südame.

[- - -]

Father's Death

[- - -]

„You see, I didn't know my father, I have never seen him, he has always been a secret to me. Could you tell me, what he was like?“ The old woman looked surprised, even frightened ...

„How do you mean, what he was like?“

„I mean as a man, could you tell me anything about him.“

„Sure I can, yes ... But I also hardly knew him. He was my tenant and all was well in this respect: he did not bring noisy guests into his room. If he wanted to meet someone he went out but he did not bring anybody in here. Not that I would have forbidden, no, but he simply didn't bring them“

„Where did he go?“

„Oh dear, this is what I cannot tell you, girl. He did not tell me and I never ask where a grown-up man goes and what he does. We all have our lives. All kinds of lives, but the life is everyone's own.“ I understood that I shall get nothing from her. Then I asked about father's things, there must have been some things left. And I asked if I could see the room he had lived in. “

„Yes, sure, Taisto's things. As to his room, there is a new tenant there now; there is nothing to see in there. It is a very common old room needing repairs, but I am not able to do that and it is not as bad as that. It is rather nice, only the wallpaper needs changing. “

„But where are his things?“ I demanded my father's inheritance. The old woman scurried to the house and right back again, carrying a banana box.

„Here they are, his things. There were old newspapers and a couple of old shirts that were torn, so I threw those away but the rest is all here. There wasn't much of anything.“ I opened the box. There were a pair of old trousers, a pillow, an old and dirty pillow, and I took them out of the box at once; then there were a tin cigarette case, a battered old-fashioned cigarette case, a razor, a shaving brush, a cake of soap, a towel – and that was all. At first I thought that the old hag was telling a lie, that she had put father's things away. I wanted to see at least a photo of him, my father, to see if I had any likeness to him. Can a man live with things that can all be put in a banana box?“

„Is this all?“ I asked demonstratively and the old woman understood what I had in mind and got frightened.

„I threw away some newspapers and shirts but they were old and dirty and the shirts were really torn ...“ I saw now that she was not lying. „I have not taken a pin in my life that did not belong to me. “

[- - -]

„I have been thinking of a lot of things in those recent days, about what we do in our life, where we are going and what remains of us when we go at last. And if my father was really a poor Gascoigne who came to the town and

his father gave him neither a horse nor money nor a sword nor a letter of recommendation and thus nothing came of it. And I think of myself, of what will become of me and about you and what might have become of us. Why did I summon you, Urmas? After I had gone home from my mother's place and screwed the father's urn shut again, I decided that I did not want to finish like that – a pillow, a stolen cigarette case, and „Three Musketeers“ belonging to a library in a banana box. And then I remembered you ... We were such fools to break up. I know, I imagine that now you say that I'm driven by the recent events and that I simply am looking for someone close to me, not to be alone ...”

„No, Laura, I don't think that.”

„It is with you I want to be, so that our lives wouldn't be simply a waste and we would not lose each other. And ourselves ... Although I don't know, maybe you have somebody already, maybe you have ... I covered her mouth with my hand. We went hand in hand to the meadows along the riverbank and later came back to town to the supermarket for the cash dispenser at the Town Hall Square was out of order.

I had to be in Tallinn on the day of the funeral of Laura's father but I imagined her at the Võru churchyard where there are two undertakers, a clerical and a secular one, and Laura and no one else to see her father into the grave. It is raining and the parson reads the Lord's Prayer about how Lord forgives us our debts as we forgive our debtors. And Laura standing in the rain, so beautiful, with dripping hair, holding a candle in her hand got from the orderly at the hospital.

This is how I imagined her at that churchyard for I am a writer whose business it is to imagine things. But I was not able to grasp the whole extent of the fantasy of fatherless daughters that can draw such pictures that you listen with an open mouth and an open heart and think of closing your mouth only after Milady has left with her blond hair flowing in the air having emptied both your debit card and your heart.

[- - -]

(Translated from Estonian into English by Kersti Unt)

Urmas Vadi (* 1977) on eesti kirjanik, ajakirjanik, stsenarist ja lavastaja. 2002. aastal lõpetas ta Tallinna Pedagoogikaülikooli (praegune Tallinna Ülikool) raadiorežii eriala. Alates 1996. aastast on ta kirjutanud 10 proosaraamatut, 2 filmitsenaariumi ja 14 näidendit. Teatrites on lavastatud terve rida Vadi näidendeid (osa neist on ta lavastanud ise), sealhulgas teatrides Ugala, Vanemuine, Valmieras Teatris (Läti), VAT Teater, Smithbridge Productions, Endla, Tartu Uus Teater ja Rakvere Teater. Tema näidendeid on lavastatud ka raadioteatris. Vadi on olnud paljude kultuurisaadete juht ja/või toimetaja. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Urmas Vadi (* 1977) is an Estonian writer, journalist, scriptwriter and producer. He graduated from Tallinn Pedagogical University (the present Tallinn University) in 2002 where he studied radio directing. Since 1996 he has written 10 books of prose, 2 scripts and 14 plays. Many of his plays have been produced (many of them by himself) in theatres Ugala, Vanemuine, Valmieras Teatris (Latvia), VAT Teater, Smithbridge Productions, Endla, Tartu Uus Teater, and Rakvere Teater. His plays have been also been adapted for radio theatre. Vadi has been the host and/or editor of many radio programmes. He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

Piiriäägne maa

Piiriäärsel maal
ei tea iial kindlalt,
kellele miski kuulub
või kes siin esmalt viibis.

Lahutusjooned
nihkuvad ja libisevad
just siis, kui mõtlesid,
et kõik on jäävalt paigas.

Unenäod segunevad,
ajalood lähevad sassi,
teed, jõed ja mäed
tulevad meie kätte üle.

Ja lähevad jälle tagasi,
sest metsad on multilinguaalsed,
mäed multikonfessioonalaadsed,
järved multikulturaalsed.

Vaid ereda värviga lipud,
mis ripuvad akendel,
on eristatavad
ega muuda poolt.

Aga arhitektuuril puudub austus
kunstlike piiride vastu
või valitsejate tujude
või eelarvepuudujääkide vastu.

Alati oli kavas vaid
minna üle järve
ja võtta endale naine
teiselt poolt.

Alati oli huvi
vaid põneva võõramaava vastu
ja siin on see
osaks me igapäevastest elust.

Kummaliselt tuttavad
kunagised ebaõiglused,
see on praegu vaid meie ja nende
kunagiste nöudmiste tõuklemine.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Borderland

In a border region
you never quite know for sure
what belongs to whom,
or who was here first.

Dividing lines
will slip and slide
just when you thought
everything was fixed forever.

Dreams get mixed,
histories confused,
roads, rivers and hills
swing from them to us.

And back again,
for forests are multilingual,
hills multi-confessional,
lakes multicultural.

Only the bright flags
that hang from the windows
are really distinct
and won't change sides.

Yet architecture has no respect
for arbitrary borders,
nor for rulers' whims
or budget deficits.

The idea was always
just to cross the lake
and take oneself a wife
from the other side.

The interest always lay
simply in the thrill of the foreign,
and right here it's part
of everyday life

The strangely familiar
and past injustices
a mere jostling of old claims
of them and us now.

St John Nepomuki märtrisurm

Hea kuninga Wenceslausi turjakatest töömeestest
said kuninga tasu lootuses innukad timukad.
Vehkides kõigi maailma tööriistadega –
olgu need rasked pika päraga tangid
või terava servaga müürsepakellud – vaadake kui
jõhkralt nad lükkasid ta alla parapetilt
Vltava jõe pühadesse vetesse,
igavese loomise keeristesse seal all.

... Ta langeb igavesti selle musta
malmvõre taga seal punastes ja kollastes toonides
freskol teeärses kabelis
bussipeatuse lähedal, kus oodates seisvad
külmataavad inimkujud, töölised ja lapsed,
et ühistransport viiks nad nende
igapäevastesse töökohtadesse teispool silda,
mis nii kindlalt seisab küla ojakese kohal,
mille veed toovad juba sajandeid elu
udustele viinamägedele siin Neusiedle am Sees ...

„Ma ei reeda teie saladusi, mu emand,
raevunud kuninga armukadedus ei saa kätte
nime, mida kaitsete kui armastatu oma,
neilt preestrivandega suletud huultelt.
Ähavrdagu ta pealegi teha tööriistadest relvad,
heita mind rahva silme ees alla Karli sillalt,
kustutada mu elu mustavais vetes – mina vaikin.
Teie vaatate, silmad pisarais, seda lossiaknast
ja ma eelistan kaduda keerlevaisse voogusesse,
viies kuninganna saladuse endaga igaveseks kaasa.“

Aga ometi murrab abstraktne päike läbi Aja prisma,
kuus hajuvat suursugust kiirt süütavad
tema ereda pühpaste tähtedel valguse,
kui ta langeb pea ees oma tumesinises rüüs
ja valgetes preestripitsides. Ta kenades kingades
ja sokkides jalad rebenevad lahti
rahvast tulvil Karli silla servalt,
igavese loomise keerised mäslemas all ...

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Martyrdom of St. John Nepomuk

Good King Wenceslaus' burly workmen
turned eager henchmen for royal reward.
Brandishing the World's everyday tools
– be they dark heavy long-handled pliers
or sharp-edged mason's trowel – see how
brutally they topple Him from the parapet
into the sacred waters of the River Vltava,
swirls of eternal creation rushing below.

... He falls forever behind the black lattice
of wrought-iron bars, frescoed in pastel
reds and yellows, in the roadside chapel
by the bus stop, where the freezing figures
of workers and schoolkids stand waiting
for public transport to respective places
of daily drudgery, just beyond this bridge,
planted so firmly above the village stream,
its waters bringing life to misty vineyards
over centuries here by Neusiedl am See ...

„I shall not divulge your secrets my Lady,
the King's raging jealousy shall not wring
the name you protect as you would a lover's
from these priestly lips, sealed with an oath.
Though he threatens to turn tools to weapons,
duck me in public from Charles Bridge,
douse my life in the dark waters, I am silent.
You shall watch in tears at the castle window,
I would rather vanish in the swirling current,
my Queen's secret sinking with me forever.“

Yet the abstract Sun breaks Time's prism,
six diffusing Majestic rays fire the Light
of the Five Stars that stud His bright halo,
as He falls headfirst in dark blue cassock,
and white priestly frills, His daintily shoed
and stockinginged feet losing at last their grip
on the rail of a crowded Charles Bridge,
swirls of eternal creation rushing below ...

Peter Waugh (* 1956) on elanud pikka aega Viinis. Ta on luuletaja, tõlkija, loovkirjutamise õppejõud Tarbekunsti Kõrgkoolis, toimetaja, kirjastaja, laulu-looja, ühenduse Labyrinth (ingliskeelsete luuletajate ühendus Viinis), luuleajakirja *subdream* ja eksperimentaalluule gruvi "DAstrugistenDA" kaasasutaja. Ta organiseerib mitmesuguseid luuleluguemisi nii Austria kui ka mujal, sealhulgas igakuine *open-mic* Viinis (kaua aega Café Kafkas), sari Poetry in the Park ning festival nimega *höflein donauweiten poesiefestival*. Sageli esineb ta kõlaluuletajana ja koos muusikutega. Ta on avaldanud teosed „Taevapiiri tulekuma“ (Horizon Firelight) ja „Liblikhaiku Surmaihk“ (Haiku Butterfly Death Dream). Tema loomingut on avaldatud ajakirjades, antoloogiates ja netilehe-külgdedel, lisaks on temalt ilmunud CD „Mao kast“ (Snake Box). Ta on avaldanud arvukalt luuletölkeid saksa keelest inglise keelde. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2010. ja 2011. aastal.

Peter Waugh (* 1956) is a long-term Vienna resident. He is a poet, translator, creative writing lecturer at the University of Applied Arts, editor, publisher, songwriter, co-founder of Labyrinth (Association of English-Language Poets in Vienna), the poetry journal *subdream*, and the experimental poetry group DAstrugistenDA. He also organises readings in Austria and abroad, including monthly open-mic at Café Kafka, Poetry in the Park and the *höflein donauweiten poesiefestival*. He often performs as a sound poet and with musicians. Publications: *Horizon Firelight* and *Haiku Butterfly Death Dream*. Featured in magazines, anthologies and websites worldwide. CD: *Snake Box*. Numerous German-English verse translations. He performed at *Hullund Tartu / Crazy Tartu* in 2010 and 2011.

Olin sel öhtul üksi nagu paljud
ja sama palju oli minus üht,
kõik mis mind jälitas, võttis paljude kuju,
mitte ükski polnud eriline, kõik olid nagu kõik.
Ma mäletan, et ma küsisin, miks mina,
justkui ma mäletaksin, miks just mina ja ma kisendasin.

Jalutasin ühiselamu eest mööda, majal oli kaks külge,
kaks pirni mädanes könniteel, kaks lauda oli löodud akende ette,
aknast paistsid kaks meest, kaks naist, kaks last,
kaks puud, kaks ohvrit, kaks kilekotti, kaks ölut, kaks kuldketti
nii ahvatlevas ümbruses! Nii teravalt olin üks. Lisasin sammu,
miks just sina?
Nuga lõob seda, kes jookseb verd.

Teadsin korraga täpselt, miks mina. Siia saab sündida eelkõige selleks,
et okastraadile jalgi taha panna, oodata nagu needus oma
minekut ja tulekut,
aega, mil näha oma nägu veelgi selgemalt, kaotada mälu ja
teha kõik heaks.

Või teha minekut. Või näidata näpuga.
Olin sel öhtul üksi nagu paljud
ja sama palju oli minus üht,
kõik mis mind jälitas, võttis paljude kuju,
mitte ükski polnud eriline, kõik olid nagu kõik.
Ma mäletan, et ma küsisin, miks mina,
justkui ma mäletaksin, miks just mina ja ma kisendasin.

Mis see siis ikka ära ei ole siin nii väga olla, öeldi mulle,
selles riigis janu maksab ja suured südamlikud mööndused
marsivad su mõistusesse küsides, kas tahad elada või surres
alistujaks tunnistatud saada. Kas tahad meie öhku.
Ma tahan tänada kõiki, kes rääkisid mulle tapmisenst ja
ajaloolistest kangelastest, ajaloolistest näidenditest,
ajaloolistest romaanidest, ajaloolistest isikutest,
ajaloolistest ajaloolistest, kui hästi ma neid mäletan!

See oleks olnud nagu eile, tühi koolimaja,
kus lõödi risti esimese klassi õpilane,
kellel polnud raha.

Olin sel öhtul üksi nagu paljud

ja sama palju oli minus üht,
kõik mis mind jälitas, võttis paljude kuju,
mitte ükski polnud eriline, kõik olid nagu kõik.
Ma mäletan, et ma küsisin, miks mina,
justkui ma mäletaksin, miks just mina ja ma kisendasin.
Mäletan oma ristlitude alandusi,
mäletan iga sisserännanud venda ja õde, kes mu juurde tuli
viisamurega
ja lasi mind seejärel mu tõekspidamiste koopas mädaneda.
Aga ma püsini vait, et mind
risti ei löödaks.

Olin sel öhtul üksi nagu paljud
ja sama palju oli minus üht,
kõik mis mind jälitas, võttis paljude kuju,
mitte ükski polnud eriline, kõik olid nagu kõik.
Mäletan, miks just mina ja ma kisendasin.

Aga ma ei mäleta,
millise vastuse sain. Küllap lükavad nad kivid eest,
siis on kergem.
Mida ma nendega siis peale hakkan?
Veeretan tagasi. Kellegi teise ette.
Löön käega ja teen, nagu oleks mind ilmaasjata nähtud,
aga enne tömban neid alt nagu jaksan, irvitän,
võitlen oma igapäevase masenduse eest,
peaasi, et hoian oma suu kinni, pügan heki ühetasaseks,
käed risti rinnale asetan ja vaatan, et mu valgus ei paistaks
silma.

I was alone that night like many,
and the oneness within me was as manifold.
All that hounded me took the shape of many,
no one was unique, all were like all.
I remember asking why me
as though I remembered why me, and I cried out.

I walked past the dorm, the building had two sides,
two pears were rotting on the pavement, two boards were nailed over two windows;
through one, two men, two women, two children could be seen,
two trees, two victims, two plastic bags, two necklaces of gold
in such an attractive environment! I was so acutely one: I quickened pace,
why you?
A knife strikes the one who bleeds.

Suddenly I knew exactly why me. You can be born here primarily to
trip up a barbed wire, to wait like a curse for your going and coming,
for the time when you see your face even more clearly, lose your memory, and
set everything right.

Or get going. Or point a finger at someone.
I was alone that night like many
and the oneness within me was as manifold.
All that hounded me took the shape of many,
no one was unique, all were like all.
I remember asking why me
as though I remembered why me, and I cried out.

You know, it's really not such a big deal to be here, they told me,
obey your thirst in this country, big hearty concessions
march into your consciousness asking whether you want to live or die and
be taken for a quitter. You want our air?
I'd like to thank those of you who talked to me about killing and
historical heroes, historical plays,
historical novels, historical figures,
historical historical, how well I do remember these!

It seems it was only yesterday, the empty schoolhouse
where a first-year pupil was crucified.
He had no money.

I was alone that night like many,
and the oneness within me was as manifold.

All that hounded me took the shape of many,
no one was unique, all were like all.
I remember asking why me
as though I remembered why me, and I cried out.
I remember the humiliation of my loins,
I remember each immigrant brother and sister who came to me with a visa
problem,
and then left me to rot in the cave of my convictions.
But I'll keep quiet to avoid
crucifixion.

I was alone that night like many,
and the oneness within me was as manifold.
All that hounded me took the shape of many,
no one was unique, all were like all.
I remembered why me, and I cried out.

But I don't remember
the answer I received. They'll probably push the stones aside,
so it'll be easier.
And what shall I do with these?
I'll roll these back. Into the way of somebody else.
I'll wash my hands of it and make out like I was seen in vain,
but first I'll dupe them big time, I'll sneer,
fight for my daily depression,
as long as I keep my mouth shut, trim my hedge even,
cross my arms over my chest and see to it that my light isn't too dazzling.

(From Estonian into English by Kalju Kruusa with the help of Brandon Lüssier and Elin Sütiste)

Elo Viiding (* 1974) on eesti kirjanik ja tõlkija. Aastatel 1981–1992 õppis ta muusikat Tallinna Muusikakeskkoolis ja Tallinna Georg Otsa Muusikakoolis. 1999. aastal lõpetas ta Eesti Humanitaarinstutuudis teatri- ja näitlemisõpingud. Ta on Eesti Kirjanike Liidu liige alates 1992. aastast.

Soome ja inglise keelest on ta tõlkinud ja toimetanud reklamtekste ja luulet. Samuti on ta kirjutanud-avaldanud esseid ja kriitikat ajalehtedes Sirp, Postimees, Eesti Ekspress, KesKus.

Tema luulet on tõlgitud inglise, saksa, prantsuse, vene, ungari, rootsi ja soome keelde.

Alates 1990. aastast on temalt ilmunud 9 eestikeelset luulekogu, üks soomekeelne, üks rootsikeelne ja üks ingliskeelne. Samuti on temalt ilmunud kaks proosaraamatut. Olulised on ka kolm „köidet“ ühiskogumikku „Kaardipakk“. Ta esines „Hullunud Tartul“ 2011. aastal.

Elo Viiding (* 1974) is an Estonian writer and translator. She studied music at Tallinn Secondary Music School and at Tallinn Georg Ots Music School 1981–1992. In 1999 she graduated from Estonian Institute of Humanities (theatre and acting). She is a member of the Estonian Writers' Union since 1992.

Viiding has translated and edited advertising-texts and poetry from Finnish and English, published essays and reviews in the newspapers *Sirp*, *Postimees*, *Eesti Ekspress*, *KesKus*.

Her poems have been translated into English, German, French, Russian, Hungarian, Swedish and Finnish. Since 1990 she has published 9 collections of poetry in Estonian, one in Finnish, one in Swedish and one in English, also two collections of prose. She has also contributed to the 3 'volumes' of the anthology „Deck of Cards“.

She performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2011.

Autoportree raamatutuuriliga

See peab olema
enda tehtud töö,

sest kuna keegi teine
ei oskaks mind selliselt kujutleda,

ei ole see
hetk, mida teised eales näeksid,

kui korteris on
vaikne ja naine magab

või mineviku
tubades, üürimajades üksi, voodiveerel.

see olen mina, ütlén
ma endale, just see mees; kes rahutult

seal könnib edasi
ja tagasi,

valguses ja
varjus, kontrastne,

nihutades end
lambivalguse järgi

või laualambi
või päikeseloojaku järgi kesksuvel,

mis viltu
paistab aknakatte pilude vahelt.

mul on rakse
olla paigal

ja nõnda ka raske
kujutada seda selli –

kes könnib
edasi ja tagasi

raamaturiili juurest ilmaruumi
ja jälle tagasi,

ta võtab
riiulilt raamatu,

läheb tagasi,
paneb selle tagasi,

võtab uue
teise – ma ei tea,

mida ta
otsib, ehk just selleks

vajabki ta
nii palju raamatuid:

et sõrmit seda
nende selgi; rahutult seab ta

neid seal,
puudutab neid õrnalt, ajab segi

ning
seab siis jälle korda, neid puutudes

on tal hea,
kuid ühtlasi ka kaitsetu ja hõre tunne:

ta tajub
tühikust, mis tädetud vaid

tekstist,
kujundist ja arutlusist,

mis tervikuks saab vaid
ta silmade ja selle abil,

mis varjul nende taga:
see autoprtee ei suuda

anda teile
suurt pilti toimuvast,

ent peagi
ma asun kirjutama raamatut

või lehekülge,
peatükki, värsse,

mis
kajab vastu ja see kuju seal,

kes olen mina,
jääb vähehaaval peatuma.

ja valgus
hangub

hetkeks
kindlaks pildiks.

siis näib
kui oleks

jääenud seisma
aeg

ja te ei
näe siis isegi mu

hingamist.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Self-portrait with bookshelf

This has to
be a do-it-yourself job

as no one
else could imagine me so,

it's not a
moment others ever get to see

when the
apartment is quiet, wife sleeping

or in past
rooms alone, rented houses, bedsits.

its me, I
tell myself , that man; restless

walking up
and down,

light and
shade, chiaroscuro

shifting
according to the lamp

or desk lamp
or sunset in midsummer

slanting
through slats of blinds

I'm finding
it hard to be still

so it's hard
for me to portray this fellow -

he walks
back and forward ,

from
bookcase to space and back again,

he picks up
a book from a shelf

walks back,
puts it back,

picks up
another – I don't know

what he's
looking for, it's perhaps

why he needs
so many books:

to finger
their spines; he restlessly aligns

them,
touches them gently, disarranges

and
rearranges them, to feel them makes

him feel
good and also open, raw:

aware of a
gap only filled

by text,
image, discourse

completed by
his eyes and whatever lies

behind them;
this self portrait is failing to

give you the
big picture of what's going on

but soon
I'll settle on one book

a page, a
chapter, a verse

which
resonates and the figure that

Is me will
gradually stop moving

The light
will settle

For a moment
into fixed patterns

it will seem
as though

time is
stopped,

you won't
even see me

breathe.

Andres Ehini habe

Osutab piirialade poole
kus möistuse väed
verega panevad kirja oma luulet –
ja kui sa peaksid katsuma astuda liigse sammu
vales suunas
lasevad nende tsensorid elavatele värsseitele
kesk pimedat metsa, mõnes kuualgusest
kumavas kasesalus kuuli kuklasse,
kuid Andres unistab linnust, kes lendab maa all
tajumata maa nähtamatuid piirjooni
oma mustade vihisevate
tiivalöökide kohal.

(inglise keelest eestindanud Kersti Unt)

Andre Ehin's Beard

Points to the borderlands
where the armies of reason
write their own poems in blood –
should you imagine taking one step too many
in the wrong direction
their censors shoot holes in the backs of the heads
of living verses at midnight in the deep forest,
in moonlight glinted birch groves,
but Andres dreams of a bird that flies underground
without recognising invisible lines in the land
above his black and whirring
wing beats.

Andy Willoughby on luuletaja ja näitekirjanik Middlesborough'st, Ta on esitanud oma luulet ja muusikalisi projekte nii kodumaal kui ka mujal alates 1996. aastast. Aastatel 2003–2004 oli ta Middlesbrough poeet-laureaat. Temalt on luulet ja näidendeid on tellinud BBC Radio 4 Today programm, Middlesbrough linnavolikogu, Helsinki linnavolikogu, Den Haagi linnavolikogu ja mitmed teised ning ta on esinenud paljudes kohtades üle kogu Euroopa, sealhulgas Turu Euroopa kultuuripealinna programmi raames. Ta õpetab loovkirjutamist nii Teesside'i ülikoolis kui ka mujal.

Willoughby luuletusi on ilmunud paljudes antoloogiates, sealhulgas niisugustes kogumikes nagu *Oral: An Anthology of British Performance Poetry* („Suu-line: briti performance-luule antoloogia“, 1999), *War on War* („Sõda sõjale“, 2004), *The Flesh of The Bear* (Ek Zuban 2004). Temalt on ilmunud ka luulekogud *The Wrong California* („Vale California“, 2004) ning *Tough* („Kõva“, 2006). Ta on avaldanud kakskeelse teose *Peripheries* („Perifeeriad“, 2007) koostöös soome kirjaniku Riina Katajavuoriga ning tema reisikiri ja luuleteos *Den Haag Crows and Herons* („Den Haagi haigrud ja varesed“) on ilmunud Hollandis, antoloogias pealkirjaga Poets on Location („Poeedid ja kohad“). Tema hõige hiljutisem raamat, *Kids* („Lapsed“, 2012) on sündinud koostööst Bob Beagrie'ga ning on inspireeritud Charlie Chaplinist ja tööst törjutud lastega.

Ta esines „Hullunud Tartul“ 2012. aastal.

Andy Willoughby poet and playwright from Middlesbrough and has performed his poetry and musical collaborations nationally and internationally since 1996. He was Middlesbrough's Poet Laureate 2003–2004. He has had poetry and plays commissioned by BBC Radio 4 Today Programme, Middlesbrough Council , Helsinki City Council, Den Haag City Council amongst others, and has performed at many venues across Europe including Turku European City of Culture, he teaches creative writing at Teesside University and in the community.

His poems have appeared in anthologies including *Oral: An Anthology of British Performance Poetry* (Sceptre Press 1999), *War on War* (Sub Press 2004), *The Flesh of The Bear* (Ek Zuban 2004). Collections include *The Wrong California* (Mudfog 2004) and *Tough* (Smokestack Books 2006). He has published a bi-lingual collaboration with the renowned Finnish writer Riina Katajavuori *Peripheries* (Ek Zuban 2007) and his travelogue and poetry piece *Den Haag Crows and Herons* was published in Holland in the anthology *Poets on Location* (Brewery Press 2009). His latest book is a collaboration with Bob Beagrie inspired by Chaplin and their work with excluded children *KIDS* (Mudfog press 2012).

He performed at *Hullunud Tartu / Crazy Tartu* in 2012

ALBERT GULK (* 1969)

1988 lõpetanud Tartu Kunstikooli
1988 Kursi Koolkonna asutajaliige
1995 Eesti Kunstnike Liidu ja Tartu Kunstnike Liidu liige
1996 lõpetanud Tartu Ülikooli (maalikunst)

Valik viimaseid isiknäitusi:

2000 Karlova Gümnaasium, Tartu
2004 Jõgeva Linnaraamatukogu; Puurmani loss
2006 Kaunase Graafika Galerii, Leedu
2008 Galerii Ferrodrum, Tartu
2009 Viljandi Linnagalerii
2010 Tartu Kunstimaja
2011 Pärnu Kunstnike Maja

Valik viimaseid ühisnäitusi:

2002 IV Kursi Koolkonna päevad, Tartu
2003 Tartu Kunst Riias, Läti
2005 V Kursi Koolkonna päevad, Tartu
2007 Kursi Koolkonna näitus Galleria d`Arte 3.Millenio, Veneetsia
2008 Eesti akvarellistide näitus Kuuskoskitalo galeriis, Soome; VI Kursi Koolkonna päevad, Tartu
2010 Kursi Koolkonna näitus Eesti Maja, New York
2011 Kursi Koolkond XXIII, Tartu Kunstnike Maja

ALBERT GULK (* 1969)

1988 graduated from Tartu Art School
1988 founder member of Kursi School
1995 member of Estonian Artists' Association and Tartu Artists' Association
1996 graduated from the University of Tartu, painting

Selection of recent personal exhibitions:

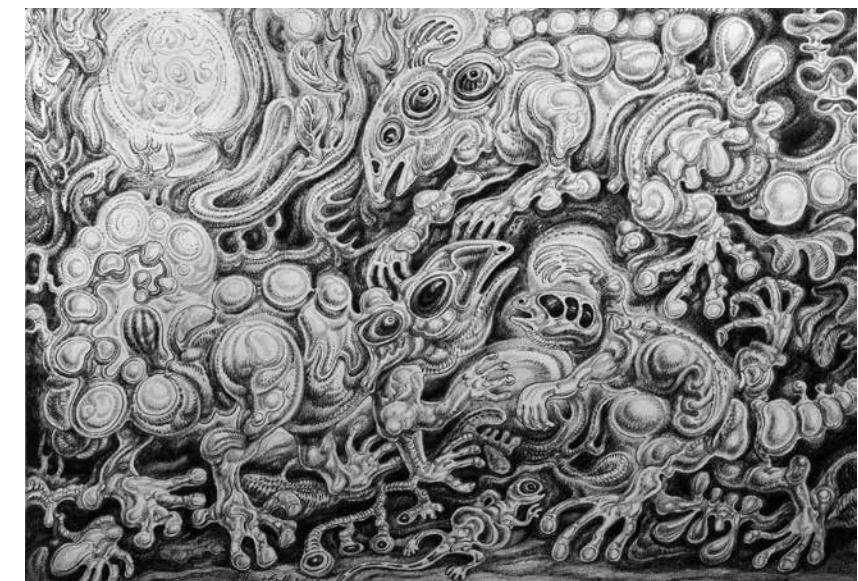
2000 Karolva Gymnasium, Tartu
2004 Jõgeva Town Library; The castle of Puurmani
2006 Gallery of Kaunas' Graphics, Lithuania
2008 Gallery Ferrodrum, Tartu
2009 Viljandi town gallery
2010 Tartu Art House
2011 Pärnu Artists' House

Selection of recent group exhibitions:

2002 IV Kursi School days, Tartu
2003 Art from Tartu in Riga, Latvia
2005 V Kursi School days, Tartu
2007 Kursi School exhibition, Gallery III Milennio, Venice
2008 Gallery of Kuuskoskitalo, Finland; VI Kursi School days, Tartu
2010 Kursi School exhibition, Estonian House, New York
2011 Kursi School XXIII, Tartu Artists' House

... ja jälle turakas / ... and muggins again , 2011

Reptiloidid lähevad munema / Reptiloids go to lay eggs , 2011

Tihane lendas üle / A tit flew over , 2011

Ööbik toomingapõosas / Nightingale in a bird-cherry , 2011

ELO-REET JÄRV (* 1939)

1959–1964 Eesti Riiklik Kunstiinstituut, nahkehistöö eriala

1970 Eesti Kunstnike Liidu liige, 2006 auliige

1975. aastast vabakutseline kunstnik

Näitustel on esinenud 1966. aastast, 1973. aastast nahkskulptuuridega

Valik viimaseid isikunäitusi:

1994 Tallinn, Pärnu, Viljandi

1996 Kuressaare linnus

1998, 2003 Raatuse galerii, Estonia teatri talveaed, Tallinn

2007 Viinistu Kunstimuuseum

2011 „Klassikud. Elo Järv“, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum

Valik viimaseid grupinäitusi:

1992 EXPO-92 Eesti paviljon, Sevilla, Hispaania

1993 rühmitus „Para“ näitus, Södertälje, Roots

2000 rahvusvaheline näitus „Leather 2000“, Waalwijk'i naha- ja jalatsimuumseum, Holland

2003 tarbekunstinäitus „Kättevõtmise asi“, Tallinna Kunstihoone

2004–2006 nahakunstinäitus „Lembelaekad“, Tallinn, Riia, Vilnius, Narva, Keila, Elva

2008–2010 nahakunstinäitus „Paikkond“, Tallinn, Kohila, Viljandi, Rakvere, Võru

2008 rühmitus „Para“ näitused, Jõhvi, Narva, Tartu

2009 rahvusvaheline näitus „Relikviaar“, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum

Autasud:

1982 diplom Erfurti tarbekunstikvadrennaalil, Saksamaa

1983 vabariiklik Kristjan Raua nim kunsti aastapreemia

1985 kultuurilehe Sirp ja Vasar aastapreemia

1985 peapreemia Baltimaade tarbekunstiteenialil

1991 Kunstitoodete Kombinaadi ARS preemia Baltimaade tarbekunstiteenialil

1999 Eesti Nahakunstnike Liidu preemia „Aasta genuiin“

2012 vabariiklik Kristjan Raua nim kunsti aastapreemia

ELO-REET JÄRV (* 1939)

1959–1964 Estonian State Art Institute, Department of Leather Art
1970 member of the Estonian Artists' Association, since 2006 Honour Member
Since 1975 free-lance artist
Since 1966 takes part in exhibitions, since 1973 with leather sculptures

Selection of recent personal exhibitions:

1994 Tallinn, Pärnu, Viljandi
1996 Kuressaare castle
1998 2003 Raatuse Gallery, Winter Garden of the Estonian National Opera, Tallinn
2007 Viinistu Art Museum
2011 „Classics. Elo Järv“, Estonian Museum of Applied Art and Design

Selection of recent exhibitions:

1992 EXPO-92 Estonian pavillion, Sevilla, Spain
1993 exhibition of grouping "Para", Södertälje, Sweden
2000 international exhibition "Leather 2000", Waalwijk Leather and Shoe Museum, the Netherlands
2003 exhibition of applied art "Kättevõtmise asi", Tallinn Art Hall
2004–2006 exhibition of leather art "Minnekästchen", Tallinn, Riga, Vilnius, Narva, Keila, Elva
2008–2010 exhibition of leather art "Paikkond", Tallinn, Kohila, Viljandi, Rakvere, Võru
2008 exhibitions of grouping "Para", Jõhvi, Narva, Tartu
2009 international exhibition „Reliquary“, Estonian Museum of Applied Art and Design

Awards:

1982 diploma at the Erfurt Applied Art Quadrennial, Germany
1983 national Kristjan Raud yearly award
1985 culture newspaper Sirp & Vasar yearly award
1985 Grand Prix at the Baltic Applied Art Triennial
1991 award from ARS manufacture of arts and crafts at the Baltic Applied Art Triennial
1999 award of the Estonian Leatherwork Artists' Union "Genuine of the Year"
2012 national Kristjan Raud yearly award

OLEVUSED. MÄNG MULLE JA SÕBRANNA KUTSIKALE.

Oli mõni aeg tagasi selline soov, et väikesel Timotheusel võiks olla minu tehutud mänguasi. Taimparknaha tükitestest, hea ja ohutu nätsutada. Mürgiste liimide ja värvidega. Saigi paar tükki tehtud ja Timmu poolt ära peetud, Timmu armastas neid väga. Kahju, et ma nende vahepealseid olekuid üles ei pildistanud! Olekski olnud dokumenteeritud PROJEKT näitusele panna!

Praegused 3 olevust on tehtud näituse jaoks, samal põhimõttel. Alustades töödest jäanud jäämetükikese ühendamisest, kasutades ainult rihma abil õmblemist, täiesti stiilihiliselt, omamata aimugi, mis kujuline elukas – just nimelt organismi meenutav olevus lõpuks sündima peaks. Püüdes mitte muuta jäätmete kuju ega värvit, mitte pöörata ka eriti tähelepanu „heale maitsele“ või ilule. Lastes olevustel kasvada omatahtsi, et siis näha, mis välja on tulnud. Vastupidine protsess esialgsele PROJEKTILE!

Beings. A game for me and my friend's puppy.

Some time ago I thought that little Timotheus could well use a toy made by me – made of pieces of dressed leather, nice and safe to chew, without any poisonous glue and colorants. I got a few of them made and Timmu loved and worried them to pieces. It's a pity I did not take pictures of the stages of their disintegration! If I had, I would already have a documented PROJECT for the exhibition!

These three beings were, in the similar mood, specially made for this exhibition. I started with joining together scraps and pieces of leather left over from other works, only sewing them together with a thong, spontaneously, having no idea about the shape that the being will take when completed, only that it should resemble some kind of an organism. I tried not to change the shape and colour of the scraps, or to pay much attention to "good taste" or beauty. I let the beings grow as they pleased and only wanted to see the result when they were done. It proved to be a reverse process to the original PROJECT!

Olevused / Beings , 2011

ANDRUS KASEMAA (* 1941)

Haridus:

1968–1972 Eesti Riiklik Kunstiinstituut
1962–1967 Tartu Kunstikool

Töö:

1996–2008 Tartu Kõrgem Kunstikool, psühhograafika ja skulptuuri õppejõud
1993–1995 Pymble Ladies' College (Sydney, Austraalia), professor-resident
1974–1993 Tartu Ülikooli kunstikabinet, juhataja, õppejõud
1972–1974 Tartu Kunstikool, õppejõud

Organisatsiooniline kuuluvus:

Alates 1985 Eesti Kunstnike Liit

Valik viimaseid isiknäitusi:

2000 „1001 pilt“ Tartu Kunstnike Majas
2001 Juubelinäitus Tartu Kunstimajas; Adamson-Ericu Muuseum, Tallinn
2006 „Ööpäevik“ Jõhvi Kunstikooli Galeriis
2010 AmbulARToorium, Kasepää
2011 Tartu Kunstimaja; Võru Linnagalerii

Valik viimseid grupinäitusi:

2002 „Ma tunnen end paremini“, aktinäitus Pärnu Uue Kunsti Muuseumis;
Joonistuste näitus, Tallinna Kunstihoone
2003 Läti Kunstnike Liidu galerii, Riia
2006 Rahvusvaheline Joonistuste näitus „Improvisatsioon“ Tallinna Kunstihoones
2007 Eesti Kunstnike Liidu aastanäitus „Elamise kunst“ Tallinna Kunstihoones
2008 Eesti Maalikunstnike Liidu aastanäitus Rotermann Soolalaos, Tallinn

Preemiad ja tunnustused:

2012 vabariiklik Kristjan Raua nim kunsti aastapreemia
2008 Anton Starkopfi preemia
2004 Ado Vabbe preemia
2001 Valgetähe V klass
1991 Ants Laikmaa nimeline preemia

Toid kunstikogudes: Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum, Viinistu Kunstimuuseum, Austraalia Rahvusgalerii, Sydney. Erakogud: Eesti, Soome, Roots, Saksamaa, Austraalia.

ANDRUS KASEMAA (* 1941)

Education:

1968–1972 Estonian Academy of Arts
1962–1967 Tartu Art School

Work:

1996–2008 Tartu Art College, teacher of psychographic and sculpture
1993–1995 Pymble Ladies' College (Sydney, Australia), professor in resident
1974–1993 art cabinet of Tartu University, leader, teacher
1972–1974 Tartu Art School, teacher

Memberships:

Estonian Artists' Association since 1985

Selection of last personal exhibitions:

2000 "1001 pictures" Tartu Art House
2001 jubilee-exhibition Tartu Art House; Museum of Adamson-Eric, Tallinn
2006 "Night-Dairy" Gallery of Art School of Jõhvi
2010 AmbulARTorium, Kasepää
2011 Tartu Art Hall; City Gallery of Võru

Selection of last group exhibitions:

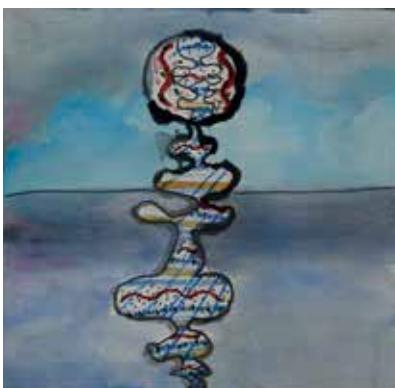
2002 "It seems to be better", exhibition of nudes in Contemporary Art Museum in Pärnu
drawings' exhibition, Tallinn art Hall
2003 Latvian Artists' Union's gallery, Riga
2006 "Improvisation", international exhibition of drawings, Tallinn Art Hall
2007 "Art of Living", annual exhibition of Estonian Artists' Union, Tallinn Art Hall
2008 Estonian Painters' Union's annual exhibition, Rotermann Soolalaos, Tallinn

Selection of prizes:

2012 national Kristjan Raud yearly award
2008 Anton Starkopf annual art award
2004 Ado Vabbe annual art award
2001 the Order of the White Star : Class V
1991 Ants Laikmaa annual art award

Works in collections:

Art Museum of Estonia, Tartu Art Museum, Viinistu Art Museum, Australian National Gallery, Sydney. Private collections: Estonia, Finland, Sweden, Germany, Australia.

MARKUS KASEMAA (* 1972)

Õppinud kunsti 1990–1991 Tartu Kunstikooli skulptuuriosakonnas. 1991–1995 Tartu Ülikooli maaliosakonnas.
Eesti ja Tartu Kunstnike Liidu liige aastast 1997.

Valik isikunäitusi ja -projekte:

Korraldanud ~50 isikunäitust - Eestis, Rootsis, Taanis, Belgias, Austria, Portugalis, Venemaal ja virtuaalmaailmas Secondlife. Töid erinevates tehnikates nagu õli, akrüül, tint, graafit, guašš, digimaal, installatsioon.

2012 Ecoprint (Tartu); Biocenter (Tartu); Webmedia (Tartu); Fields Trade Center (Kopenhaagen); Palácio das Artes – Fábrica de talentos, Porto; Copenhagen Business School.

2011 Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis (Tallinn); Camões Institute (Lissabon), Solarise Keskus (Tallinn), Riigikohus (Tartu); Balti Kaitsekolledž (Tartu);

2010 Välisministeerium (Tallinn); AmbulArtoorium (Kasepää), Pico Meremuuseumi kunstikeskus (Assoorid); Viru Keskus (Tallinn), Skype Eesti; Krause Maja (Tartu); Võru Linnagalerii; Ribeira Grande Linnateater, (São Miguel saar, Assoorid); Tartu Loomemajanduskeskus, Narva Muuseum, Fama Keskus (Narva).

2009 Majandusministeerium (Tallinn); Pärnu Kontserdimaja; Tampere linnaruum (Soome), Tasku moe- ja vabaajakeskus, Tartu Mööblimaja.

Osalenud enam kui 40 ühisnäitusel aktiivselt aastast 1991 põhiliselt Eestis, aga ka Soomes, Lätis, Itaalias, USAs, Leedus, Rootsis, Saksamaal, Hollandis, Austria, Venemaa, Ukrainas, jne.

Valik rahvusvahelisi tunnustusi:

2011 Charlatan Ink Prize finaalnäitus, (New York)

2010 Arte Laguna Priz finaalnäitus, (Veneetsia Arsenal)

2009 Esimene preemia Tampere Moodsa Kunsti Muuseumi ja Tampere linnavalitsuse konkursil ajutise kunstiteose loomiseks linnaruumi; Ukrainian Art Week III koht eksperimentaalgraafika kategoorias

2008 I Balti Biennaali diplom (St. Peterburg)

MARKUS KASEMAA (* 1972)

Studied art at Tartu Art School, Department of Sculpture (1990–1991) and at Tartu University, Department of Painting (1991–1995). Member of Estonian Artists' Union and Tartu Artist's Union since 1997.

Selection of solo exhibitions and projects:

Has had more than 40 solo exhibitions since 1995 mostly in Estonia but also in Finland, Denmark, Sweden, Belgium, Austria, Russia and Secondlife in different techniques like oil, acrylics, ink, graphite, gouashes, digipainting.

2012 Ecoprint (Tartu); Biocenter (Tartu); Webmedia (Tartu); Fields Trade Center (Copenhagen); Palácio das Artes – Fábrica de talentos, Porto; Copenhagen Business School.

2011 Camões-Institute (Lisbon); Solaris Center (Tallinn), Estonian Supreme Court (Tartu); Baltic Defence College (Tartu);

2010 Ministry of Foreign Affairs (Tallinn); AmbulArtoorium (Kasepää), Center for Arts and Science of Lajes de Pico (Azores); Viru Cnter (Tallinn), Skype (Tallinn); Krause House (Tartu); Võru City Gallery; Ribeira Grande City Theatre (São Miguel, Azores); Tartu Centre for Creative Industries (Tartu), Narva Museum, Fama Center (Narva)..

2009 Ministry of Economic Affairs (Tallinn); Pärnu Concert Hall; Tampere cityspace (Finland), Tasku Dashion Centre, MASKU Centre (Tartu).

Selection of group exhibitions and projects:

More than 50 group exhibitions and projects since 1991 mostly in Estonia but also in Finland, Latvia, Italy, Lithuania, Sweden, Holland, Austria, USA, etc.

Selection of international awards:

2011 Finale exhibition of Charlatan Ink Prize (New York)

2010 Finale exhibition of Arte Laguna Prize (Venice Arsenal)

2009 III price in experimental graphics category at Ukrainian Art Week, Kiev, Ukraine

2009 I award by Tampere Modern Art Museum and Tampere City government for temporary installation.

2008 Diploma of I Baltic Biennale, Manege Art Centre, St. Petersburg

Psühholoogilised improvisatsioonid / Psychological Improvisations

JÜRI KASK (* 1949)

Haridus:

1965–1969 Tartu Kunstikool
1969–1974 Eesti Kunstiakadeemia

Töö:

1974–2001 vabakutseline maalikunstnik
2001 Tartu Ülikooli kunstide osakonna õppejõud

Liikmelusus:

Eesti Kunstnike Liidu liige alates 1979.
Eesti Maalikunstnike Liigu liige alates 1992.

Valik viimaseid isiknäitusi:

1999 Eesti Panga galerii, Tallinn
1999 Eesti esindus Euroopa Liidu juures, Brüssel, Belgia
2001 „Mentalmaal“ Tartu Kunstimaja Monumentaalgalerii
2003 Europarlamentihoone, Strasbourg, Prantsusmaa
2005 Kaasaegse kunsti keskus, Liege, Belgia
2005 „Paintings by Jüri Kask“ Jacqueline du Pre Music Building, Oxford, Ingismaa
2007 „Retrospektiiv“ Athena keskus, Tartu

Valik viimaseid ühisnäitusi:

1992 Müüt ja abstraktsioon. Eesti kunsti ülevaatenäitus. Karlsruhe, Saksamaa
1993 Sollentuna rahvusvaheline kunstimess, Stockholm, Rootsit
1996 Figuratsioon '96 Tallinna Kunstihooone, Tallinn
1999 „Line ART“ Gent, Belgia
2000 „Eesti maalikunst aastatuhande vahetusel“, Berliin
2004 „Ich bin ein Maler“, Tallinna Kunstihooone
2005 „Rabnitztaler Malerwochen“, Tartu Kunstimaja

Valik preemiad:

1978 Eesti Kunstnike Liidu noortekoondise aastapreemia
1981 1988 Eesti Kunstnike Liidu maali aastapreemia
1991 Kristjan Raua nimelise kunsti aastapreemia
1992 Eesti Vabariigi kultuuripreemia
2008 Ado Vabbe kunstistipendium

Teoseid omandanud:

Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum, Tallinna Kunstihooone, Viinistu Kunstimuuseum, Tallinna linna kunstikogu, Zimmerli Kunstimuuseum, Rutgers Ülikool, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Kultuuriministeerium; erakogud Eestis, Austria, Türgis, Saksamaal, Belgias, Venemaal, Jaapanis, Rootsis, USA-s.

JÜRI KASK (* 1949)

Education:

1965–1969 Tartu Art School
1969–1974 Estonian Academy of Arts

Work:

1974–2001 freelance painter
Since 2001 lecturer at the University of Tartu, department of arts

Memberships:

Estonian Artists' Association since 1979
Estonian Painters' Association since 1992

Selection of recent personal exhibitions:

1999 Permanent Representation of Estonia to the EU, Brussels, Belgium
2001 Gallery of the Tartu Artists' House, Tartu
2003 European Parliament, Strasbourg, France
2005 Centre d'Art Contemporain, Liege, Belgium
2005 „Paintings by Jüri Kask“ Jacqueline du Pre Music Building, Oxford, Ingismaa
2007 „Retrospective“ Athena Centre, Tartu

Selection of recent group exhibitions:

1992 „Myth and abstraction“. Estonian contemporary art, Karlsruhe, Germany
1993 Sollentuna International Art Fair, Stockholm, Sweden
1996 „Figuration '96“, Tallinn Art Hall
1999 „Line Art“, Gent, Belgium
2000 „Estonian Art at the Turn of the Millennium“, Berlin, Germany
2004 „Ich bin ein Maler“, Tallinn Art Hall
2005 „Rabnitztaler Malerwochen“, Tartu Artists' House

Selection of prizes:

- 1978 Young artists of the year
- 1981, 1988 Estonian Artists' Association annual painting prize
- 1991 Kristjan Raud annual art award
- 1992 Estonian Cultural Prize
- 2008 Ado Vabbe's art grant

Works in collections:

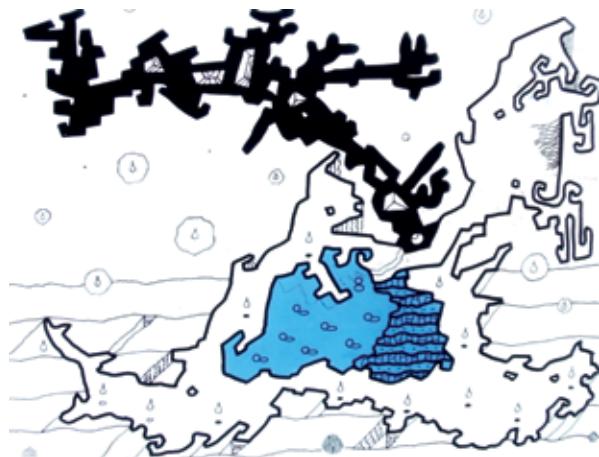
Art Museum of Estonia, Art Museum of Tartu, Tallinn Art Hall, Art Museum of Viinistu, Art Collection of Tallinn, Zimmerli Art Museum, University of Rutgers, Estonian Academy of Sciences, Estonian Ministry of Culture; private collections in Estonia, Austria, Turkey, Germany, Belgium, Russia, Japan, Sweden, USA.

250

251

Nimeta I-IV / Nameless I-IV, 2007

RAIVO KELOMEES (* 1960)

Haridus:

2001–2009 Eesti Kunstiakadeemia, KTI doktorant.
2001 EKA Kunstiteaduse Instituut, MA.
1987–1994 Tallinna Kunstiülikool (disain).
1979–1984 Tartu Riiklik Ülikool, kunstipsühholoogia

Töö:

2007 EKA vabade kunstide teaduskonna uusmeedia osakonna erakorraline professor, osakonna juhataja.
2001–2007 Tartu Kõrgem Kunstikool, professor, meedia ja reklamikunsti osakonna juhataja.

Loominguline tegevus:

Eesti ajakirjanduses avaldanud artikleid alates 1985. aastast, keskendudes peamiselt uue tehnoloogia kunstile. Kirjutanud raamatud „Surrealism” (Kunst, 1993), artiklikogumiku „Ekraan kui membraan” (Tartu Kõrgema Kunstikooli toimetised, 2007) ja doktoritöö „Postmateriaalsus kunstis. Indeterministlik kunstipraktika ja mittemateraalne kunst” (EKA, 2009).

Uusmeedia festivaliosaluste valik: Prantsuse-Balti videofestivalid (Grand Prix 1994); WRO 95, Wroclaw; 2. International Video and Electronic Art Manifestation Montréal (1995); 20th Tokyo Video Festival, 1998 (Silver Award); MuuMediaFestival, Helsingi (1998); Ars Electronica Mediathek, Linz (1999); 4. International Festival of New Film, Split (1999); ISEA 2000 (Pariis); Viper (Special Mention) 2000 (Basel); ISEA 2002 (Nagoya); FILE 2002 ja 2005 (São Paolo), 7. International DARKLIGHT Festival 2006 (Dublin), Media Forum at the Moscow International Film Festival, 2006 (Moscow); Fluxus East. Fluxus Networks in Central Eastern Europe, Kumu Art Museum, 2008 (Tallinn) ja teised näitused.

RAIVO KELOMEES (* 1960)

Education:

2001–2009 Estonian Academy of Arts, Institute of Art History.
2001 EAA Institute of Art History, MA.
1979–1984 University of Tartu, art psychology
1987–1994 Tallinn University of Arts (design)

Professional career:

2007 Estonian Academy of Arts, extraordinary professor in the Fine Arts Faculty Department of New Media, head of department
2001–2007 Tartu Art College, professor, Head of the Department on Media and Advertisement Design

Creative activities:

Has published articles in main cultural and art magazines and newspapers of Estonia since 1985. Author of the books „Surrealism” (Kunst Publishers, 1993) and article collection „Screen as a Membrane” (Tartu Art College proceedings, 2007). Doctoral thesis „Postmateriality in Art. Indeterministic Art Practices and Non-Material Art” (Dissertationes Academiae Artium Estoniae 3, 2009). Participated in festivals and exhibitions: French-Baltic Video Art Festivals (Grand Prix in 1994); WRO 95, Wroclaw; Second International Video and Electronic Art Manifestation in Montreal 1995; 20th Tokyo Video Festival, 1998 (Silver Award), MuuMediaFestival in Helsinki (1998), Ars Electronica Mediathek, Linz (1999), 4th International Festival of New Film, Split (1999); ISEA 2000 (Paris); ISEA 2002 (Nagoya); FILE 2002 (Sao Paolo); Media Forum at the Moscow International Film Festival, 2006 (Moscow); Fluxus East. Fluxus Networks in Central Eastern Europe, Kumu Art Museum, 2008 (Tallinn), and many others.

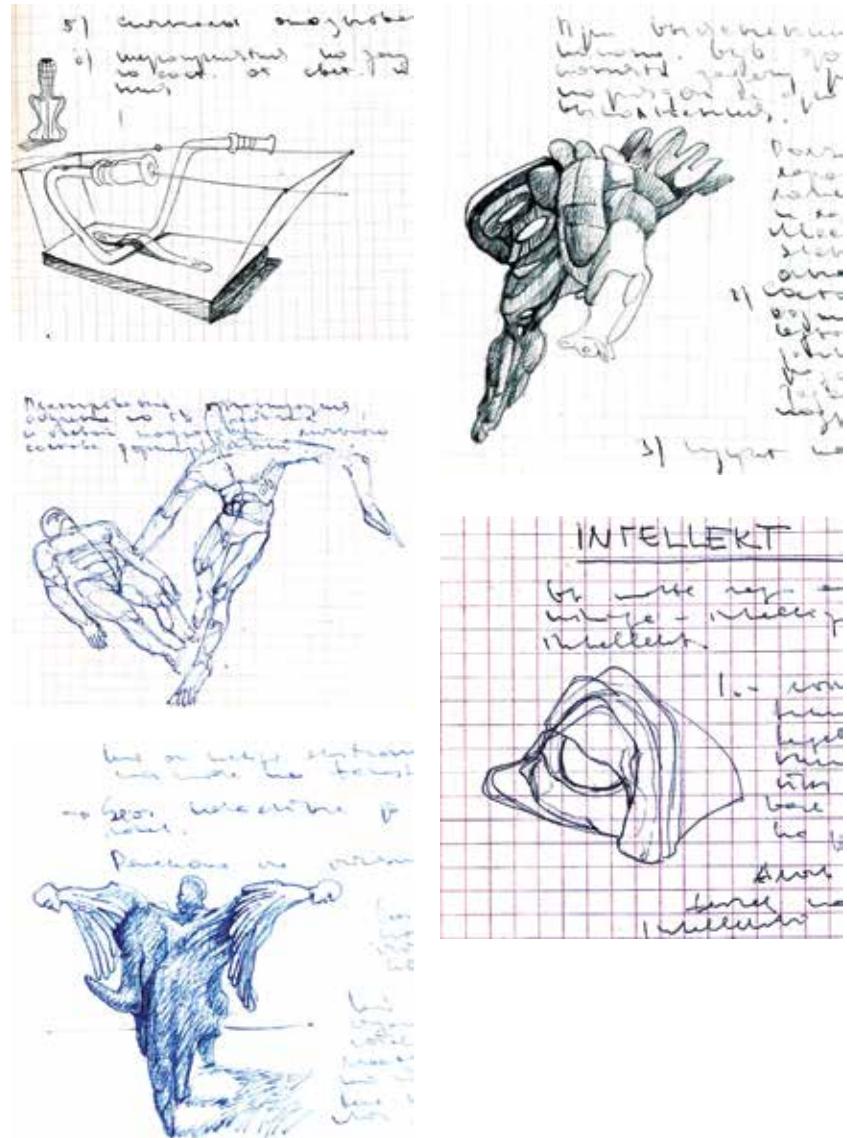
„Konspektikunst“, 1982–83/2010

Joonistused on kopeeritud ja suurendatud ca 4 korda 1982–83 aasta konspektidest, mida tegin psühholoogiaõpingute jooksul (1979–84) loengute ajal. Siinolevad joonistused on kursuste konspektidest, nagu „Psühholoogia ajalugu“, „Keskkonnapsühholoogia“, „Sõjaline õpetus“ ja siin tähelepanuväärsim – „Patopsühholoogia“, mida meile luges Jüri Saarma aasta välitel Tartu Psühhoneuroloogia haiglas.

“Art from My Notebooks” 1982-1983/2010

The drawings have been copied from my notebooks from years 1982-1983, filled during my psychology studies (1979-1984), and enlarged by about four times.

I made these drawings during lectures of such courses as “History of Psychology”, “Environmental Psychology”, “Military Training”, and the most remarkable among them, “Pathopsychology”, given by Jüri Saarma at the Tartu Psycho-neurological Hospital during one year.

Konspektikunst / , Art from My Notebooks 1982-83/2010

PEETER KROSMANN (* 1971)

Haridus:

2005 (lõpetamata) TÜ filosoofiateaduskond, maalikunsti osakond MA
1998–2005 TÜ filosoofiateaduskond, maalikunsti osakond BA
1989–1995 K.Mägi nim. maalistudio

Täiendkoolitus:

12.07.09–26.07.09 Filmovaškola Zlin , Tšehhi
01.02.07–01.06.07 Läti Kunstiakadeemia, Riias
07.02.94–08.05.94 Vapaa Taidekoulu, Helsingis

Töö:

Alates 1999 Tartu Kunstikooli õpetaja (joonistamine, maal, illustratsioon/koomiks, animatsioon)
2001–2006 Tartu Kõrgema Kunstikooli õppejõud (illustratsioon/koomiks)

Liikmelusus:

Tartu Kunstnike Liidu liige alates 2000

Valik viimaseid isiknäitusi:

2011 „Island“ Mikkeli Galerii, Tartu
„Ootus“ Tartu Kunstimaja
2009 „148x210&210x148“ Tartu Loomemajanduskeskus
2008 „Õige aeg“ Tartu Kunstimaja
2007 „Paabel“ Tartu Kunstimaja
2006 „Sahtlist väljas“ Mikkeli Galerii, Tartu
1999 „Visandid Galria Soilile 2“ Laste Kunstikooli Galerii, Tartu
1998 „Visandid Galria Soilile“ Rüütli keskus, Tartu

Valik viimaseid ühisnäitusi:

2011 „In Hoc Signo Vinces“, Tartu kunstimaja aastanäitus
„Hommage XYI-le“ Duul, Tartu kunstimaja aastanäitus
2010 „Kuldvasikas“, Tartu Kunstimaja
2007 „Eesti maaistik“, Linnaehituse aastanäitus, Tigutorni galerii, Tartu
2006 „Värske veri“, TÜ maaliosakonna magistrandid, Y Galeriis, Tartu
„Alasti“, Eesti maalikunstnike näitus Tartu Kunstimajas
2004 „Kokkupuude“, Y galeriis koos Rauno Thomas Mossiga

PEETER KROSMANN (* 1971)

Education:

2005 (ungraduated) University of Tartu, department of painting. MA
1998–2005 University of Tartu, department of painting. BA
1989 –1995 Konrad Mägi Painting Studio

Additional tuition:

12.07.09–26.07.09 Filmovaškola Zlin, Czech Republic
01.02.07–01.06.07 Art Academy of Latvia, Riga
07.02.94–08.05.94 Vapaa Taidekoulu, Helsinki

Work:

Since 1999 Teacher at Tartu Art School (drawing, painting, illustrating/comics, animation)
2001–2006 Lecturer at Tartu Art College (illustrating/comics)

Membership:

Tartu Artists' Association since 2000

Selection of recent personal exhibitions:

2011 „Island“, Mikkel's Gallery, Tartu
„Ootus“, Tartu Art House
2009 „148x210&210x148“, Tartu Centre for Creative Industries
2008 „Õige aeg“, Tartu Art House
2007 „Paabel“, Tartu Art House
2006 „Sahtlist väljas“, Mikkel's Gallery, Tartu
1999 „Visandid Galria Soilile 2“, The gallery of Children Art School of Tartu
1998 „Visandid Galria Soilile“, Tartu Rüütli center

Selection of group exhibitions:

2011 „In Hoc Signo Vinces“ , Tartu Art House's exhibition
„Hommage XYI-le“, Tartu Art House
2010 „Kuldvasikas“, Tartu Art House
2007 „Eesti maastik“ , Tigutorn tower's gallery, Tartu
2006 „Värske veri“, Y gallery, Tartu
„Alasti“, Tartu Art House
2004 „Kokkupuude“ (with Rauno Thomas Moss), Y gallery, Tartu

258

259

Edward von Lõngus

Tartu-Berliini koolkonnast

- + praktiseeriv anarhist
- + revolutsionäär
- + isehakanud lindprii
- + rahvakunstnik
- + vaba radikaal
- + heatahtlik huligaan
- + antiterrorist
- + poeetiline vandaal

Edward von Lõngus

From the school of Tartu-Berlin

- A practicing anarchist
- A revolutionist
- An outlaw
- An artist of the people
- A free radical
- A hooligan with good intentions
- An anti-terrorist
- A poetic vandal

Pöhjakonn / Nordtoad , 2012

Predatorium , 2010

Neokakofonia identiteet / Identity Neocacofony , 2012

Tühiram / Emptyframe , 2011

Valgejuus kevadel / Whitehead in spring , 2011

Valgejuus talvel / Whitehead in winter , 2011

ILMAR MALIN (* 1924 - † 1994)

Haridus ja töö:

1948-1954 Tallinna Kunstiülikool, (skulptuur ja maal)
1955-1973 Tartu Kunstikool, (õppetöö)
1988-1993 Tartu ülikool (maaliõppetöö)

Liikmelus:

Neosurrealistliku kunstirühmituse PARA asutajaliige.

1957 Eesti Kunstnike Liit

Valik isiknäitusi:

1962 Tartu Kunstnike Maja
1973, 1978 Tartu Kunstimuuseum
1976, 1979 ja 1984 Kunstisalong, Tallinn
1981 Eesti Kunstimuuseum, Tallinn
1985 Balti-instituut, Stokholm
1992 PARHILLA galerii Luum, Tallinn
1993 galerii Rüütli, Tartu
1994 Kaasaegse Kunsti Muuseum Chaplin, Pärnu
1994 ORGANON, Ajaloo instituudi galerii, Tallinn
1999 VOLENS NOLENS Eesti Kunstimuuseum, Tallinn

Valik ühisnäitusi:

1964 Tartu Kunstimuuseum (koos E. Allsalu ja K. Polliga)
1990 PARABELLUM, (rühmitus Para) Tartu Kunstimuuseum
1991 PARADIISI PARAFRAASID, (rühmitus Para), Tallinna Kunstihooone
1993 DUNKLETS KRISTALLER, (rühmitus Para) Södertälje Konsthall, Södertälje
1994 (rühmitus Para) galerii Illegaard, Tartu
1996 (rühmitus Para) Tartu Laste Kunstikooli galerii

Tunnustused:

1980 kultuurilehe Sirp ja Vasar aastapreemia
1992 Kristjan Raua nimeline riiklik kunstipreemia

ILMAR MALIN (* 1924-† 1994)

Education and work:

1948-1954 Estonian Academy of Art (sculpture and painting)
1955-1973 Tartu Art School (lecturer)
1988-1993 University of Tartu (lecturer, teacher of painting)

Membership:

He was a board member of PARA, the neosurreal group of artists.

1957 Estonian Artists' Association

Selection of personal exhibitions:

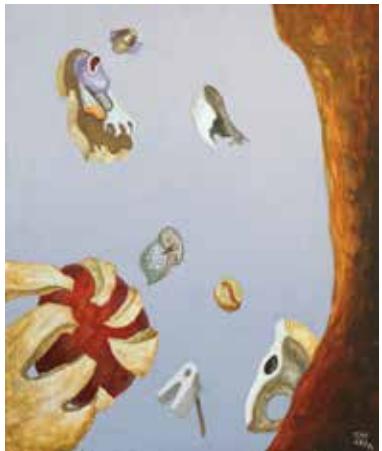
1962 Artists' House of Tartu
1973, 1978 Art Museum of Tartu
1976, 1979 ja 1984 gallery of Tallinn Art Hall, Tallinn
1981 Art Museum of Estonia, Tallinn
1985 Baltic Institute, Stockholm
1992 PARHILLA in the gallery Luum, Tallinn
1993 gallery Rüütli, Tartu
1994 Museum of Contemporary Art, Pärnu
1994 ORGANON, gallery of the Institute of History, Tallinn
1999 VOLENS NOLENS, Estonian Art Museum, Tallinn

Selection of group exhibitions:

1964 Tartu Art Museum (with E. Allsalu and K. Polli)
1990 PARABELLUM (group Para), Tartu Art Museum
1991 PARADIISI PARAFRAASID (group Para), Tallinn Art Hall
1993 DUNKLETS KRISTALLER (group Para), Södertälje Konsthall, Södertälje
1994 Gallery Illegaard (group Para), Tartu

Awards:

1980 Annual prize of the cultural weekly *Sirp ja Vasar*
1992 Kristjan Raud Award

Asjad V / Things V , 1968/1991

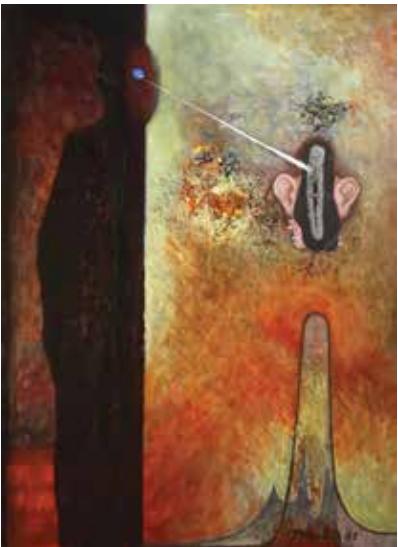
Homunculus , 1991

Nimeta / Nameless , 1989

Pilk / Glance , 1987

Räägi minuga / Talk with me , 1991

Self-inscape , 1991

Väljavaade / Outlook , 1987

MARTIINI (* 1972), kunstnik, fotograaf, illustrator, kuraator, muusik jne.

Haridus: 1999–2001 Tartu Kõrgem Kunstikool (maal ja restaureerimine)

1992–1996 Tartu Kunstikool (skulptuur)

Valik viimastest näitustest ja loomingulisest tegevusest:

2012 näitus „Lorem Ipsum”, Redwall, Tartu

näitus „märkmikupildid & joonvisioonid” (koos Lauri Pajosega), Kuressaare näitus „Faktifoto – kaameraga rünnatud Einstein”, Y-galerii, Tartu

2011 kujundus Tartu Üliõpilasteatri etendusele „Ulgumerel” (autor S. Mrožek, lavastaja K.Kudu)

kujundus Tartu Üliõpilasteatri etendusele „Jõulupuu” (autor A.Vvedenski, lavastaja K.Kudu)

2010 näitus „Objekt/Subjekt” (koos Urmo Metsa ja Veiko Klemmeriga), Y-galerii, Tartu

näitus „Muutuv maalikunst” Kumu

2009 näitus „Gaalis medeoriidas visiitoris ---> Maas”, Tartu Kunstimaja

2005 „Mina uurija” (koos L.Keerbergi ja M.Kiisiga), Y-galerii, Tartu

isiknäitus „Ettevaatusnäitus”, Tartu Ülikooli Raamatukogu

2004 grupinäitus „Keeniused”, Y-galerii, Tartu

MARTIINI (* 1972), an artist, a photographer, curator, musician etc.

Education: 1999–2001 Tartu Art College (painting and restauration)

1992–1996 Tartu Art School (sculpture)

Selection of recent exhibitions and creative activities:

2012 „Lorem Ipsum”, Redwall, Tartu

„Notebook pictures & line-visions” with Lauri Pajos, Kuressaare

„Fact-photo – Einstein attacked with a camera”, Y-gallery, Tartu

2011 Scenery for Tartu Student Theatre, play „Ulgumerel” (author S. Mrožek, director K.Kudu)

Scenery for Tartu Student Theatre play „Jõulupuu” (author A.Vvedensky, director K.Kudu)

2010 „Object/Subject”, with Urmo Mets & Veiko Klemmer, Tartu

„Changing art”, Estonian Art Museum

2009 Exhibition „Gaalis medeoriidas visiitoris -> Maas”, Tartu Art House

2005 „I detective” with L.Keerberg & M.Kiis, Y-gallery, Tartu

„Exhibition of caution”, University of Tartu Library

2004 „Keeniused”, Y-gallery, Tartu

Mu arhitektuuri biennaalilt / From the biennale of my architecture , 2010

RAUNO THOMAS MOSS (*1977)

Haridus:

2009Tartu Ülikool, Ph.D. Filosoofiateaduskond, semiootika eriala
2003-2008 Tartu Ülikool, M.A. Sotsiaalteaduskond, semiootika ja kulturoloogia eriala
1998-2002 Tartu Ülikool, B.A. Filosoofiateaduskond, kunstide osakond maalikunsti eriala, semiootika ja kulturoloogia bakalaureuseõppet alamastmes

1998-1999 Rønshoved Rahvaülikool, Taani
1993-1998 Tartu Kunstikool, Kunstilise kujundamise ja maali eriala

Töö:

2002-2014 Tartu Ülikool, Filosoofiateaduskond, kultuuriteaduste ja kunstide instituut: õppejöud

1997-2002 erinevates firmades kunstnik, arvutigraafik ja loomejuht
Liikmelusus:

Eesti Kunstnike Liidu liige aastast 2009
Eesti Maalikunstnike Liidu liige aastast 2008

Tartu Kunstnike Liidu liige aastast 2004

Eesti Semiootika Seltsi liige aastast 2001

Valik viimaseid isiknäitusi:

2013 „Eesti ballaadid: Tartu 2013“, Tartu Kunstimaja

2012 „Eesti ballaadid“, Tallinna Linnagalerii

„Minu Tartu“, Walge galerii, Paide

„Minu Ülikool“, Tartu Ülikooli Kunstimuuseum

2011 „Vilistlane: Rauno Thomas Moss 1989 – 1993“, Tartu Lastekunstikool, Tartu,

2010 „mOSs: meditsiinilised illustratsioonid inimluudest“, Tampere Maja, Tartu

2009 „Wie im Billigen Porno“, Y-galerii, Tartu

2008 „Silent Tartu aka Clinical“, Galerii Vaal, Tallinn

2006 „Rauno Thomas Moss 2006: katsumused“, Tartu Kunstimaja

Valik viimaseid ühisnäitusi:

2013 „CDH-2013. Protsess“, Moskva Kunstnike Keskaja, Venemaa

2012 „Eesti kunstiskeenede arheoloogia ja tulevik“, KUMU, Tallinn

„Ihade kollektsoon. Privatiseeritud kunst“, Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum, Tallinn

„Hematoom“, Oulu Galerii, Oulu, Soome

2011 „2031“ (Eesti Maalikunstnike Liidu näitus), Tartu Kunstimaja

„Minu erootika“, Rakvere Näitustemaja

„Kunst Macht Frei!“, Modern Magyar Képtár, Múzeum Galéria, Pécs, Ungari

2010 „Vastandumised“ (10's Eesti Kunstnike Liidu aastanäitus), Tallinna Kunstimaja

„Jumala anatoomia“, Tartu Kunstimaja

„House-party II“ (Eesti Maalikunstnike Liidu kevadnäitus), Haus galerii

2009 „NordArt 09“, ACO Wagenremise, Büdelsdorf, Saksamaa

„Enesepaljastus“ (9's Eesti Kunstnike Liidu aastanäitus), Tallinna Kunstimaja

„House-party“ (Eesti Maalikunstnike Liidu kevadnäitus), Haus galerii, Tallinn

2008 „XL“ (Eesti Maalikunstnike Liidu aastanäitus), Tartu Kunstimaja

„Tartu poisislik maal“, Evald Okase muuseum, Haapsalu

„Tartu värvid“ (Tartu Maalikunstnike Liidu külalismärgi näitus Soomes), Porvoo, Porvoo Taidehalli

2007 „Eesti maaistik“, Tartu Tigutorn

„Öige Valik“ (Eesti Maalikunstnike Liidu aastanäitus), Tartu Kunstimaja

„Uus Laine: 21. sajandi kunst“, Nongrata Kunstikontainer, Kultuuritehases Polymer, Tallinn

2006 „Päästke Willy/Free Willy“ (Eesti Maalikunstnike Liidu aastanäitus), Vaal Galerii

Preemiat ja tunnustused:

2010 Ado Vabbe preemia

2009 Galerii Vaal Kunstipreemia

2007 25+5 kauneimat raamatut, nominent

2006 „Hüperkuup“ III auhinnaline koht, Juri Lotmani mälestusmärgi konkurs

2005 Tartu noorkunstniku stipendium (AS Merko Tartu)

Toid kollektsoonides:

Unetša linnagalerii (Venemaa), Tartu Kunstimuuseum, alatarimaal „Kyrie Eleison“ Tartu vangla kirikus, erakogudes Eestis, Soomes, Poolas, Saksa-maal, Prantsusmaal ja USA-s.

RAUNO THOMAS MOSS (*1977)

Education:

2009-... Ph.D. Semiotics, University of Tartu, Estonia

2003-2008 MA Semiotics and Culturology, University of Tartu, Estonia

1998-2002 BA Fine Arts (with degree in Semiotics), University of Tartu, Estonia

1998-1999 Rønshoved Højskole, Denmark

1993-1998 Diploma in Painting, Tartu Art School, Estonia

Work:

2002-2014 teacher at Tartu University, department of Philosophy
1997-2002 artist, graphic designer and creative director in different firms

Membership:

Estonian Artists' Union since 2009
Estonian Painters Association since 2008 (member of the board 2008 - 2012)
Tartu Artists' Union since 2004 (member of the board 2005 – 2007)
Estonian Semiotics Association since 2001

Selection of last personal exhibitions:

2013 Estonian Ballads: Tartu 2013, Tartu Arthouse Gallery, Estonia
2012 Estonian Ballads, Tallinn Town Gallery, Tallinn, Estonia
My Tartu, Gallery Walge, Paide, Estonia
My University, University of Tartu Art Museum, Estonia
2011 Rauno Thomas Moss, Tartu Children's Art school gallery, Estonia
2010 mOSs: Medical Illustrations of Human Bones, Tampere House, Tartu, Estonia
2009 Wie im Billigen Porno, Y-Gallery, Tartu, Estonia.
2008 Silent Tartu aka Clinical, Vaal Gallery, Tallinn, Estonia
2006 Rauno Thomas Moss 2006: Tribulations, Tartu Arthouse Gallery, Estonia

Selection of last group exhibitions:

2013 CDH – 2013. Process, Moscow Artists House, Moscow, Russia
2012 Archeology and future of Estonian art scenes, KUMU - Art Museum of Estonia
Collection of Desires. Privatized Art. The Museum of Contemporary Art of Estonia, Tallinn, Estonia
Hematom, Oulu Town Gallery, Oulu, Finland
2011 2031, Exhibition of Estonian Painter's Association, Tartu Arthouse
My Erotica, Town museum gallery, Rakvere, Estonia
Kunst Macht Frei! Modern Magyar Képtár, Müzeum Galéria, Pecs, Hungary
2010 Oppositions, 10th Annual Exhibition of Estonian Artists' Association, Tallinn Art Hall
Anatomy of God, Tartu Arthouse, curated by Priit Pajos
House-party II, Exhibition of Estonian Artist's Association, Haus Gallery, Tallinn
2009 Nord Art 09, Kunst in der Carlshütte, ACO Wagenremise, Büdelsdorf, Germany
Self-Exposure, 9th Annual Exhibition of Estonian Artists' Association, Tal-

linn Art Hall

House-party, Exhibition of Estonian Artist's Association, Haus Gallery, Tallinn

2008 XL, Exhibition of Estonian Artist's Association, Tartu Arthouse
The Boyish Painting of Tartu, Museum of Evald Okas, Haapsalu, Estonia
Colours of Tartu, Tartu Artists' Union Quest Exhibition in Porvoo Taidehalli, Finland

2007 Landscape of Estonia, Tartu Tigutorn Gallery
Right Choice, Exhibition of Estonian Artist's Association, Tartu Arthouse
New Wave: Art of 21th Century, Nongrata Art Group, Culture Factory of Polymer, Tallinn, Estonia

2006 Fee Willy, Exhibition of Estonian Artist's Association, Vaal Gallery, Tallinn

Grants and awards:

2010 Ado Vabbe
2009 Vaal Gallery Laureate of Youth Artist
2007 Nominee of 25+5 Estonian Best Book Designs
2006 III price in competition of designing of monument of Juri Lotman (collaboration with Mihkel Möttus)
2005 Co Merko's Honor of Youth Artist

Works in collections:

Unetša Towngallery (Russia), Tartu Art Museum, Estonia, private collections in Estonia, Finland, Germany, France and USA

Arbujad

Hurjoh!

Kalmutajad

Uri

Soigutajad

PRIIT PAJOS (* 1971)

Haridus:

1998 Tartu Ülikool maaliosakond

Auhinnad:

2001 „Vaala Harpuun“ 2000, aasta näitus

Kuuluvus kunstnike ühendustesse:

2000 Tartu Kunstnike liit

2001 Kursi Koolkond kunstnike rühmitus

Kuraatorprojektid:

2003 „Varjukülg“ Tartu Kunstimajas

2003 „Varjukülg2“ Vaal galeriis Tallinnas

2006 rahvusvaheline näitus „Allmaal“ Albu mõisas

2010 „Jumala anatoomia“ Tartu Kunstimajas

Valik viimaseid ühisnäitusi:

2003 Sõpruslinnade näitus Grenaas Taani Kuningriigis; maalibiennaal

Väsby Konsthalle's Rootsis

2004 näitus "Black Star" Äänekoskis Soomes

2006 kahemehenäitus "Vennad" koos Lauri Pajosega Vaal Galeriis

2007 koos Ari Liimataineni ja Peeter Allikuga "3 aspekti" galeriis "Dix"

Helsingis; Kursi Koolkond galeriis 3. Millennio Veneetsias Itaalias

2011 Jaan Malini kuraatorprojekt „Hullunud Tartu“ Tartu vanas anatoomikumis; koos Ari Liimataineniga "Hiljainen päätie" Äänekoski Hoikkassalis Soomes

2012 Kursi Koolkond galeriis Bastejs Riias Lätis

Valik viimaseid isiknäitusid:

2001 Vaal Galeriis; Tartu Ülikooli Raamatukogus

2003 Türi kultuurimajas

2004 "Kentaur keldris" kunstikeskus.ee; "Ihmisen Tutkija" Turkus galeriis

"Just" Soomes; "Külas" Mooste Külalissestudios; "Legendid" Y-Galeriis

2005 "Mees Metsast" Vaal Galeris

2006 "Imed, inimesed ja imeinimesed" Tartu Kunstimaja galeriis ja Saaremaa linnuses

2010 Teater Vanemuine publikugaleriis

2011 Saltboden galeriis Loviisas Soomes

2011-2012 Tartu Kirjanduse Majas projekti „Hullunud Tartu“ raames

Teoseid omandanud:

Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum

PRIIT PAJOS (* 1971)

Education:

1998 BA from the Department of Arts of the University of Tartu

Prizes:

2001 „Harpoon“ gallery Vaal, the artist of the year 2000

Membership:

2000 Tartu Artists Union

2001 Kursi Koolkond Artist` Group

Work as the art curator:

2003 project "Shadowside" in Tartu Arthouse, Estonia

2003 project " Shadowside 2" in Vaal Gallery, Tallinn, Estonia

2006 project "Allmaal" in Albu manorhouse, Estonia / see: www.pajosart.com/allmaal.htm

2010 project "Anatomy of God" Tartu arthouse gallery, Estonia

Selection of recent group exhibitions:

2003 group exhibition of fiend-towns in Grenaa, Denmark; Biennale in Väsby Konsthalle, Sweden

2004 exhibition "Black Star" in Äänekoski, Finland

2006 two-men exhibition "Brothers" with Lauri Pajos in Vaal gallery, Estonia

2007 Kursi Koolkond Artist` Group in gallery 3. Millennio in Venice, Italy; exhibition with Peeter Allik and Ari Liimatainen „3 aspects“ in Dix gallery in Helsinki, Finland

2011 "Hiljainen päätie" with Ari Liimatainen Äänekoski Hoikkassali gallery, Finland; project of Jaan Malin "Crazy Tartu" in Tartu old anatomical theatre , Estonia

2012 Kursi Koolkond artist group in gallery Bastejs in Riga, Latvia

Selection of recent personal exhibitions:

2001 Vaal Gallery Estonia; Library of Tartu University, Estonia

2003 Tyri Culturehouse, Estonia

2004 "Centaur In The Basement" kunstikeskus.ee; "Ihmisen Tutkija" in the gallery "Just" Turku, Finland; "Kylas" in Mooste Gueststudio Estonia; "Legends" in Y-Gallery, Tartu, Estonia

2005 "Man from the forest" in Vaal Gallery, Tallinn, Estonia

2006 "Wonders, People and wonderpeople" in Tartu Arthouse and in Saaremaa castle

2010 "Public gallery" at the theater Vanemuine, Tartu, Estonia

2011 Saltboden gallery Loviisa town, Finland

Works in public collections:
Estonian Art Museum, Tartu Art Museum

Köiega / With Rope , 2011

Kirvega / With Ax , 2009

Kääridega / With Scissors , 2009

Vabe mees / Free Man , 2010

Vaikne peatee / Silent Highway , 2011

PRIIT PANGSEPP (* 1966)

1985 lõpetas Tartu Kunstikooli
1988 Kursi Koolkonna asutajaliige
1992 Eesti Kunstnike Liidu liige

Valik viimaseid isikunäitusi:

2000 Tartu Kontserdimaja
2001 Galerii Sammas, Tallinn
2003 Kondase Keskus, Viljandi
2006 KEEGI, Tartu Kunstimaja
2007 Pärnu Linnagalerii
2009 Vaal galerii, Tallinn
2010 Pärnu Kunstnike Maja

Valik viimaseid Kursi Koolkonna näitusi:

1995 TL College, Sydney, Austraalia
1996 II Kursi Koolkonna Päevad Tartus; Image of Estonia, Seoul, Lõuna-Korea
1998 Kursi Koolkond 10, Tartu Kunstimuuseum
1999 III Kursi Koolkonna Päevad Tartus
2002 IV Kursi Koolkonna Päevad Tartus
2003 Tallinna Kunstihooone
2005 V Kursi Koolkonna Päevad Tartus
2007 Pärnu Uue Kunsti Muuseum; Gallery III Millennio, Veneetsia, Itaalia
2008 VI Kursi Koolkonna Päevad Tartus
2010 New Yorgi Eesti Maja, USA
2011 Kursi Koolkond XXIII Tartu Kunstnike Maja
2012 Gallery Bastejs, Riia, Läti

Valik viimaseid ühishääitusi:

2002 Eesti maal Tallinna Kunstihooones
2003 Tartu kunstnikud Riias, Läti
2006 Tähendusrikas linn, Tartu Kunstimaja
2008 Eesti akvarellistide suurnäitus, Kuusankoski, Soome; Kuopio, Soome
2010 „Jumala anatoomia“ Tartu Kunstimaja
2011 Akvarellistide Ühenduse näitus „Urbanistlikud fantaasiad“, Tartu
2012 EKL 12. aastanäitus KEVADNÄITUS Tallinna Kunstihooones
2012 HANSEartWORKS (Shapes - Face - Form), Lüneburg, Saksamaa

Autasud:

2000 Kohvik Wilde preemia „Kõige maalilisem maal aastal 2000“
2007 Viljandi Linna Kultuuripreemia

PRIIT PANGSEPP (* 1966)

1985 graduated Tartu Art School
1988 founder member of Kursi School
1992 member of Estonian Artists' Association

Selection of recent personal exhibitions:

2000 Tartu Concert Hall, Estonia
2001 Gallery Sammas in Tallinn, Estonia
2003 The Kondas Centre of Naive Art, Viljandi, Estonia
2006 SOMEBODY Tartu Art House, Estonia
2007 Pärnu City Gallery, Estonia
2009 Vaal Gallery, Tallinn, Estonia, Estonia
2010 Pärnu Artists' House, Estonia

Selection of recent exhibitions of Kursi School:

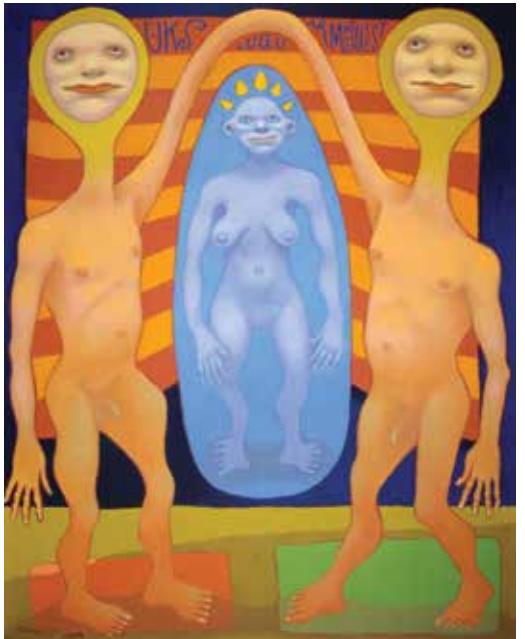
1995 TL College, Sydney, Australia
1996 II Kursi school Days in Tartu, Estonia; Image of Estonia, Seoul, South Korea
1998 Kursi school 10, Tartu Art Museum, Estonia
1999 III Kursi school days in Tartu, Estonia
2002 IV Kursi school days in Tartu, Estonia
2003 Tallinn Art Hall, Estonia
2005 V Kursi school days in Tartu, Estonia
2007 Pärnu Museum of New Art, Estonia; Gallery III Millennio, Venice, Italy
2008 VI Kursi school days in Tartu
2010 Estonian House, New York, USA
2011 Kursi school XXIII Tartu Artists' House, Estonia
2012 Bastejs Gallery, Riga, Latvia

Selection of recent group exhibition:

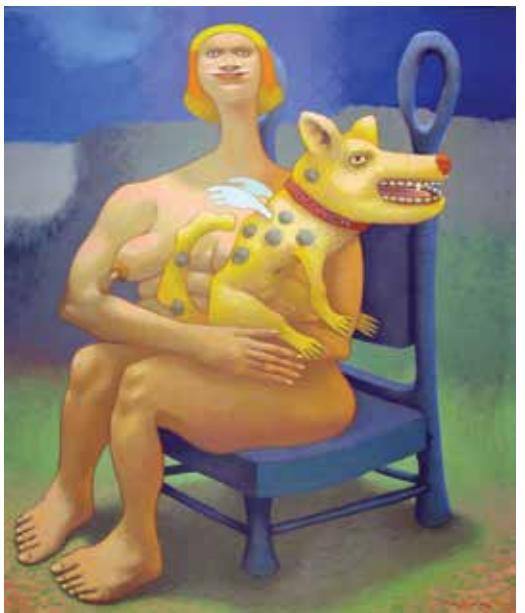
2002 Estonian Painting, Tallinn Art Hall, Estonia
2003 Tartu artists, Riga, Latvia
2006 Meaningful city, Tartu Art House, Estonia
2008 Estonian water-colourists major exhibition Kuusankoski, Finland; Kuopio, Finland
2010 „God's Anatomy“ Tartu Art House, Estonia
2011 Estonian water-colourists exhibition „Urban fantasies“, Tartu, Estonia
2012 Estonian Artists' Association 12th annual exhibition, Tallinn Art Hall, Estonia
2012 HanseART (Shapes - Face - Form), Lüneburg, Germany

Awards:

2000 Cafe Wilde art prize „Most picturesque painting in year 2000“
2007 Viljandi Culture Prize

Armastuse lugu / Story of Love , 2009

Friedrich , 2010

Kalevipoeg / Kalev's Son , 2010

Koit ja eha / Dawn and Twilight , 2011

Pimedus ja vabadus / Darkness and Freedom, 2009

ANDRUS PEEGEL

(* 1955), graafik ja illustraator

Haridus:

Tartu Kunstikool, TÜ ajalooteaduskond,

Kuuluvus:

Tartu Kunstnike Liit

Näitusi Tartus 2012

III Tartu graafikafestival

oksjon "2x2x2"

näitus "Hematoom"

"Supilinn purgis" Gildi galerii

pildid festivali "Hullunud Tartu 3. Klišee / Crazy Tartu 3. Cliché"

"Aastalöpunäitus"

Varia:

Raamatukujundused J. Malin "Meile",

"Alguses oli Juhani", Wolf Biermann,

Tunnusgraafika Linnaraamatukogu 100,

Firmagraafikat USA-s, joonistused Portugalis, Indias, Iisraelis, Ungaris, Saksaal

Illustratsioonid perioodikas "Postimees" jt

ANDRUS PEEGEL

(* 1955), graphic artist and illustrator

Tartu Kunstikool, TÜ ajalooteaduskond,

Membership:

Tartu Artists' Union

Exhibitions in Tartu 2012

III Festival of graphic art in Tartu

Auction "2x2x2"

exhibition "Hematomy"

"Supilinn In a Pot" gallery Gildi

works on the exhibition of "Hullunud Tartu 3. Klišee / Crazy Tartu 3. Cliché"

"Annual Exhibition"

Varia:

Book design (J. Malin "Meile"; Wolf Biermann "In the Beginning It Was Juhan")

Stage design for the City Library of Tartu – 100

Design for firms in USA, drawings in Portugal, India, Israel, Hungary, Germany

Illustrations in periodicals ("Postimees / Postman" etc)

Andrus Peegel

"Burlesque I-III" 2013.a.

ENN PÖLDROOS (* 1933)

- 1952–1958 õpingud Tallinna Kunstiinstituudis. Löpetanud maalikunstniku diplomiga.
1959 Eesti Kunstnike Liidu liige
1961–1966 Tallinna Pedagoogilise Instituudi õppejõud
1967–1971 Eesti Kunstnike Liidu vastutav sekretär
1973–1985 ja 1994–1995 Eesti Kunstiinstituudi (Kunstiakadeemia) õppejõud.
1985–1989 ja 1995–1998 Eesti Kunstnike Liidu esimees/president
1988–1991 osales Eesti iseseisvumisvõtluses, Eesti Ülemnõukogu liige

Valik viimaseid isiknäitusi:

- 2001 Sammas Galerii, Tallinn
2003 Tallinna Kunstimuuseum
2004 Galerii Viviann Napp, Tallinn
2005 Pärnu Uue Kunsti muuseum
2008 Hobusepea Galerii, Tallinn; Draakoni Galerii, Tallinn
2009 Tampere maja, Tartu
2010 Haus Galerii Tallinn; Tallinna Kunstimuuseum Galerii
2012 Vabaduse Galerii Tallinn

Kirjanduslik looming:

- 1981 "Traditsiooni uudsus. O. Subbi"
2001 "Mees narrimütsiga", mälestusteraamat
2002 "Öö rüütel", jutud
2003 "Joonik kivi", romaan
2004 "Prügi seadus", jutud
2005 "Lummetuisanu", pseudokrimka
2006 "Silm veresoonega", jutud
2011 "Absalon", romaan

Tähtsamad autasud ja preemiad:

- 1969, 1975 Vilniuse Maalitriennaali preemiad
1972, 1982, 1985 Kristjan Raua nim. preemiad
1987 NSVL riiklik preemia
2002 Riigivapi ordeni IV klass
2002 Eesti roomaanivõistluse III preemia
2006 Riigivapi ordeni III klass

Teoseid omandanud: Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum, Tartu Ülikooli Kunstimuuseum, Narva Kunstimuuseum, Teatri- ja Muusikamuuseum Tallinnas, Pärnu Uue Kunsti muuseum, Tretjakovi Galerii Moskvas, arvukad erakogud Eestis ja mujal.

ENN PÖLDROOS (* 1933)

1958 graduated from the Estonian State Art Institute, department of painting
1959 member of Estonian Artists' Association
1961-1966 lecturer at the Tallinn Pedagogical Institute
1967-1971 the managing secretary of the Estonian Artists' Association
1973-1985 and 1994-1995 lecturer at the Estonian State Art Institute
1985-1989 and 1995-1998 the President of Estonian Artists' Association
1988-1991 took part in movement for independence of Estonia, member of Supreme Council.

Selection of recent personal exhibitions:

- 2001 Sammas Gallery, Tallinn
- 2003 Tallinn Art Hall
- 2004 Gallery Viviann Napp, Tallinn
- 2005 Museum of New Art in Pärnu
- 2008 Gallery Hobusepea, Tallinn; Gallery Draakon, Tallinn
- 2009 Tampere House, Tartu
- 2010 Gallery Haus Tallinn; Gallery of Tallinn Art Hall
- 2012 Gallery Vabaduse Tallinn

Books:

- 1981 "Novelty of Tradition. O. Subbi"
- 2001 "Man with a Fools Hat" memoirs
- 2002 "Rider of the Night" short stories
- 2003 "Striped Stone" novel
- 2004 "The Law of Garbage" short stories
- 2005 "Blizzarded in" novel
- 2006 "Eye with blood-wessel" stories
- 2011 "Absalon" novel

Awards:

- 1969, 1975 Awards of 1. and 3. Vilnius Painting Triennial
- 1972, 1982, 1985 awards of Kristian Raud, Estonia.
- 1973 Awarded with the nomination of Estonian National Artist
- 1987 State award of the USSR for the tapestry "Man's Life"
- Decorated with the Order of the National Coat of Arms of Estonian Republic
- 2002, price of Estonian novel contest.

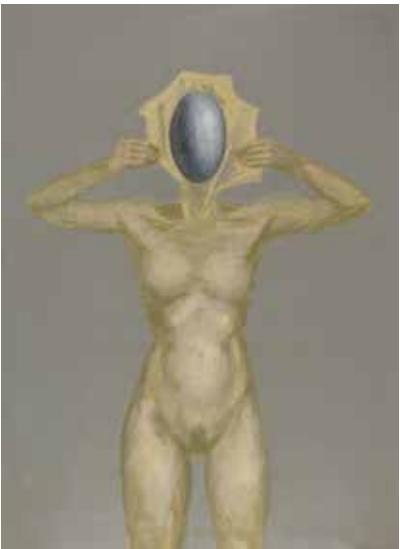
Works in collections: Estonian Art Museum; Art Museum in Tartu; Art Museum of Tartu University; Art Museum in Narva; Museum of New Art in Pärnu; Museum of Theatre and Musics in Tallinn; Tretjakoff Gallery in Moscow; number of private collections.

Tema

Kulgeja

Temake

Sai varba pihku

Freddy hämaruses

Jäi kätpidi vahele

Meeste mängud

Süsteemi lülitatud

ANNE RUDANOVSKI

Löpetanud Eesti Kunstiakadeemia skulptuuri eriala.

Alates 2002. aastast Tartu Kunstikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli õppejõud

Alates 2010. aastast Paberimuuseumi asutaja ja juhataja

Valik näitusi, kureerimisi ja auhindu

2012 „Hullunud Tartu 3. Klišee“. Ühisnäitus. Paberimuuseum, Tartu

„Taevas on paberist“. Ühisnäitus. Haapsalu Linnagalerii

„Illusioon“. Isiknäitus. Eesti Maaülikooli Raamatukogu.

Tartu kunstnike aastalöpunäitus.

2011 „Hullunud Tartu 2. Morbiidne“. Ühisnäitus. Vana anatoomikum, Tartu

„From Time to Time“. Personaalnäitus. Paberimuuseum, Tartu

„Kaks on parem kui üks“. Eesti skulptorite ühisnäitus. Turu Linnagalerii, Soome

„Osta elegant ära!“ Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengite installatsiooninäitus, kureerimine

2010 Monumentaalteos Raadi kalmistule (graniitskulptuur)

„Armas kodutänav ehk andmeajastu panopticoni mudel“, personaalnäitus tutvustus ja workshopi tegemine, Tabacka Kultuuritehas, Kosice, Slovakkia

Personaalnäitus „Armas kodutänav ehk andmeajastu panopticoni mudel“ Paberimuuseum, Tartu

Osalemine näitusel „Meelepete?“ Disaini- ja Arhitektuurigalerii, Tallinn

Personaalnäitus „Café Apocalypsis II“, Pärnu Linnagalerii

Osalemine näitusel „Jumala anatoomia“ Tartu Kunstimaja

2009 Personaalnäitus „Café Apocalypsis“ galerii pArt, Põltsamaa

Raja Galerii, ühisnäitus „Pronks“, Tallinn

2008 „Sculpture Talks“, rahvusvaheline skulptuurisümposioon, Porvoo, Soome

Tartu Kunstimaja, Pisiplastika näitus, kuraator ja kujundaja

2007 Osalemine Eesti Metallikunstnike Liidu näitusel „Non-stop“ Tarbekunsti- ja Disainimuuseumis, Tallinn

Ühisnäituse „Interpretive Realms“, Agora Gallery, New York, USA

Personaalnäitus „Objektid Eesti maastikul“, Vanemuise kontserdimaja, Tartu

2006 Tartu Kunstnike aastalöpunäitus

Y-Galerii, skulptuuritudengite näitus „Olemise rituaal“, kuraator

Hiiumaa Muuseumis Tartu Kõrgema Kunstikooli näitus „Kivimaja kaja“, osalemine, kuraator

Osalemine Rahvusvahelisel Skulptuurtriennaalil „Sensitivity“ Poznañis Poolas

Paide paepäevad

Rahvusvaheline näitus „Järv“ Põlvas

Preemiad

2005 Tartu Toomemäe valgustuse ja arhitektuursete väikevormide ideekonkurss, IV preemia
Võru Keskkonna pargi skulptuuri konkurs, III preemia
2004 Eduard Tubina mälestusmärgi konkurs Tartus/ III preemia

Näitustel osalenud alates 1987.

ANNE RUDANOVSKI

Graduated from the Estonian Academy of Arts as a sculptor.
Since 2002 a teacher in Tartu Art School and Tartu Art College.
Since 2010 the founder and director of the Paper Museum.

Selection of exhibitions, work as a curator, and awards

2012 *Hullunud Tartu 3. Klischee / Crazy Tartu 3. Cliché*. Group exhibition.
Paper Museum, Tartu
Heaven is of paper. Group exhibition. Haapsalu City Gallery
Illusion. Personal exhibition. Library of the Estonian University of Life Sciences.
Annual exhibition of the artists in Tartu
2011 *Hullunud Tartu 2. Morbiidne / Crazy Tartu 2. Morbid*. Group exhibition.
The old anatomical theatre, Tartu
From Time to Time. Personal exhibition. Paper Museum, Tartu
Two is better than one. Group exhibition of Estonian sculptors. Turku City Gallery, Finland
Buy the elephant! Exhibition of installations by the students of Tartu Art College, curator
2010 A monument at Raadi cemetery (granite sculpture)
Sweet Home street, or, the Model of a Panopticon in the Era of Data, an introduction of the personal exhibition and a workshop, Tabacka Culture Factory, Kosice, Slovakia
Personal exhibition *Sweet Home street, or, the Model of a Panopticon in the Era of Data*, Paper Museum, Tartu
Participation at the exhibition *Delusion?* Design and Architecture Gallery, Tallinn
Personal exhibition *Café Apocalypsis II*, Pärnu City Gallery
Participation at the exhibition *The Anatomy of the God*, Tartu Art House
2009 Personal exhibition *Café Apocalypsis*, Gallery pArt, Põltsamaa
Group exhibition *Bronze* at Raja Gallery, Tallinn

2008 *Sculpture Talks*, an international sculpture symposium, Porvoo, Finland
Tartu Art House, exhibition of small plastic art, curator and designer
2007 Participation at the exhibition *Non-Stop* of the Estonian Association of Metalartists at the Estonian Museum of Applied Art and Design, Tallinn
Collective exhibition *Interpretive Realms*, Agora Gallery, New York, USA
Personal exhibition *Objects in the Estonian landscape*, Vanemuine Concert Hall, Tartu
2006 The year-end exhibition of the artists of Tartu
Exhibition of the students of sculpture, *The Ritual of Being* at Y Gallery, Tartu, curator
The exhibition of Tartu Art College, *The Echo of a Stone House* at Hiiumaa Museum, participant, curator
Participation at the International Sculpture Triennale *Sensitivity*, Poznań, Poland
Paide Limestone Days
International exhibition *Lake* in Põlvás

Awards

2005 The idea contest for the lightning and the small architectural forms of Toome Hill in Tartu, 4th prize
The contest for the sculpture of the park of Võru town centre, 3rd prize
2004 The contest for the Eduard Tubin memorial in Tartu, 3rd prize

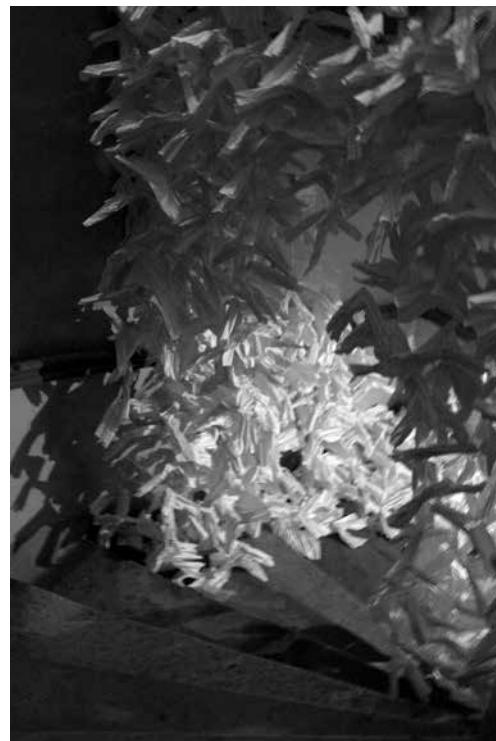
Has participated at exhibitions since 1987.

292

293

AHTI SEPPET (* 1953)

Lõpetas Tartu Kunstikooli 1973. aastal (spetsialiseerudes puu kunstilisele kujundamisele). Aastatel 1978 –1979 õppis Tartu Ülikoolis õigusteadust, osales sel ajal ka seoses kunstikabinetiga töös. Töötanud Tartu Lastekunstikoolis õpetajana ja õppealajuhataja asetäitjana. Eesti Kunstnike Liidu ja rühmituse „Para“ liige.

Kunstniku ja õpilaseks alustas Seppet maalijana. Alates 1983. aastast on ta teinud skulptuure, hiljem ka graafikat ja ehtekunsti. Ahti Seppet algates ja korraldas eesti miniplastika näituste sarja. Tartu teatris „Vanemuine“ tegi Seppet lavastuse „Hingedede öö“ lavakujunduse. Ajuti on ta õppejõuna töötanud ka Tartu Ülikooli maaliosakonnas ja Tartu Kõrgemas Kunstikoolis. Alates 1984. aastast töötab ta Tartu Kunstimuuseumis.

Valik viimaseid isiknäitusi:

- 2000 Tartu Kunstimaja; Tallinna Linnagalerii
- 2003 Tartu Kunstimuuseum
- 2005 Tartu Ülikooli muuseum; Narva Muuseum
- 2006 Kaunas, Leedu
- 2007 Tampere Maja, Tartu
- 2008 „A“ galerii, Tallinn
- 2010 „Verekutse“ Pärnu Kunstinike Majas

Valik viimaseid ühisnäitusi:

- 2000 galerii Z, Pariis (Prantsusmaa); Norden (Saksamaa)
- 2002 Weszprem (Ungari)
- 2007 Valmiera (Läti)
- 2009 Tampere (Soome)
- 2010 „Vastasseis“, Tallinna Kunstihonne; Rahvusvaheline skulptuurisümpoosium Tartus

Valik tunnustusi ja preemiaid:

- 1985 Noore Kunstniku aastapreemia
- 1986 *HUUMOR KUNSTIS* Grand Pinx, Cesis (Läti)
- 1992 Vabariiklik Kristjan Raua nimeline kunsti aastapreemia
- 1994, 1995, 1997 galerii Maarja Kaali järve preemia näitusel JÄRV
- 1998, 2002 galerii Maarja peapreemia näitusel JÄRV
- 2000 Ado Vabbe nimeline aastapreemia
- 2005 Anton Starkopfi nimeline preemia

AHTI SEPPET (* 1953)

He graduated Tartu Art School in 1973 (specialized on artistic wood-figuration). During studying law at the University of Tartu he took part in art-cabinet works in 1978–1979. He has worked at Tartu Children’s Art School as a teacher and as an assistant headmaster. He is a member of Estonian Artist’s Union, member of the group “Para”.

Seppet started his artist’s career as a painter. Since 1983 he has made sculptures, later also pieces of graphic art and jewelry. Ahti Seppet has been the initiator and organizer of the Estonian exhibitions of mini sculpture. He also designed the set for the performance “Night of Souls” for theatre “Vanemuine” in Tartu. He has worked as a teacher at the University of Tartu (the faculty of painting) and Tartu Higher Art School. Since 1984 he works at Tartu Art Museum.

Selection of recent personal exhibitions:

- 2000 Tartu Art House; Tallinn’s Town Gallery (Estonia)
- 2003 Tartu Art Museum (Estonia)
- 2005 Tartu University Museum; Narva Museum (Estonia)
- 2006 Kaunas, Lithuania
- 2007 Tampere House (Tartu, Estonia)
- 2008 A-gallery (Tallinn, Estonia)
- 2010 Pärnu Artists House “Verekutse” (Estonia)

Selection of recent group exhibitions:

- 2000 Gallery Z, Paris (France); Norden (Germany)
- 2002 Weszprem (Hungary)
- 2007 Valmiera (Latvia)
- 2009 Tampere (Finland)
- 2010 “Vastaseis” Tallinn Art Hall; Tartu International Sculpturesymposium

Selection of awards:

- 1985 Young Artist of the Year - annual prize (Estonia)
- 1986 “Humor in Art”, Grand Prix (Cesis, Latvia)
- 1991 Kristjan Raud Annual Award (Estonia)
- 1994 Illegaard gallery in Tartu, Artist of the Year (Estonia)
- 1994; 1995; 1997 Prize of Kaali Lake by Gallery “Maarja” in the exhibition “Lake” (Estonia)
- 1998; 2002 Main prize by Gallery “Maarja” in the exhibition “Lake” (Põlva, Estonia)
- 2000 Ado Vabbe Annual Prize (Tartu, Estonia)
- 2005 Anton Starkopf Annual Prize (Tartu, Estonia)

Ballett

To Henry Miller

Torso

Rooma klubbi

Kuuvarjutus, detail

Kuuvarjutus, detail

ENN TEGOVA (* 1946)

Haridus:

1978 lõpetanud Tartu Kunstikooli
 2005 Tartu Ülikool Pedagoogika kursus
 2008 lõpetanud Tartu Kõrgema Kunstikooli (maal ja maalingute restaureerimine)

Töö: Tartu Lastekunstikool, Tartu Kunstikool, Tartu Kõrgem Kunstikool

Liikmelisus: Eesti Kunstnike Liit, Eesti Maalijate Liit, Tartu Kunstnike Liit, Tartu Toome Rotari Klubi, kunstirühmitus „Visarid“, kunstirühmitus „Para 89“

Valik viimaseid isiknäitusi:

1998 Yläkerda Galerii, Kotka
 1999 „Enn&Tegova“, Tartu Lastekunstikooli Galerii
 2000 Kuressaare Linnus; Pärnu Linnagalerii
 2005 „Sfäärid“, Y-galerii
 2008 „Tullijad“, Tartu Kunstimaja
 2012 „Kolmmitmus“, Tartu Kunstimuuseum

Valik loomingulisest tegevusest:

1962-1972 Rühmituse „Visarid“ näitused
 1990 „Para 89“ grupinäitus, Tartu Kunstimuuseum
 1996 Ilmar Laabani 75. juubelile pühendatud ühisnäitus. Liljentali Kunstikeskus, Stockholm
 2001 Osalemine tegevuskunstifestivalil „Aeg. Ruum. Liikumine“, Paide
 2003 Osalemine festivalil „Eclectica“
 2005 Maaliliidi näitus Tartu Kunstimajas
 2006 Festivali „Eclectica“ raames performance'i projekt „Vaimud, kunstnikud barrikaadidel“
 2007 Kuressaare Raegaleriis „Vennad Tegovad“
 2008-2009 „Paranorm“ näitused (Jõhvi, Narva, Tartu – kõik Eesti; Tampere, Raisio – Soome) ja konverents

Töid omandanud:

Eesti Kunstimuuseum, Tartu Kunstimuuseum ja paljud erakogud Eestis, Rootsis, Soomes, Saksamaal.

ENN TEGOVA (* 1946)

Education:

1978 graduated from Tartu Art School
 2005 University of Tartu, course of pedagogy
 2008 Tartu Art College (painting and restauration)

Work: Tartu Children's School of Art, Tartu School of Art, Tartu Art College

Membership: Estonian Artists' Association, Estonian Painters' Association, Tartu Artists' Association, Tartu Toome Rotary Club, art group „Visarid“, art group „Para 89“

Selection of recent personal exhibitions:

1998 Yläkerda Gallery, Kotka, Finland
 1999 „Enn&Tegova“, Gallery of Tartu Children's School of Art
 2000 Kuressaare citadel, Pärnu Town Gallery
 2005 „Sfäärid“, Y gallery
 2008 „Tullijad“, Tartu Art House
 2012 „Kolmmitmus“, Tartu Art Museum

Selection of creative activites:

1962-1972 exhibitions of group „Visarid“
 1990 group exhibition „Para 89“, Tartu Art Museum
 1996 exhibition in Liljaenvalts' Art Center (Dedicated to Ilmar Laaban's 75th birthday)
 2001 taking part of the performance festival „Aeg.Ruum.Liikumine“, Paide
 2003 taking part of the festival „Eclectica“
 2005 exhibition of painters' association, Tartu Art House
 2006 taking part of the festival „Eclectica“ (project „Vaimud, kunstnikud barrikaadidel“)
 2007 exhibition „Vennad Tegovad“, Kuressaare Town Hall Gallery
 2008-2009 exhibitions (Jõhvi, Narva, Tartu – all Estonia; Tampere, Raisio – places from Finland) and conference „Paranorm“

Works in collections:

Estonian Museum of Art, Tartu Museum of Art, private collections in Estonia, Sweden, Finland, Germany.

Kontuur / Contour, 2008

Libasiil / Werehedgehog , 1993

Lapsed / Children , 2007

NADEŽDA TŠERNOBAI (* 1985)

Liikmelisus:

Eesti Maalikunstnike Liidu liige aastast 2010
Tartu Kunstnike Liidu liige aastast 2010

Haridus:

2007–2010 Tartu Ülikool, maal, magistriõpe, MA
2007–... Tartu Ülikool, kunstiõpetuse õpetaja, magistriõpe (ekstern)
Kevad 2007 Läti Kunstiakadeemia, maal (külalisõpilane, Erasmuse programm)
Sügis 2006 Eesti Kunstiakadeemia, maal (külalisüliõpilane)
2006–2007 Tallinna Ülikool, kunstiteraapia (kõrvaleriala, külalisüliõpilane)
2005–2007 Tartu Ülikool, maal, bakalaureuseõpe, BA

Valik isiknäitusi:

2011 Näitus „Altarid“ Aatriumi galeriis (Tallinn) ja Tartu Kunstimajas
2010 Näitus „MÄ“ galeriis „Noorus“ (Tartu) ja ArtDepoo galeriis (Tallinn)
2008 Näitus „Kollase süütuse suudlus“ Draakoni galeriis (Tallinn)

Valik ühisnäitusi:

2011 „Ragulka“, Tallinna Kunsthooone
2010 „Duul“ (koos Peeter Krosmanni, Rauno Thomas Mossi ja Mihkel Illusaga), Tartus; Praha, Grenoble; „Kuldne vasikas“, Tartu Kunstimaja; galerii „Global Art Room“, Riia (Läti)
2009 „Sinine“. Maalikunstnike Liidu kevadsuvine näitus, Pärnu Uue Kunsti Muuseum; „Maailma joonistuste galerii.“, galerii Osten, Skopje (Makedoonia)
2008 „XL“. Eesti Maalikunstnike Liidu preemianäitus; Tartu Kunstimaja
2007 „Elus“ (veel Peeter Krosmann, Merike Orav jt), Haapsalu Linnagalerii
2006 „Akt = Fakt“. TÜ maaliüliõpilaste näitus, Tartu Ülikooli Raamatukogu

Teoseid omandanud:

Tartu Kunstimuuseum, galerii „Osten“ (Skopje, Makedoonia) ja mitmed erakogud.

NADEŽDA TŠERNOBAI (* 1985)

Membership:

Estonian Artists' Association since 2010
Tartu Artists' Association since 2010

Education:

2007–2010 University of Tartu, painting, MA
2007–... University of Tartu, teacher of art, MA (extern)
Spring 2007 Art Academy of Latvia, painting
Fall 2006 Art Academy of Estonia, painting
2006–2007 University of Tallinn, art therapy
2005–2007 University of Tartu, painting, BA

Selection of personal exhibitions:

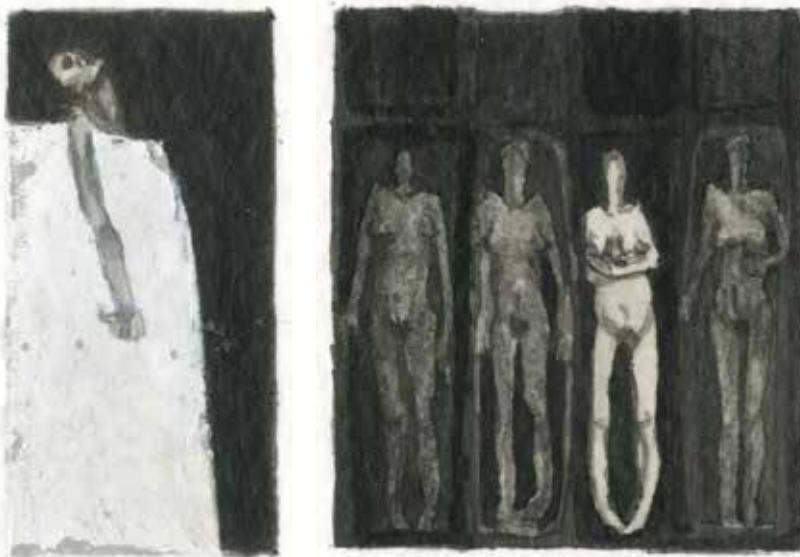
2011 Exhibition „Altarid“, Atrium's gallery in Tallinn and in Tartu Art House
2010 Exhibition „MÄ“, „Noorus“ gallery in Tartu and ArtDepoo gallery in Tallinn
2008 Exhibition „Kollase süütuse suudlus“, Dragon gallery in Tallinn

Selection of group exhibitions:

2011 „Ragulka“, Tallinn Art Hall
2010 „Duul“ (with Peeter Krosmann, Rauno Thomas Mossi and Mihkel Illus), Tartu; Prague, Grenoble; „Kuldne vasikas“, Tartu Art House; gallery „Global Art Room“, Riga
2009 „Sinine“, The Museum of New Art, Pärnu; exhibition in gallery „Osten“, Skopje
2008 „XL“, Tartu Art House
2007 „Elus“, Haapsalu Town Gallery (with Peeter Krosmann, Merike Orav and others)
2006 „Akt=Fakt“, University of Tartu Library

Works in collections:

Tartu Art Museum, gallery „Osten“ (Skopje, Macedonia) and private collections.

KRISTINA VIIN (* 1985)

Haridus:

Alates 2011. aastast õpib Eesti Kunstiakadeemias.
2010. aastal lõpetas Tartu Kõrgema Kunstikooli.

Liikmelisus:

Aastast 2009 Tartu Noorte Autorite Koondise liige.

Valik ühisnäitusi:

2011 Festival „Hullunud Tartu 2. Morbiidne Tartu“ Tartu Ülikooli vanas anatoomikumis

2010 Festival „Hullunud Tartu“; joonistuste näitus Tartu Kirjanduse Maja krüptis; Tartu Noorte Autorite Koondise ühisnäitus „NAKatus“ Tartus Tampere majas; Tartu Kõrgema Kunstikooli lõputööde näitus Tartu Kaubahallis; „Autoportree“ Athena keskuses; „Diskussioon“ Võru Linnagaleriis; näitus „Vundament“ galeriis „Noorus“

2008 „Naine- masin või loom“ Pärnu Linnagaleriis Kontserdimajas

2007 TKK tudengite graafikanäitus „Jõgi voolab“ Tampere Majas

Muu loominguline tegevus:

Kristina Viin on kujundanud ja illustreerinud raamatuid ning ajakirju. Ühtlasi on loonud lavakujunduse ja kostüümid Tartu Üliõpilasteatris etendusele „Danil Harms ehk geeniusel elu“ (M. Heinsaar, K. Kudu) 2009. aastal. Samuti on avaldatud tema luulet.

Tunnustus:

Kohvik Wilde preemia 2006 (Tartu kunstnike aastalõpunäitus)

KRISTINA VIIN (* 1985)

Education:

Since 2011 studying at Estonian Academy of Art.
2010 graduated from Tartu Art College.

Membership:

Young Authors' Association since 2009

Selection of group exhibitions:

2011 Festival *Crazy Tartu 2. Morbid*, old anatomical theatre of the University of Tartu
2010 Festival *Crazy Tartu*; exhibition of drawings at the Crypt of Tartu Literature House; Tartu Tampere house; Tartu Art College exhibition in Tartu shopping center „Kaubahall“; „Self-portrait“ in Athena Center, Tartu; „Discussion“ in Võru Town Gallery; „Fundament“ in gallery „Noorus“
2008 „A woman – A machine or an animal?“ in Pärnu Town Gallery
2007 „The river flows“ in Tartu Tampere House

Other creative activities:

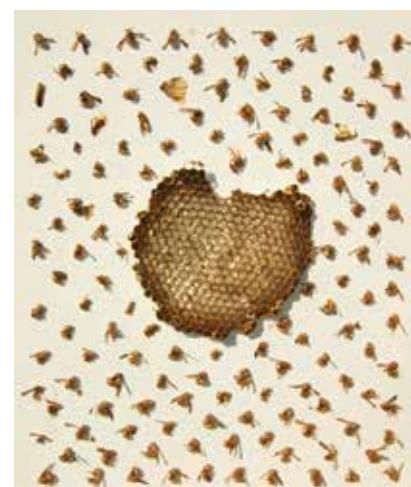
Has illustrated many books and magazines. In addition, has created scenery and costumes for the play „Daniil Harms – a life of a genius“ (M. Heinsaar, K. Kudu) in 2009. She has also published poetry.

Recognitions:

2006 Prize from cafeteria Wilde

Ulm-utoopilised uperpallid inimmaastikel / , 2007

Pühitsus. Vaablated / Consecration. Hornets, 2011

Emotional Intelligence Test , 2008

Pühitsus. Vaablated (detail) / Consecration. Hornets (detail) , 2011

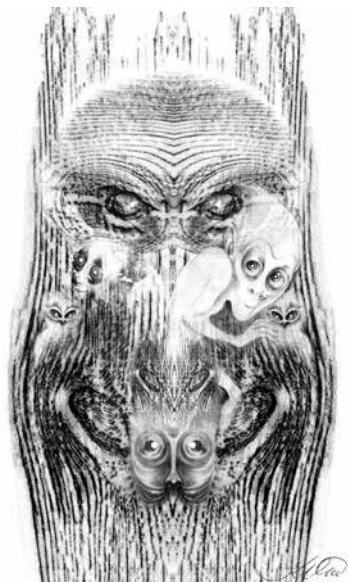
Pühitsus. Pöllukivi / Consecration. Granit , 2011

Mis on seksil sellega pistmist / What has sex got to do with it? , 2007

Pühitsus. Initsiatsioon / Consecration.
Initiation , 2011

Mis on seksil sellega pistmist /
What has sex got to do with it?,
2007

ERVIN ŌUNAPUU (* 1956)

Liikmelisus: Eesti Kunstnike Liit, Eesti Kirjanike Liit, Eesti Teatraliit

Valik viimaseid isiknäitusi: Isiknäitused on toimunud Eestis, Soomes, Rootsis, Saksamaal, USA-s, Kanadas, Itaalias jm.

Galerii Pangloss, Pisa (Itaalia)

The Todmorden Mills Gallery, Toronto (Kanada)

EV suursaatkond Stockholmis (Rootsi)

Vaal Galerii, Tallinn

2008 Galerii Art Montparnasse, Pariis (Prantsusmaa)

Valik rahvusvahelisi näituseid:

Arteder'82 (Bilbao, Hispaania)

1986 Experimental Art (Budapest, Ungari); Art of Today (Budapest)

1987 Bilder für Afrika (Saarbrücken, Saksamaa)

1988 The Earth'88 (Sao Paulo, Brasilia)

Art Nürnberg No 6 (Nürnberg, Saksamaa)

Euralien. Landscape X (Stockholm, Rootsi)

2000 Interstanding (Tallinn, Eesti)

Valik töid teatris:

1981–2010 kujundanud üle100 lavastuse, sh. 7 ooperit (Orff , Puccini, Sume-
ra, Tamberg, Tschaikovski, Verdi, Wagner)

„Gurmaanid“ – ooper, helilooga René Eespere (libreto, lavastus, lavakujundus
ja kostüümid) Rahvusooper Estonia

„Adolf“, Pip Utton, adaptsoon, lavastus ja kujundus Vanemuises

2007 „Tosca“, Giacomo Puccini, lavastus ja kujundus Vanemuises

Valik viimaseid filme:

1997 „Aaria“ - video, Stuudio Allfilm Stsenarist, režissöör, kunstnik
„Lihtsad küsimused“ – dokumentaalfilm, 52 ′, Beta SP, Anu Foto OÜ, stsena-
rist ja režissöör

2010 „Taevavõti“ – stsenarist, režissöör, kunstnik, FILM TOWER KUUBIS

Valik viimaseid raamatuid:

2002 „Mõök“, romaan

2004 „Eesti gootika II“, novellikogu

2006 „Meie igapäevane jää, Eesti gootika III“

2010 „Eesti gootika III. Lauavestlused“, pildiraamat

Ervin Ōunapuu kirjanduslikku loomingut on tõlgitud armeenia, inglise, kree-
ka, läti, prantsuse, rootsi, saksa, soome, ungari ja vene keelde.

ERVIN ŌUNAPUU (* 1956)

Ervin Ōunapuu is a prose writer, scriptwriter and film director, playwright and an artist well known for his theatre sets and surrealist water-colours.

Membership: Estonian Artists' Association, Estonian Authors' Association, Estonian Theatre Association

Selection of recent solo exhibitions: Personal exhibitions in Estonia, Finland, Sweden, Germany, USA, Canada, Italy etc.

- 1999 Gallery Pangloss, Pisa Italy
- 2000 Todmorden Mills Gallery, Toronto Canada
- 2001 Estonian Embassy, Stockholm Sweden
- 2002 Vaal Gallery, Tallinn Estonia
- 2008 Gallery Art Montparnasse, Paris France

Selection of international art exhibitions:

- 1982 Arteder'82 (Bilbao, Spain)
- 1986 Experimental Art Budapest, Art of Today, Budapest, Hungary
- 1987 Bilder für Afrika (Saarbrücken, Germany)
- 1988 The Earth'88 (Sao Paulo, Brasil)
- 1991 Art Nürnberg No 6 (Nürnberg, Germany)
- 1992 Euralien. Landscape X (Stockholm, Sweden)
- 1998 Euralien. Landscape X (Stockholm, Sweden)
- 2000 Interstanding (Tallinn, Eesti)

Selection of works in theatre:

- 1981- 2010 designed more than 100 theatre productions in Estonia, Latvia, Finland among them 9 great operas – Puccini, Verdi, Tamberg, Sumera, Eespere, Orff, Tschaikowsky, Wagner.
- 2003 *The Gourmets* – Estonian National Opera, music by Rene' Eespere (EO libretist, scenographer, costumes, director)
- 2005 *Adolf*, Pip Utton – Vanemuine Theatre, adaption, director, costumes, scenopraph.
- 2007 *Tosca*, G. Puccini – Vanemuine Theatre, director, scenographer

Selection of recent films:

- 1997 *The Aria* – video, Allfilm-Studio. As scriptwriter, director and art director. English subtitled.
- 2004 *Simple Questions* – 52' documentary, BETA SP, OÜ Anu Foto. Scriptwriter, 2nd camera and director. English subtitled.
- 2010 *Key To Heaven* – Film Tower Kuubis. As scriptwriter, director and art director. English subtitled.

Selection of recent books:

- 2002 *The Sword*
- 2004 *Estonian Gothic II*
- 2006 *Our Daily Ice, Estonian Gothic III*
- 2010 *Estonian Gothic III*

His literary works have been translated into English, Greek, Armenian, Latvian, French, Swedish, German, Finnish, Hungarian and Russian

Taevalõti I / Key to Heaven I , 2010

Taevalõti II/ Key to Heaven II , 2010

Taevavõti III / Key to Heaven III , 2010

Taevavõti IV / Key to Heaven IV , 2010